

BELVÁROSI EGYESÍTETT ÓVODA

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2025.

Tartalom

1.	TÖRVÉNYI HÁTTÉR.....	5
2.	AZ INTÉZMÉNY JELLEMZŐ ADATAI.....	6
3.	A BELVÁROSI EGYESÍTETT ÓVODA BEMUTATÁSA.....	8
4.	AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉS ELVEI.....	9
4.1	Személyi feltételek.....	9
4.2	Szervezeti és időkeretek.....	10
5.	GYERMEKKÉP.....	12
6.	ÓVODAKÉP.....	12
7.	PEDAGÓGIAI PROGRAMUNK CÉLJA.....	13
8.	PEDAGÓGIAI PROGRAMUNK FELADATAI.....	14
8.1	Az egészséges életmód alakítása.....	14
8.2	Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés.....	16
8.3	Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.....	18
9.	AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI.....	21
9.1	Játék.....	21
9.2	Verselés, mesélés.....	23
9.3	Ének- zene, népi játék.....	25
9.4	Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka.....	27
9.5	Mindennapos mozgás.....	28
9.6	Külső világ tevékeny megismerése.....	31
9.7	Munka jellegű tevékenységek.....	33
9.8	Tevékenységben megvalósuló tanulás.....	35
10.	KÖTELEZŐEN VEZETETT DOKUMENTUMOK.....	36
10.1	oviKréta.....	37
11.	A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSÉVEL KAPCSOLATOS CÉLOK, FELADATOK.....	41
11.1	Célok.....	41
11.2	Feladatok.....	41
11.3	Fejlesztés, differenciálás, tehetséggondozás.....	42
12.	AZ INTÉZMÉNY SAJÁTOS FELADATAI.....	44
12.1	A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek.....	46
13.	FENNTARTHATÓ KÖRNYEZETI NEVELÉS.....	48

14.	ÁLLATVÉDELEM NEVELÉSI PROGRAMUNKBAN.....	51
15.	KÖZLEKEDÉSBIZTONSÁG.....	51
16.	AZ ÓVODA KAPCSOLATAI.....	53
16.1.	Család-óvoda.....	53
16.2.	Az óvoda és a fenntartó kapcsolata.....	55
16.3.	Az igazgató és a tagóvoda-igazgatók partnerkapcsolatának tartalma.....	56
16.4.	Tagóvodák közti kapcsolat.....	58
16.5.	Óvoda-bölcsőde.....	59
16.6.	Óvoda-iskola.....	61
16.7.	Az óvodák és a kerületi védőnők partnerkapcsolatának tartalma.....	62
16.8.	A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti szakmai kapcsolat.....	64
16.9.	Óvoda-pedagógiai szakszolgálat intézményei.....	64
16.10.	Az óvodák és a Belvárosi Községi Tér partnerkapcsolatának tartalma.....	65
16.11.	Szolgáltatói kapcsolatok:.....	67
16.12.	Kapcsolattartás egyéb nevelési, oktatási, szakszolgálati, kulturális intézményekkel:.....	69
17.	A BELVÁROSI EGYESÍTETT ÓVODA ÉS A TAGÓVODÁK SAJÁTOSSÁGAI.....	70
17.1	Balaton Tagóvoda.....	74
17.2	Bástya Tagóvoda.....	82
17.3	Játékkal – Mesével Tagóvoda.....	96
17.4	Tesz – Vesz Tagóvoda.....	106
	JEGYZÉK a nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) felszereléseiről.....	124
	LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK.....	136

1. TÖRVÉNYI HÁTTÉR

- Alapító okirat 854913 2025 augusztus 18.
- 363/2012. (XII. 17.) Kormányrendelet 1.számú melléklet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- Országos tanfelügyelet. Kézikönyv óvodák számára
- Kiegészítő útmutató az Oktatási Hivatal által kidolgozott Útmutató a pedagógusok minősítési rendszeréhez felhasználói dokumentáció értelmezéséhez. Óvodai nevelés Negyedik, javított kiadás
- 137/2018. (VII. 25.) Korm. rendelet Alapprogram módosításáról
- 2011.évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
- 229/2012.(VIII.28.) kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló 2011.évi CXC. törvény végrehajtásáról
- 363/2012.(XII.17.) kormányrendelet az óvodai nevelés országos alapprogramjáról és annak módosításáról szóló, a 137/2018. (VII.25.) kormányrendelet
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 401/2023.(VIII.30.) kormányrendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi. LII. törvény végrehajtásáról
- 403/2023. (VIII. 30.) kormányrendelet egyes közneveléssel összefüggő kormányrendeletek módosításáról
- 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról

2. AZ INTÉZMÉNY JELLEMZŐ ADATAI

Bevezetés

AZ INTÉZMÉNY ADATAI	
Az óvoda neve	Belvárosi Egyesített Óvoda
Az óvoda fenntartója	Belváros – Lipótváros Budapest Főváros V. Kerület Önkormányzat
Engedélyező szerv neve	Belváros –Lipótváros Budapest Főváros V. kerület Önkormányzata Képviselő testülete 164/2025. (VI.26.) B-L.Ö.h.
Az intézmény fenntartójának címe, telefonszáma:	1051 Budapest, Erzsébet tér 4. Telefon: 06-1-872-72-72
Az óvoda címe és elérhetőségei	BELVÁROSI EGYESÍTETT ÓVODA 1054 Budapest, Alkotmány u. 19. Telefon: 06-1-7903415 alkotmany.beo@beovi.hu www.beovi.hu
	Balaton Tagóvoda 1055 Budapest Balaton utca 10. balaton.beo@beovi.hu www.beovi.hu
	BástyaTagóvoda 1056 Budapest Bástya utca 4-6. bastya.beo@beovi.hu www.beovi.hu
	Játékkal-mesével Tagóvoda 1055 Budapest Kossuth Lajos tér 9. jatekkalmesevel.beo@beovi.hu www.beovi.hu
	Tesz-Vesz Tagóvoda 1051 Budapest József Attila utca 18. teszvesz.beo@beovi.hu

	www.beovi.hu
Férőhelyek száma	Belvárosi Egyesített Óvoda 25 fő ebből 1 fő SNI
	Balaton Tagóvoda 92 fő ebből 4 fő SNI
	Bástya Tagóvoda 148 fő ebből 11 fő SNI
	Játékkal-mesével Tagóvoda 100 fő ebből 3 fő SNI
	Tesz-Vesz Tagóvoda 115 fő ebből 2 fő SNI
Csoportok száma	Belvárosi Egyesített Óvoda/1
	Balaton Tagóvoda/5
	Bástya Tagóvoda/6
	Játékkal-mesével Tagóvoda/4
	Tesz-Vesz Tagóvoda/4
Csoportok maximális létszáma	25 fő
Az intézmény alapító okiratának törzskönyvi azonosító száma, kelte	854913 2025 augusztus 18.
Intézmény alaptevékenysége	091110 Óvodai nevelés 091120 Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai ellátásának szakmai feladatai 091140 Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai 096015 Gyermekekétkeztetés köznevelési intézményben
Intézmény OM azonosítója	203701
Az intézmény igazgatója	Nagy Judit

Az intézmény igazgatója, a program benyújtója:

Nagy Judit

3. A BELVÁROSI EGYESÍTETT ÓVODA BEMUTATÁSA

A Belvárosi Egyesített Óvoda 2025. szeptember 1-jén jött létre azzal a céllal, hogy a belváros szívében működő óvodák szakmai munkáját egységes szemléletben, mégis a helyi sajátosságok megőrzésével támogassa. Célunk, hogy intézményeink egymást segítve, közös értékek mentén nevelhessék a rájuk bízott gyermekeket. Intézményünk öt tagból áll: négy tagóvoda és a központi óvoda alkotja a Belvárosi Egyesített Óvodát, mindegyik a főváros történelmi és kulturális közegében, Budapest V. kerületében található, változatos, gazdag kulturális és társadalmi környezetben.

Óvodáink környezetét a belváros sokszínűsége és pezsgő élete határozza meg. Gyermekeink nap, mint nap olyan környezetben nőnek fel, ahol a történelem, a kultúra és a közösségi élet kézzel fogható közelségben van. A Duna-part, a parkok, a múzeumok és a város terei mind-mind részei mindennapjainknak, így a tanulás és a felfedezés élménnyé válik a gyermekek számára. Óvodáink környezetét különleges adottságok jellemzik. A belvárosi elhelyezkedés lehetőséget kínál a gyermekek számára, hogy mindennapjaik során közvetlen kapcsolatba kerüljenek a főváros kulturális értékeivel, történelmi nevezetességeivel, közösségi tereivel és zöld parkjaival. A városi környezet inspiráló, ugyanakkor kihívásokat is rejt, ezért kiemelt feladatunk a biztonságos, szeretetteljes és derűs óvodai légkör megteremtése, ahol a gyermekek szabadon fejlődhetnek, felfedezhetnek és játszhatnak.

Különös figyelmet fordítunk arra, hogy a városi környezet nyüzsgése mellett óvodáinkban nyugalom, biztonság és szeretetteljes légkör várja a gyerekeket. Olyan helyet teremtünk számukra, ahol bátran játszhatnak, szabadon kibontakozhatnak, és megtapasztalhatják az összetartozás, az elfogadás és az odafigyelés örömét.

Az egyesítés lehetőséget ad arra, hogy tudásunkat, tapasztalatainkat és jó gyakorlatainkat megosszuk egymással, így minden gyermek és pedagógus a legjobbat kaphatja és adhatja. Hisszük, hogy az együttműködés, a közös gondolkodás és a szeretetteljes nevelés az alapja annak, hogy óvodáink valódi közösséggé formálódjanak – ahol minden gyermek érték, és minden nap új lehetőséget tartogat a fejlődésre és a közös élményekre.

Az egyesített intézmény működése számos előnnyel jár: a szakmai tapasztalatok és jó gyakorlatok megosztása, a közös nevelési elvek mentén szervezett munka, valamint a folyamatos együttműködés erősíti a pedagógiai minőséget és a gyermekek harmonikus fejlődését. Célunk,

hogy óvodáinkban olyan támogató közösség alakuljon ki, ahol a gyermekek, a pedagógusok és a szülők egyaránt értéket, biztonságot és inspirációt találnak.

A Belvárosi Egyesített Óvoda pedagógiai programja ezen alapelvekre épül, figyelembe véve a belvárosi környezet sajátosságait, a gyermekek egyéni szükségleteit és a 21. század nevelési kihívásait.

4. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉS ELVEI

4.1 Személyi feltételek

Pedagóguskép

Óvodapedagógusainktól az alábbi személyiségjegyek, képességek az elvártak:

- gazdag, sokszínű módszertani kultúra
- a sokoldalú kapcsolatépítésre való törekvés igénye és képessége
- összehangolt, nyugodt nevelőmunkát segítő attitűd
- nagyfokú gyermekszeretet, szociális érzékenység, empátia
- példaadásból adódó hitelesség
- mentális teherbírás, fejlett problémamegoldó készség, környezettudatosság
- felnőtt-gyermek, felnőtt-felnőtt kapcsolataiban hitelesség
- kapcsolatai kölcsönös megértésen alapulnak
- olyan fejlett kommunikációs képességgel bírjon, amely lehetővé teszi a szülőkkel való együttműködést
- kreativitás és önfejlesztő képesség
- kompetencia alapú nevelést támogató szemlélet
- esélyegyenlőséget teremtő, hátrányt csökkentő pedagógiai attitűd
- a szülőföldhöz való kötődést segítő pedagógus attitűd

A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK fogadásakor magatartását az elfogadás, nyitottság, a tolerancia, empátia, hitelesség a kezdeményezőkészség jellemezze.

Törekedjen a gyermekek ellátásához szükséges speciális eljárásokat, módszereket megismerni, a szakemberekkel együttműködni. Az integrált nevelésben, fejlesztésben magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességek elérésére törekedjen.

Pedagógiai munkát segítők kép**Pedagógiai munkát segítőtől az alábbi személyiségjegyek, képességek az elvártak:**

- gyermekszerető viselkedésével, személyi gondozottságával, kommunikációs és beszédmintájával hasson az óvodás gyerekek fejlődésére
- tisztelje a gyereket, a szülőt
- a gyermekekkel, szülőkkel, munkatársakkal szemben tanúsítson udvarias, etikus magatartást.
- kapcsolataira a tapintat, az elfogadás legyen jellemző.
- a tudomására jutott pedagógiai információkat titokként kezelje, nevelési kérdésekben az érdeklődő szülőket tapintatosan irányítsa az óvodapedagógushoz.
- rendelkezzen tudatos egészségvédő, egészségfejlesztő, balesetmegelőző szemlélettel.

Dajkáinktól az alábbi személyiségjegyek, képességek az elvártak:

- gyermekszerető viselkedés
- személyi gondozottság
- mintaértékű kommunikáció
- a gyerekekkel, a szülővel és munkatársakkal való kapcsolatára a tapintat, az elfogadás legyen jellemző
- a titoktartás képessége, mellyel a tudomására jutott pedagógiai információkat kezeli,

udvarias, etikus magatartás

A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK fogadásakor magatartását az elfogadás, a tolerancia, empátia jellemezze.

4.2 Szervezeti és időkeretek

326/2013.(VIII.30) kormányrendelet 33/B § (5) értelmében 8:00-12:00 között óvodapedagógus foglalkozik a gyermekekkel.

Gyermekcsoportjaink a mindenkori nevelési igényeknek megfelelően homogén vagy heterogén összetételűek a tagóvodák sajátosságaihoz mérten.

A gyermekek közösen vesznek részt a legtöbb tevékenységben, melynek megvannak a maga szabályai, a lehetőségekkel és korlátokkal együtt.

Napirend:

Gyermekeink egészséges fejlődéséhez a napirend szükséges, mely biztosítja számukra a kiszámíthatóságot, ugyanakkor rugalmas kereteken belül teszi lehetővé a megfelelő időtartamú és tartalommal megtöltött, megtervezett tevékenységformákat. A napirend hozzájárul a nyugodt légkör megteremtéséhez. Az óvoda és iskola közötti átmenet tudatos támogatása érdekében a tanköteles korú gyermekeknek napi 45 perc komplex, élményszerű tevékenységeken keresztül az iskolai életre való felkészítés történik, játékos formában.

Hetirend:

A napirendhez hasonlóan a folyamatosságot, a rendszerességet, a nyugalmat segíti elő az óvodai csoportban és lehetőséget nyújt a szokásrendszer segítségével az óvodások napi életének megszervezéséhez. A hetirend a beszoktatás idején - rugalmasabb és alkalmazkodóbb. A hetirend összeállításánál figyelembe vesszük, hogy jusson elegendő idő a gyermeki tevékenységek, kezdeményezések, ötletek és javaslatok meghallgatására, kipróbálására vagy közös megvitatására. A rugalmasság, a helyzethez való alkalmazkodás elősegíti, hogy a hetirend a gyermek életének észrevétlen szabályozója legyen. A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg.

A rendszeresen visszatérő ismétlődések, a kiszámíthatóság érzelmi biztonságot teremtenek a gyermekek számára. A napirend igazodik a célokat szolgáló feladatokhoz, figyelembe veszi egy-egy csoport szokásait és igényeit.

Jó idő esetén a játék nagy részét a szabad levegőn élvezhetik a gyermekek.

A hetirendben a napirendhez hasonlóan vannak stabil, a rendszerességet, a szokásokat alapozó tevékenységek, ugyanakkor lehetőség van az óvodapedagógus döntése alapján rugalmasságra.

A hetirendnek életkortól függően naponta biztosítani kell a tervezett és rendszeres mozgásfejlesztést. A keret és az időtartam változó. Szervezhető kezdeményezett vagy kötött formában. Az óvodapedagógus mindennap mozgásfejlesztő játékot kezdeményez a résztvevők részképességeinek fejlesztésére törekedve.

Az óvoda június 01.-től, augusztus 31.-ig, nyári életrend szerint működik. A fenntartóval egyeztetve kerül sor a tagóvodák nyári zárására.

5. GYERMEKKÉP

A családokkal együttműködve, nevelési tevékenységüket kiegészítve és segítve, - a gyermekek spontán érését hangsúlyozva -, célunk, hogy a gyermekek önmagukhoz képest, a leghatékosabb fejlettséget éri el. A nem magyar gyermekek nevelése esetén biztosítjuk az önazonosság megőrzését és ápolását, multikulturális nevelésen alapuló integrációját.

Nevelőmunkánk célja, hogy a gyermekeink személyisége az alábbi módon alakuljon, fejlődjön:

- világra nyitott, lelkileg egészséges személyiség, aki befogadó, elfogadó, (a kiemelt figyelmet igénylő társaival) türelmes, megértő, elutasítja a durvaságot
- alkalmazkodik a különböző helyzetekhez
- szívesen segít társainak, felnőtteknek
- aktívan érdeklődő, szívesen tevékenykedő
- testileg és lelkileg egészségesen fejlődik
- választékosan beszéli anyanyelvünket, gondolatait világosan fejezi ki
- mentálisan teherbíró
- érzékeny a környezetre
- szociálisan éretté válik iskolakezdésre

6. ÓVODAKÉP

Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Az óvoda pedagógiai tevékenységrendszere személyi és tárgyi, valamint pedagógiai környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő), a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (a kisiskolás korba) való átlépés belső pszichikus feltételei.

Szeretetteljes, biztonságos, az egyéni különbségeket toleráló légkörben, ésszerű korlátokkal, minden gyermeknek esélyt adunk saját erősségeik felismerésére, azokra támaszkodva megerősítjük őket, lehetőséget teremtve a sikerélményre.

Biztosítjuk az óvodás gyermekeket megillető különleges védelmet, a gyermek mindenekfelett álló érdekének érvényesítését, az én tiszteletét, a másság elfogadását. Nevelésfilozófiánk

közvetítésével fellépünk a hátrányos megkülönböztetés bármilyen formája ellen. Kiemelten fontosnak tartjuk az esélyegyenlőséget, hogy gyermekeink egyéni képességeinek megfelelően megkapják a fejlődésükhöz szükséges segítséget. Az óvoda dolgozói a gyermekek ügyeiben, minden esetben méltányos és humánus döntések meghozatalára törekednek.

Különös gondot fordítunk a KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK érzelmi alapigényeinek biztosítására.

- Nevelőtestületeink előtérbe helyezik az egészséges életmód megalapozását, valamint az ezt szolgáló szokások és készségek kialakítását. Mindezen céljainkat a gyermekek játéktevékenységének prioritása mellett és által valósítjuk meg.
- Kevesebb szabály alkalmazásával oldottabbá, meghitté, kiegyensúlyozottá tesszük a légkört az egészséges fejlődés érdekében.
- Változatos óvodai tevékenységek megszervezésével, gyakorlásával juttatjuk el gyermekeinket testileg és szellemileg olyan optimális fejlettségi szintre, amelynek eredményeként környezetét aktívan alakító és környezetével harmóniában élő személyiséggé válnak.
- Bízunk abban, hogy a hozzánk járó gyermekeknek életre szóló élményeket és ismereteket nyújtunk.
- Nevelőtestületeink élnek a továbbképzések lehetőségével, a nevelői közösségekben alkalmat teremtenek a tudásmegosztásra (szakmai napok, bemutató foglalkozások, esetmegbeszélések)
- Nevelőtestületeink nyitottságot tanúsítanak a nevelő- fejlesztő munkát támogató korszerű, és új szellemi- technológiai- tárgyi eszközök megismerésére és innovatív alkalmazására (szakirodalom, módszertan, IKT eszközök, tanulást támogató tárgyi eszközök).

7. PEDAGÓGIAI PROGRAMUNK CÉLJA

Pedagógiai programunk szellemiségének alapja az értékátadás, értékközvetítés. Kiemelt helyet kap a különbözőségek elfogadása, az együttműködés, a közösségépítés.

Intézményeink életét meghatározza a mai kor igényeihez való igazodás, továbbá a nemzeti és intézményi hagyományok ápolása.

A pedagógiai program célja, hogy mindazokat az alapelveket érvényesítse, amelyek a gyermekek önérvényesítő törekvése mellett a gyermeki önkifejezésnek is teret adnak.

Tevékenységeink minden területén érvényesülnie kell a demokratikus szellemnek, az emberi jogokat elfogadó, arra ösztönző, humánus szemléletnek, a másság elfogadásának és tiszteltetésének, a nemzeti összetartozást, a hazaszeretetet erősítő gondolkodásmódnak.

Célunk, hogy a gyermekek képességeit, ismereteit olyan biztonságot adó szintre juttassuk, hogy az elsajátított tudást, kompetenciákat az iskolakezdéskor és a mindennapokban használni tudják.

8. PEDAGÓGIAI PROGRAMUNK FELADATAI

8.1 Az egészséges életmód alakítása

Átalakuló társadalmunkban megváltoztak a gazdasági-társadalmi viszonyok. Hazánkban is olyan betegségek pusztítanak, amelyek közvetlenül a helytelen emberi magatartásból fakadnak. A kockázati tényezők között a mozgásszegény életmód, az egészségtelen táplálkozás, a káros függőségekhez vezető szokások (dohányzás, alkoholfogyasztás, kábítószer élvezet, testi épséget veszélyeztető balesetveszélyes magatartás) állnak az első helyen. A helyes egészségvédelmi szokásokat már a legfiatalabb kortól kezdve kell kialakítani.

Az egészség megvédése társadalmi és egyéni feladat. A kisgyermek egészségéért a család mellett óvodánk is felelősséggel tartozik. Ahhoz, hogy jól átgondolt, jól megszervezett és eredményes egészségnevelő munkát tudjunk végezni, elsősorban a felnőttek – óvodapedagógusok és segítők – egészségtudományi, egészségvédelmi szemléletének fejlesztésére volt és van szükség, másodsorban pedig a korszerű megelőzés, a prevenció a feladatunk, és nem utolsó sorban a példaadás.

Óvodáink épülete biztosítja a hatékony nevelőmunka feltételeit, felszereltsége lehetővé teszi a gyermekek testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítését.

Az óvoda helyiségeinek bútorzata és berendezési tárgyai biztosítják a gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezetet.

Csoportszobáink barátságosak, biztonságosan berendezettek, célszerű a helykihasználtságuk.

Minden intézmény rendelkezik tornateremmel, tornaszobával, amit rendszeresen használnak. A kiszolgáló helyiségek (WC, mosdó, előtér, nevelői szoba) a lehetőségek figyelembevételével jól kialakítottak, használatuk rendje meghatározott.

Az intézmények felszereltsége, eszközzel való ellátottsága (tisztálkodási felszerelések, felnőttek munkavégzését segítő eszközök, nevelőmunkát segítő játékok és egyéb eszközök, speciális eszközök, egészség-, és munkavédelmi eszközök) biztosítják az egészséges életmód, a testápolás, az egészségmegőrzés szokásainak alakítását.

Az óvodai egészségnevelés háttere a család. A gyermekek számára a szülők, valamint a közvetlen környezet jelenti a modellt. Tapasztalataink szerint a szülők számos esetben igénylik segítségünket a gyermekek egészséges szokásrendszerének, optimális magatartásának kialakításához. Ezért is nagyon fontos a családokkal történő együttműködés, a családok szemléletváltásának segítése, az egészséges és természetes életmód szokásalakításának terén.

A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEK esetében fontos a lelki, testi, egészség védelme, értelmi fejlődésének biztosítása, elfogadó, befogadó környezet megteremtésével, a megfelelő szakemberekkel, megfelelő segítségadással. A biztonságos környezet megteremtésével segítjük elő az együttnevelés lehetőségét. A szervezeti keretek, a napirend pontos betartása a gyermekek biztonságérzetét növelik.

Életvezetési készségek fejlesztése, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához

Kiemelt feladatnak tekintjük a gyermekek egészséges táplálkozásának biztosítását. Étkeztető konyháinktól elvárjuk, hogy előnyben részesítse a zöldségeket és gyümölcsöket, illetve a tejtermékeket, és mellőze a magas cukortartalmú ételeket és italokat, valamint a magas só- és telített zsírsavtartalmú ételeket.

E mellett óvodánk a zöldség-gyümölcs fogyasztását napi szinten preferálja.

Kirándulásokon víz és gyümölcs fogyasztására biztosítunk lehetőséget.

Az óvodapedagógus feladatai:

- megteremteni a feltételeket, hogy a gyermek testileg, lelkileg, szellemileg, értelmileg egyaránt harmonikusan fejlődhessen
- az egészséges fejlődéshez, lelki egészség feltételeinek megteremtése a legfontosabb
- célszerű szokás és szabályrendszer kialakítása, betartatása
- a prevenció feltételeinek biztosítása (megelőzést szolgáló játékos tevékenységek)
- a gyermekek testápolási szokásainak kialakítása és figyelemmel kísérése
- a szülők figyelmének felhívása a gyermekek egészséges, praktikus, kényelmes öltözetére, az egészséges lábbeli fontosságára
- modellnyújtás a családoknak, gyermekeknek az egészséges táplálkozás szokásrendszerének kialakításában (gyümölcs és vitaminpótlás, az ételek tálalásának esztétikája, a nyugodt tempójú örömteli étkezés, a szűrt víz fontossága, folyadékpótlás)
- minél több tevékenység szabad levegőn való szervezése
- zavartalan pihenőidő biztosítása (csend-nyugalom, alvós kedvencek, az egyes csoportok saját alvás szokásai)
- a gyermekek pihenési szokásainak, eltérő alvásigényeinek megismerése és tiszteletben tartása
- mintaadás a szabadidő hasznos eltöltésére az óvodában biztosított programokkal – kirándulások, szünet, színház- és múzeumlátogatás, nyári táborozás
- a gyermekek megfelelő életritmusának, mentálhigiénés egészségének nyomon követése és kialakítása
- kiegyensúlyozott, bátorító, elfogadó légkör biztosítása
- érzelmi biztonság kielégítése
- rugalmas napirend kialakítása
- derűs légkör folyamatos biztosítása
- differenciált bánásmód alkalmazása
- a különbözőség elfogadtatása

8.2 Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Programunkban központi helyet foglal el az érzelmi nevelés, hiszen ez alapozza meg a személyiség szocializációját.

Pedagógusaink a gyermekek nyitottságára építenek, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére nevelnek.

Hozzásegítik a gyermekeket, hogy megismerjék szűkebb és tágabb környezetüket. A nemzeti identitástudat alakítása, a keresztény kultúrán alapuló értékrend átadása, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhöz való kötődés mélyítése mind nevelési feladatunk.

A gyermek fejlődésének alapja, hogy féltő, óvó, gondoskodó szeretet, folytonos stabil biztonság vegye körül. Egyéni differenciált bánásmód szükséges a személyes, bensőséges kapcsolat kialakításához, mely minden gyermeket megillet.

Nagy hangsúlyt helyezünk az érzelmi intelligencia fejlesztésére, alakítjuk és erősítjük a gyermekekben az érzelmi beleélés és empátia képességét, az érzelmek felismerésének, kifejezésének formáit, a frusztrációtűrést.

A különbözőségek elfogadására, tiszteletére nevelünk. A hátrányos illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelését megfelelő szakemberek segítségével látjuk el.

A szocializáció szempontjából különös jelentőségű a közös élményekre épülő közös tevékenységek gyakorlása.

Napjainkban megváltozott a családok szerkezete, értékrendje. Ezért programunk kiemelt feladata a családokkal való sikeres együttműködés kialakítása, segítségük az értékek mentén történő nevelésben.

A szűkebb és tágabb környezet megismertetése, mely a szülőföldhöz való kötődés alapja.

A nemzeti identitástudat kialakítása a mindennapi tevékenységekben, a hagyományörzés által és a nemzeti ünnepeink megünneplésével történik.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK esetében el kell érniük, hogy a nevelés hatására az érintett kisgyermekeknél is fejlődjön az alkalmazkodó készség, akaraterő, az együttműködő készség, gazdagodjon érzelmi életük.

Fontos, hogy érezzék, ők is lehetnek valamiben kiemelkedően jók. A gyermek-gyermek, felnőtt-gyermek viszonyában a pozitív érzelmi töltés domináljon.

Az óvodapedagógus feladatai:

- ismerje meg és erősítse a gyermekek kötődési hálóját
- erősítse a gyermekekben a család értékét
- segítse a szociális érzelmek kibontakozását
- biztosítsa az óvodás gyermekeit megillető különleges védelmet, a gyermek mindenekfelett álló érdekét, az én tiszteletét, a különbözőség elfogadását
- a gyermekcsoportot türelemre, toleranciára buzdítsa

- a családokkal együttműködve, nevelési tevékenységüket kiegészítve és segítve érje el, hogy a gyermekek kiteljesíthessék személyiségüket, szabadon kifejezhessék családjuk kulturális sajátosságait
- nevelje a gyermekeket egyéni különbözőségeket toleráló légkörben ésszerű korlátokkal, esélyt adva saját erősségeik felismerésére, és a sikerélményre
- fejlessze a szép iránti fogékonyságot, a művészi élmény befogadására való igényt és képességet

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- kialakul érzelmi biztonságuk, ragaszkodnak az óvodához, társaikhoz, a csoportban dolgozó felnőttekhez: ezt szavakban, tettekben kimutatják;
- igényükké válik a helyes viselkedés, a szabályok betartása, erre társaikat is figyelmeztetik;
- képesek figyelmesen meghallgatni a társaikat és a felnőtteket;
- szívesen segítenek társaiknak és a felnőtteknek, kialakul együttműködési képességük;
- konfliktushelyzetben társaikkal próbálnak kompromisszumokat kötni, megoldást keresni;
- igényükké válik a közös tevékenységekben való részvétel;
- alapvető udvariassági formákat betartják, figyelmesek másokkal;
- elfogadják és tolerálják társaik különbözőségét;
- többnyire tudják irányítani az ösztöneiket, érzelmeiket;
- kialakul a szeretet és a kötődés képessége;
- a mások iránti tisztelet és megbecsülés;
- élménybefogadás képessége;
- érzelmek kifejező képessége.

8.3 Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

A 3-7 éves korosztály értelmi fejlődésének alapvető sajátossága, hogy érzékszervein keresztül tapasztalati úton ismeri meg az őt körülvevő világot.

A gyermek tevékenységének állandóságát érdeklődési vágya tartja fenn. A cselekvés a gyermekben kellemes érzést vált ki. Az érzékszervi-mozgásos sémák tapasztalatai indítják el a tanulás folyamatát.

Az óvodában az ismeretszerzés folyamatos, mert minden helyzetben utánoz, tapasztal, tevékenykedik a gyermek. A „tanulás” az életet végig kísérő folyamat, amely az óvodáskorban az egyik legjellemzőbb tevékenységen keresztül valósul meg: a gyermek játékában. Értelmi képességeik ebben a folyamatban alakulnak, fejlődnek, a gyermekek

egyéni fejlődésének tükrében. Az óvónők tudatos felkészüléssel követik, és szükség esetén segítik a folyamatot.

Óvodánk biztonságos, érzelem- és ingergazdag környezete biztosíték a gyermeki érdeklődés, játékkedv, mozgásigény, utánzási vágy kielégítésére. Az óvodai évek tevékenységein keresztül bővülnek ismeretei, tapasztalatai, alakulnak készségei, jártasságai.

A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK esetében a gyógypedagógussal konzultálva feltárjuk a pszichés- és egészségi állapotot, a kialakult készségeket és képességeket, a kognitív funkciókat.

A meglévő ismeretek feltárására törekszünk. A fejlesztésnek magába kell foglalni a vizuális-, akusztikus-, taktilis- és mozgásos észlelés folyamatait, a motoros képességek, a beszéd és nyelvi készségek fejlesztését.

Az óvodapedagógus feladatai:

- a családdal együttműködve, a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, célirányos bővítése oly módon történjen, hogy ezen keresztül fejlődjenek megismerő kognitív képességei
- építsen a gyermek természetes kíváncsiságára, cselekvési vágyára, és érzelmi motiváltságára
- a gyermek egyéni sajátosságait megismerve fejlessze értelmi képességeit
- testi-, szellemi egészség egységének fejlesztése, megőrzése
- a részképesség-zavaros gyermek felismerése, és kellő időben megfelelő szakemberhez irányítása;
- a tehetséges gyermek felismerése, és kiemelkedő képességének megfelelő tevékenység biztosítása.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- egyre pontosabb, valóságghű észlelés
- figyelem összpontosításra való képesség
- gazdag képzeleti működés
- reprodukív emlékezet
- problémamegoldó és kreatív gondolkodás
- az alakuló fogalmi gondolkodás

Anyanyelvi nevelés

Az anyanyelvi nevelés egyik alappillére a tartalmában gazdag óvodai élet, szóbeli közlést kiváltó derűs, nyugodt légköre. Az óvodai élet minden mozzanatának szerves része ez a nevelési terület.

A gyermek azokban a helyzetekben tud feszültség nélkül kommunikálni, ahol közvetlen, elfogadó, meghallgató, személyes kapcsolat jön létre, ahol módja van az élmények és cselekvések nyelvi kifejezésére. A beszédfejlődés természetes színtere a játék, ahol a felvállalt szerepekben, élethelyzetekben kerülnek egymással kontaktusba a gyermekek.

A szókincs bővülését, a beszédminőség alakulását segítik a nyelvi játékok, a szabad önkifejezés a drámajátékban, a tevékenységeket kísérő beszélgetések és a kötetlen társalgások.

Az óvodai életben az anyanyelv fejlesztésének három alaphelyzete van:

- spontán helyzetekben és tevékenységekben
- az irodalmi nevelés során
- az óvodapedagógus által kezdeményezett helyzetekben

Lényeges a környezet példamutató helyes és szép beszéde, toleráns, empatikus, nevelői attitűdje. A helyes és szép beszéd előkészíti a gyermeket az irodalmi élmények befogadására, fejleszti esztétikai érzékét, valamint érzelmeit mélyíti.

Anyanyelvi nevelésünk legfontosabb eszköze a mese. Nyelvünk zeneisége, sajátos szókinccse gazdagítja gyermekeink személyiségét.

A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK esetében a beszédfigyafékos, akadályozott beszédfejlődésű, illetve a beszédhibához csatlakozó tanulási és/vagy magatartási zavar miatt eltérően fejlődő gyermek fejlesztése az anyanyelvi fejlettség szintjéhez igazodik.

A pedagógus a gyógypedagógus és logopédus fejlesztési terve alapján végzi az anyanyelvi nevelést.

Az SNI gyermekek megismerési folyamatai eltérőek, előfordulhat, hogy tapasztalatuk kevesebb, szókinccsük szegényesebb, kifejezőkészségük kevésbé színes.

Ezek a fejlesztendő területek az ő esetükben.

Az óvodapedagógus feladatai:

- biztosítsa az elfogadó csoportlégkört, mintaadással szabad és nyílt kommunikációra és metakommunikációs eszközök alkalmazására neveljen
- inspirálja, tartsa fenn a gyermekek beszédkedvét. Segítse elő a társakra való odafigyelést, egymás meghallgatását

- alakítson ki elfogadó csoportléggkört, mintaadás által is neveljen szabad, nyílt kommunikációra és metakommunikációra
- munkája során a pedagógus legyen képes nyílt és hiteles, példamutató, helyes és szép beszédre.
- a gyermekek beszédaktivitását megfelelő módszerekkel keltse fel, tartsa ébren, moderálja
- nyelvhasználatát modell legyen mintaadásra, a szabad és nyílt kommunikációra
- a pedagógus nagyfokú gyermekszeretettel, szociális érzékenységgel, empátiás készséggel legyen képes megteremteni a gyermeki kommunikációt ösztönző, kedvező feltételeket

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- olyan szókinccsel rendelkezzenek, amely lehetővé teszi számukra gondolataiknak érthető kifejezését
- tudják végighallgatni és megérteni mások beszédét
- legyenek nyitottak a beszélgetésre, vélemények, irodalmi értékek befogadására
- beszédük választékos legyen

9. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI

9.1 Játék

A játék az óvodáskorú gyermek alapvető tevékenysége, egyben személyiségének legfőbb formálója. Óvodai programunkban ezért megkülönböztetett helyet foglal el.

A játék legyen olyan önként választott gyermeki tevékenység, amely a gyermek egyéni vágyainak, ötleteinek, személyiségének kibontakoztatását szolgálja. A kisgyerek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt - a szülő és az óvodapedagógus. Utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítővé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. A felnőtt jelenléte teszi lehetővé a gyerekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

Felhívjuk a családok figyelmét a tv és a számítástechnikai eszközök pozitívumai mellett azok képzeletromboló, fejlődést gátló hatására.

A játékot kísérő érzelmek közlési vágyat ébresztenek. Fokozódik a gyerekek beszédkedve. A beszédkedv ösztönzi a nyelvi kommunikációs készség fejlődését. A gyerekek játék közben fölöttébb kérdései és a továbbkérdezésre bátorító óvónői válaszok ösztönzik a beszédet, a gondolkodást.

A gyermekek élményeinek feldolgozását a dramatizálás is segíti. Általa jobban megismerik az őket körülvevő világot és változatos szerepeket gyakorolhatnak.

Az életszerű játékeszközök, a különféle szerepekre alkalmas ruhák és kellékek a gyermekek számára ismerős eseményeket és személyeket idéznek fel, utánozzák családtagjaikat és gyermektársaik viselkedését. A szituációs játék a teljes személyiség fejlesztéséhez járul hozzá.

A játékban a pszichikum, mozgásfejlesztés, testséma - fejlesztés, percepciófejlesztés, verbális fejlesztés, érzelmi-, szociális képességek, értelmi képességek fejlesztése egyaránt jelen van.

A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK esetében a játéktevékenység minden fajtája nagy jelentőséggel bír. Lehetőséget teremt a sokirányú tapasztalatszerzésre, a pozitív és negatív élmények kijátszására, növeli biztonságérzetüket, ezért számukra rendkívül fontos a minél hosszabb, megszakítás nélküli játékidő biztosítása.

Az ép gyermekek utánzása megfelelő mintát tud nyújtani, ezért törekedni kell, hogy minél hamarabb bevonjuk a kiemelt figyelmet igénylő gyermekeket a társaikkal való közös játékba.

A gyermekcsoportot türelemre, toleranciára buzdítjuk, mert ezeknek a gyerekeknek alkalmazkodóképessége, szabálytudata elmaradott, kevesebb tapasztalatuk van a világról, a tevékenységekről, a szerepekről.

Mozgásukban akadályozottak lehetnek, ezért a játékeszközök és a hely megválasztása nagy körütekintést igényel. Lényeges, hogy a csoport tevékenységeiből lehetőség szerint, ne maradjanak ki. A pedagógus találjon megfelelő szerepet, eszközt az ilyen gyermekek bevonására. Tekintettel kell lenni a kommunikációs problémákra, szerepekből, szituációs játékokból ne maradjanak ki, képességeikhez igazodva jussanak sikerélményhez.

Az óvodapedagógus feladatai:

- tudatos jelenléte biztosítsa az élményszerű, elmélyült, kreatív, gyermeki játék kibontakozását
- teremtsen lehetőséget a sokirányú tapasztalatszerzésre, a pozitív és negatív élmények játékban történő megelevenítésére. Növelje biztonságérzetüket, amelyhez minél hosszabb, megszakítás nélküli játékidőt biztosítson
- segítse elő a változatos játékszituációk átélését, melynek során megismerhetik társaik reakcióit, ezeken keresztül pedig fejlődik önismeretük is
- technikák, szabályok, lehetőségek megismertetése
- segítő, megértő, védő, gondoskodó, bizalommal teli élettér kialakítása

- lehetőségek felkínálása, alkotó kedvük kibontakoztatásához
- a gyermekek aktuális érdeklődésének, játéktémájának felismerése, figyelemmel kísérése
- a holtpontra jutott tevékenységek továbbblendítése
- a gyermekek meg nem oldott konfliktusainak feloldása
- indirekt játékirányítás
- inspiráló, esztétikus használati tárgyak bevonása a játék tevékenységekbe
- naponta a lehető legtöbb idő biztosítása a szabad játék gyakorlására minden gyermek számára

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- játékaik alkotó, kreatív, a szimbolikus játék domináns
- képesek egy-egy játéktémát folyamatosan, több napon keresztül játszani
- meséket, kitalált történeteket dramatizálnak, bábbal megjelenítenek
- építményeket képesek létrehozni
- élvezik a szabályjátékokat, és képesek a szabályok betartására
- interakciójuk kulturált és érthető (beszédfegyelem)
- társas viselkedésükben megjelennek az óvoda által támasztott viselkedési normák
- bekapcsolódnak a közös játékba, vannak egyéni ötleteik, javaslataik, de képesek elfogadni másokét is
- részt vesznek az ügyességi játékokban, merik kipróbálni magukat
- képesek élményeik eljátszására

9.2 Verselés, mesélés

A mese és vers megtanítja a gyermeket az anyanyelv révén az emberi kapcsolatokra, elmélyíti az önismeretet, segít a világ megismerésében, mert mindig többről van szó benne, mint amennyit szavakkal kimondunk. Fontosnak tarjuk, hogy a mese már az óvodába lépés pillanatától kezdve minden nap jelen legyen. A mindennapi verselés, mesélés, mondókázás által érzelmi biztonságot nyújtunk, miközben fejlesztjük emlékezetüket, képzeletüket. Maradandó élményt adunk, amely fejleszti a gyermekek személyiségét. A mese és vers kiválasztásánál figyelembe vesszük a gyermekek meglévő szókincsét, életkori sajátosságait. A meseválasztáskor szükség van tudatosságra, gyermekközpontú, korosztályos válogatásra, a csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembe vételére. Válogatásunk elsősorban a magyar népköltészet és népmese világából történik, amely kiegészül a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemeivel, meséivel,

illetve a kortárs irodalom igényes alkotásaival. A környezeti témakörökhöz, az aktualitásokhoz, napi tevékenységekhez kapcsolódó verssel, mesével serkentjük a megismerési folyamatot. Igényes anyagkiválasztással segítjük a gyermekek esztétikai-, érzelmi- és értelmi fejlődését, valamint az értékekhez való viszonyát, erkölcsi látásmód alakítását, megalapozását. A népmesék előadásakor figyelmet fordítunk a beszéd zenei elemeinek, népi motívumainak, kifejezéseinek érvényesítésére. Nyelvünk sajátos szókincse, észjárása, zeneisége beépül gyermekeink személyiségébe. Törekszünk a fejből mesélés élményének biztosítására. Kialakítjuk a mesemondásnak a csoportra jellemző szokásait. Tudatosan fejlesztjük mese és vers által a gyermekek anyanyelvi kultúráját, szókincsét, az irodalom iránti szeretetét. Az alvás előtti mesék nyugtató hatásával biztosítjuk a gyermekek ellazulását. A kötetlen verselésen, mesélésen kívül alkalmazunk más, a gyermekek által kedvelt előadásmódokat is, mint pl. a bábozást és dramatizálást. Az otthoni mesélés fontosságára és minőségére felhívjuk a szülők figyelmét. Az irodalmi anyag folyamatosan bővül, ismétlődik különböző formákban. Ezáltal jobban rögzül, türelemre nevel. Óvodánkban színvonalas, irodalmi értéket nyújtó színházlátogatások valósulnak meg. Mindig a minőségre törekszünk.

A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK rövid ideig képes koncentrálni, figyelme könnyen elterelhető. Az esetleges beszédzavar, fogyatékoság nehezítheti a mesék, versek előadását. A kommunikációs zavarok (gesztus, mimika, testbeszéd), a versek, mesék reprodukálását befolyásolhatják. Az állandó akadályozottság negatívan hat az érzelmekre, gátlásossá teheti a gyermeket. A pedagógus személyisége, bátorító attitűdje megfelelő segítség a gyermek fejlődésében. A figyelem tartósságát fokozatosan kell növelni, lehetőséget kell biztosítani a versek, mesék reprodukálására.

Az óvodapedagógus feladatai:

- az optimális körülmények megteremtése a mese- és vershallgatáshoz
- bábozás és dramatizálás fontosságának szem előtt tartása, eszközök biztosítása
- a szülők figyelmének felhívása a mesélés fontosságára
- igényes anyagkiválasztás
- mese- és vershallgatás szokásainak kialakítása
- színházlátogatások szervezése

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- a gyermekek szívesen hallgassanak mondókákat, verset, mesét

- az irodalmi élmények érzékeny, aktív befogadójává váljanak
- kialakul a gyermekekben a könyv, a múzeum, a színház iránti igény
- tudjanak történeteket kitalálni, elmondani, azt megjeleníteni
- önállóan idézzenek fel ismert verseket, mondókákat

9.3 Ének- zene, népi játék

Az óvodában az ének-zene megszerettetése, a zenével való ismerkedés a mozgás és éneklés élményének nyújtása a legfontosabb cél. A zene a gyereket a képzelet világába repíti. A mozgás, a ritmus, a dallam és a szöveg globális élményt nyújt.

Zenei nevelésünknek a gyermeki lét egészét át kell hatnia. Zenei élményeket szereznek a gyermekek játék közben - egyéni érdeklődésük alapján. Ezek a zenei élmények serkentik a gyermekek képi és irodalmi alkotások iránti esztétikai kíváncsiságát. A zenei nevelés elsősorban az érzelemre hat, de egyidejűleg az értelemre is. A zenei képességfejlesztés mellett fontos, hogy a gyermekeink örömmel, felszabadultan énekeljenek. Ezért megfelelő légkörrel biztosítjuk az érzelmi motiváltságot.

A dalok éneklése vagy meghallgatása fejleszti a gyerekek érzékenységet, fogékonyságát. Ezt a folyamatot a 3-4 éves gyerekeknél mondókákkal, ölbéli játékokkal kezdjük. Ennek során a gyerekek játék közben szerzik meg a zenei készségeket. Megtanulnak halkabban-hangosabban énekelni, mondókákat mondani, beszélni. Mozdulatokkal követik a zene lüktetését.

A zenehallgatás során alkalmi dalokkal, kórusművekkel ismertetjük meg a gyermekeket.

A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, egyházi, jeles – ünnepekhez fűződik.

Gyermekeink elsősorban magyar népi gyerekdalokat és dalos játékokat játszanak.

A körjátékok közül az egyszerűbbtől folyamatosan a nehezebb szerepcserés játékok felé haladunk. A gyerekek kérdés-felelet játékokat játszanak, használják a népi ritmuseszközöket.

Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú értékközvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve.

A népi játékok mozgásanyaga tartalmazza a néptánc egyszerűbb elemeit. A fokozatosság betartásával az egyszerű táncos lépésektől eljutunk a párcserés, összetettebb térformákig is.

A közös tevékenység során felfedeztetjük velük a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét a közös éneklés örömét.

A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK esetében nagy tapintattal kezelendő, ha a mozgás nehezített, ha artikulációs problémák vannak jelen. Problémás lehet a ritmus és tempó érzékelése, visszaadása.

Jelentős feladat a zenei érdeklődés felkeltése, a fogékonyság kialakítása, az érzelmi élet gazdagítása zenehallgatással, a gyermek feszültségeinek oldása.

Lényeges a ritmusfejlesztés, elsősorban az egyszerű, egyenletes ritmus hangoztatása.

El kell érni, hogy az éneklés, népi játék az érintett gyermekek számára is oldott hangulatot adjon, segítse a terápiát, ugyanúgy vegyen részt az énekes játékokban külső segítő segítségével (gyógypedagógus, pedagógiai asszisztens és dajka).

Az óvodapedagógus feladatai:

- a zenei érdeklődés felkeltése és fenntartása
- a zenei képességek és készségek fejlesztése utánpótlás és játékos gyakorlás útján
- a gyermekek meglévő zenei kultúrájának és képességeinek megismerése
- népi játékaink, dalaink esztétikus előadásával, zenei ízlésformálás és a zenei anyanyelv megalapozása
- a dallam, a ritmus és a mozgás szépségének, a közös éneklés örömeinek megéreztetése;
- a hagyományok megismertetése
- a mozgás és a zene kapcsolatának megéreztetése
- ismerkedés más kultúrák zenei anyagával
- a szerényebb képességű gyermekek gátlásainak oldása

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- szívesen és örömmel, gátlások nélkül énekeljenek
- szeressék és igényeljék a zenét, éneket, népi játékokat
- ismerjék fel a halk-hangost, és tudjanak halkán és hangosan énekelni, beszélni
- különböztessék meg az egyenletes löktetést a dal ritmusától
- tudják mindkettőt mozgással, járással, tapssal a dalból kiemelni
- megbeszélés, vagy egyéni ötlet alapján az éneklést ütőhangszerekkel tudják kísérni
- tudjanak zenére esztétikusan, összerendezetten mozogni

9.4 Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Óvodánkban mindennapos tevékenység a vizuális látásmód fejlesztése, az ábrázolás megszerettetése és a különböző technikák megmutatása. Az ábrázoló önkifejező tevékenység által elősegítjük a gyermekek képi, formai színeképzeleteinek kialakulását, gazdagodását. A természet színeire, formáira rácsodálkozással, a művészi alkotások nézegetésével a szép iránti vonzódásukat alakítjuk.

A népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés során a gyermekek személyiségét fejlesztjük.

A nemzeti szimbólumok megismertetésével gazdagodik ismeretük és vizuális látásmódjuk.

A gyermek mindennapi játékába az ábrázoló tevékenység minél több lehetőségét építjük be.

A technikák gyakorlására, pontosítására a lehető legtöbb időt, alkalmat biztosítjuk. Így a gyermek elér arra a szintre, amikor művei kifejezővé válnak, tükrözik a világról szerzett ismereteit, érzelmei megnyilvánulásait.

Hagyjuk, hogy a gyerek saját szintjén, saját elgondolásai szerint, saját élményeit alkossa újra. A tevékenység öröme a fontos.

Csak akkor segítünk, irányítunk, ha a gyermek elakad, ha szüksége van az instrukcióra. Megteremtjük annak a lehetőségét, hogy minden gyerek megalkothassa az ajánlott eszközökkel, anyagokkal az elképzeléseit.

A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK ismeretei általában hiányosak, ez akadálya lehet a fantáziának, kreativitásnak. A manuális problémák, a nem megfelelő vizuomotoros koordináció nehezítheti az ábrázoló tevékenységet, ez gyakori kudarcokhoz vezethet.

Lényeges a hiányos tapasztalatok pótlása, az alkotások reális, a fejlődést feltételező értékelése, az alkotókedv felkeltése.

Szakember által ajánlott speciális író-, és rajzeszközök, elegendő idő, eszköz és hely biztosítása.

Az óvodapedagógus feladatai:

- a kreativitás fejlesztése
- vizuális tapasztalatok nyújtása életkornak, és egyéni fejlettségnek megfelelően
- a gyermekek figyelmének ráirányítása a környező valóság esztétikai szépségeire, valamint arra, hogyan lehet ábrázolni ezeket az élményeket
- megfigyelőképességük, szín és forma érzékük, díszítő készségük, fejlesztése

- képi-, plasztikai- konstruáló kifejezés fejlesztése
- az ábrázolás feltételeinek megteremtése -hely, idő, méretben és minőségben megfelelő eszközök biztosításával
- eszközök helyes és biztonságos használatának megtanítása
- kézügyesség, rajzkészség fejlesztése különböző technikák megismertetésével
- íráshoz szükséges speciális készségek fejlesztése (kézmozgás finomítása, helyes testtartás kialakítása, vizuális percepció fejlesztése
- a gyermekek munkáinak megfigyelése, elemzése
- a képi megjelenítés és a verbális megfogalmazás összekapcsolása
- a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatása
- a tehetségek felismerése
- a felhasználható anyagok folyamatos gyűjtése és tárolása
- előtérbe helyezi a természetes anyagok, termékek felhasználását. Feladata az új megoldások keresése, a kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra való nevelés.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- meglátják a szépet
- részt vesznek környezetük szebbé tételében
- kialakul alkotó kreativitásuk
- az ábrázoló alkotás szervesen beépül mindennapi tevékenységeik sorába
- bátrak, ötletesek alkotómunkájukban
- élményeik, elképzeléseik megjelenítésében többnyire magabiztosan használják a képi kifejezés eszközeit
- témaválasztásuk változatos
- eszközhasználatuk biztos, készségszinten működik
- megfogalmazzák értékítéletüket, beszélgetni tudnak alkotásaikról

9.5 Mindennapos mozgás

A gyermek legalapvetőbb szükséglete, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségekben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához. A tevékenység alapvető szervezeti keretei a következők:

- spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység,
- irányított, mindennapos mozgásfejlesztés,
- szervezett mozgásos tevékenység.

Az óvodai élet minden napján biztosított aktív szabad játék mellett hangsúlyosan jelennek meg az irányított mozgásos tevékenységek, amelyek játékos környezetben és játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket és a kapcsolódó fogalmi rendszert.

A felnőttkori mozgásügyesség nagymértékben a gyermekkori mozgástapasztalatok függvénye, ezért meghatározó jelentősége van a mindennapos nagymozgás foglalkozásoknak, a gyermek mozgásfejlődésében.

A gyermekek mozgásfejlődésében a fejlődés három fázisának együttes meglétével kell számolnunk, kisebb mértékben jelen vannak a már meghaladott életkori jellemzők, domináns mértékűek az aktuális tulajdonságok, sajátosságok és kisebb-nagyobb mértékben megjelennek a már következő fejlődési szakasz jellegzetességei.

A gyermekek szervrendszereinek optimális fejlődéséhez megfelelő mozgásingerek, tartós, közepes intenzitású terhelések szükségesek (futó-és fogójátékok, egyéb sok-mozgásos játékok).

A motoros képességek adottságokra épülve, tevékenység közben, főként tervszerű gyakorlással fejlődnek és így válnak szerves részeivé a személyiség alakulásának.

A fejlesztés akkor eredményes, ha a lehetőségekhez képest egyénre szabott és kellő motiváltságon alapul. A motoros képességek rendszerét az óvodáskorban együtt fejlesztjük.

A motoros képességek a kondicionális képességek (erő, gyorsaság, állóképesség) koordinációs képességek (egyensúlyérzék, téri tájékozódás, reagálási képesség) ízületi mozgékonyaságból tevődnek össze.

A rendszeres mozgással és testneveléssel a gyermekek egészségének megóvását, az egészséges életmódra nevelését kívánjuk kiegészíteni, hatékonyá tenni. A foglalkozásokat tornateremben vagy szabadban, megfelelő öltözetben, a lehetőségeket kihasználva szervezzük. A foglalkozások során figyelünk a higiénikus környezetre, a megfelelő levegőzésre. Lehetőséget biztosítunk a napi tevékenységek során, hogy a számukra fontos mozgásokat gyakorolhassák, ezáltal fejlődjenek pszichikus funkcióik és testi képességeik.

Elsősorban a természetes mozgásformákat gyakoroljuk. A nagymozgások mellett a finommotorika, a mozgáskoordináció fejlesztése fontos feladatunk. Így fejleszthetjük akarati tulajdonságaikat és az együttműködés készségét is.

A mindennapos irányított testmozgás részét képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc), amelyek jelentős mértékben segítik a

mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését. A mindennapos testmozgás az óvodai tornaszobában, a csoportszobában vagy a játszóudvaron is megszervezhető.

A szervezett mozgásos foglalkozásokon játékos formában, mozgások kombinációit gyakorolhatják a gyermekek, és újabb tapasztalatok szerzésére nyílik lehetőségük.

A mozgásos játékok tervezésekor, szervezésekor a játékoság és fokozatosság elvét érvényesítjük. Mozgáskultúrájuk fejlesztésekor figyelembe vesszük egyéni képességeiket.

A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK esetében ez az óvodai tevékenység jelenti a legtöbb specifikumot, és leginkább ez igényli a sajátos megsegítést személyi és tárgyi vonatkozásban. A tevékenység szakmai segítséggel megvalósítható, a segítő szakember feladata, hogy az érintett gyermekre vonatkozóan a szükséges információkat megadja az óvodapedagógusnak.

Fontos, hogy a mozgásos tevékenységek sikerélményt biztosítsanak, motiváló hatásúak legyenek.

Az óvodapedagógus feladatai:

- az egészségfejlesztő testmozgást az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára biztosítani kell
- megfelelő mozgásingerek biztosítása
- tervszerű, összehangolt gyakorlatok naponta történő alkalmazása
- az izomcsoportok mindegyikének való megfelelő foglalkoztatása minden alkalommal
- a gyermekek ösztönzése képességei kipróbálására
- a feladatok megválasztásánál a sokrétű motoros képességfejlesztés, a változatos mozgástartalom és a gyermekek játékhöz való érzelmi kötődésének szem előtt tartása;
- a helyes testtartás kialakításának hangsúlyozása

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- szeressenek mozogni, legyenek kitartóak a mozgásos játékokban
- tudjanak néhány mozgásos játékot (futó-, fogójáték) irányítás nélkül is játszani
- tudjanak térben tájékozódni, ismerjék az irányokat
- tudjanak társaikkal együtt mozogni
- szem-, kéz-, láb mozgáskoordinációjuk legyen érett
- megfelelő spontán dominancia jellemzi a gyermekeket

9.6 Külső világ tevékeny megismerése

A külső világ tevékeny megismerésére nevelés elősegíti, hogy a gyermekeket körülvevő szűkebb és a tágabb természeti-társadalmi környezetből olyan tapasztalatokat szerezzenek, amelyek az életkoruknak megfelelő, biztonságos eligazodáshoz, tájékozódáshoz, a környezettel való aktív kapcsolat tevékeny kialakításához nélkülözhetetlenek.

Alapozunk gyermeki kíváncsiságukra, érdeklődésükre a változatos tevékenységek szervezése során. Megalapozzuk pozitív viszonyuk kialakulását a természeti-, emberi-, tárgyi környezethez, a szülőföldhöz, néphagyományokhoz, helyi hagyományokhoz.

A családi szűkebb közösségből indulva, az óvodai közösségen keresztül haladunk a tágabb környezet (kerületünk, hazánk, más tájak) és az ott élő emberek, az őket körülvevő világ jellemzői, törvényszerűségei megismerése felé. Segítjük tájékozódásukat, beilleszkedésüket ennek a világnak a természeti és társadalmi összefüggéseibe. Ezzel erősítve az összefogás, a közösséghez való tartozás élményét.

Környezeti kultúrára nevelünk, mellyel azokat a szokásokat, magatartásformákat alakítjuk, amelyek a környezettel való harmonikus együttélést biztosítják a gyermek későbbi életvitelében. Célunk olyan szokások, készségek, képességek alakítása, melyek nélkülözhetetlenek a környezettudatos gondolkodás és magatartás kialakításához. Változatos tevékenységekkel, közös élményekkel, játékos tapasztalatszerzéssel formáljuk gondolkodásukat, viselkedésüket, életmódjukat, és érzékenyítjük őket a természetvédelemre. Segítjük a gyermekeket abban, hogy felfedezzék környezetüket, olyan tapasztalatok birtokába jussanak, amelyek a környezetben való, életkoruknak megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek.

A tanulás nem elsősorban az ismeretszintjük bővítésére, hanem a viselkedésükre, magatartásukra, értékrendjükre, attitűdjükre irányul. Ebben a tanulási folyamatban fokozatosan megismerik a gyerekek önmagukat, társaikat, környezetüket, részei lesznek egy életközösségnek is.

A környezet megismerése során a gyermekek által szerzett tapasztalatok, ismeretek matematikai jelentéssel is bírnak, azokat tevékenységeikben is alkalmazzák. Jelen vannak a természetes, cselekvésre épülő élethelyzetekben, az ő sajátos, egyéni világukban, játékaikban, személyes élményeikben. Mindkét fejlesztési terület feladata az absztrakt, fogalmi gondolkodás megalapozása. Mindennapi tevékenységeik során szerzett érzékszervi, mozgásos tapasztalataik interiorizálódnak, belsővé válnak.

Óvodáinkban tevékenységbe ágyazva illesztjük be a napi tevékenységekbe a megszerezhető tudást, így tematikában mindig a csoportban zajló témához igazítottan tervezzük a matematikai tartalmú részképességek fejlesztését, úgy, mint: szám és mennyiség fogalom, relációk, tér-irány fogalmak, az ok-okozati összefüggések megértése és a logikus gondolkodás.

Emellett kiemelt figyelmet fordítunk a környezeti neveléssel szorosan összefüggő fenntarthatóságra nevelésre. Ennek jelentős részét az innovatív infokommunikációs eszközök - megfelelő mértékű és minőségű - képezik. Így óvodánkban a kor elvárásaival lépést tartva igyekszünk a korszerű eszközökkel (pl.: padlórobot) fejleszteni a gyermekek analitikus és szintetikus gondolkodását, megalapozva ezzel pozitív attitűdjüket a fenntarthatóság, innováció és a kreatív gondolkodás, problémamegoldás területein.

A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK számára segítséget nyújt a tanulási folyamatokban a kooperatív munka. Általa könnyebben össze tudják kapcsolni az ok-okozati összefüggéseket és érezhető a hatása, a hasonlóságok- különbségek felismerésében, megértésében is.

Próbáljuk a mindennapokba játékosan beépíteni a matematikai megtapasztalásokat.

A matematika jelen van mindennapjainkban, hiszen ott van a csoportszobában, a játékokban, öltözködésben, terítésben, a növényekben, állatokban, a külső környezetben, a kirándulásokon is, azaz mindenütt. A gyermekeink cselekvően, érzékelve-észlelve, megfigyelve, emlékezve, gondolkodva, alkotóan tevékenykedve ismerkednek a matematikával. Ismereteik bővülésével alakul ítélőképességük.

Az óvodapedagógusok matematikai játékokat kezdeményeznek, melyek során a gyermekek felismerik a mennyiségeket, felfedezik a nagyságbeli azonosságokat, különbözőségeket. A téri viszonyok felismerése térben majd síkban is jelen van a mindennapi életükben. Fejlődik tér-, sík- és mennyiségsszemléletük. Az ok-okozati összefüggések megértését, a mennyiségi fogalmak kialakítását, a hasonlóságok-különbségek megéreztetését változatos tevékenységekkel és rendszeres gyakorlással segítjük.

Az óvodapedagógus feladatai:

- megismertetni a gyermekekkel a matematikai nevelés adta sikerélményeket, pozitív viszonyulást
- felhívja a figyelmet a fenntarthatóság fontosságára
- változatos tevékenységeken keresztül történő matematikai tapasztalatszerzés
- a megértéshez szükséges képességek fejlesztése: azonosítás, megkülönböztetés, összefüggések felismerése, állítások, kérdések, utasítások megértése

logikai ítélőképesség, konstruáló képességek fejlesztése, kreativitás, stratégiai gondolkodás fejlesztése

- informatikai tudásuk bővítése, annak célirányos fejlesztő alkalmazása
- a csapatmunka örömeinek megtapasztaltatása, annak hatékonyságának megismertetése

9.7 Munka jellegű tevékenységek

A munka a tapasztalatszerzés, az együttműködés képességének, a céltudatosságnak, az önállóságnak és az önfegyelemnek az alakítója, e mellett segíti a feladattudat, illetve a helyes önbecsülést, önértékelés kialakulását. Ugyanakkor fejleszti a gyermekek mozgás- és kontaktusteremtő készségét, számtalan ismeretet közvetít és szocializál.

A munka, bár a játékból gyökeredzik, aktív, cselekvő, tapasztalásra épülő tevékenység.

Végeredménye hasznos, szükséges, melyet a gyerekek tapasztalat útján fedeznek fel. Olyan fontos akarati tulajdonságokat fejleszt, mint a kitartás, felelősségérzet, fegyelmezettség. Erőfeszítésre készítet, pozitívan és sokoldalúan hat a motoros képesség fejlődésére.

A munkában a gyerekek sokszínű tapasztalatot szereznek a környezetről, az anyagok milyenségéről, az eszközök használatáról. Megéreztetjük a gyerekekkel, a munka eredményéből fakadó siker örömeit. Rámutatunk munkájuk hasznosságára.

A játékidőben és élethelyzetekben bármely tevékenységben adódik lehetőség a munkavégzésre. A gyermekek kezdetben önmagukért, saját szükségleteik kielégítéséért dolgoznak az óvodapedagógus közreműködésével, majd később szívesen végeznek munkát társaikért is, illetve vállalnak alkalom szerű munkákat is.

Az óvodánkba járó gyermekek óvodai életét végig kíséri az önkiszolgáló munka, amely a gyermekek önállóságát, önfegyelmét, kitartását, feladattudatát fejleszti, valamint a koordinációs, kooperációs készségét.

A naposi munka választható, de nem kötelező feladat óvodánkban. Minden gyermek egyéni képessége szerint vesz részt ezekben a tevékenységekben.

A naposság közösségi megbízatás, feladattudatot feltételez, összpontosítást igényel.

Az intézményünk osztatlan csoportjainak egyik előnye, hogy a kisebbek is igénylik és belső indíttatásból vállalnak feladatokat.

Az alkalmoszerű munkák, megbízatások alapja is az önkéntesség. Ezek egyszeri, vagy ismétlődő tevékenységek óvónői segítséggel vagy egyedül (udvar- és teremrendezés, üzenetátadás, játékjavítás).

A csoporthagyományok ápolásához is kapcsolódhatnak munkák (ünnepi készülődés, díszítés, terem átrendezése, ajándékkészítés).

A növénygondozás feladatait, a növényápolásban való közreműködést óvónői irányítással végzik a gyerekek.

A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK nem maradhatnak ki a munka jellegű tevékenységekből. Önbecsülésüket erősíti, ha egyszerű feladatokkal megbízzuk őket, bátorítjuk a képességeiknek megfelelő feladatadással, és értékeljük munkájukat.

Elsődleges feladat a saját személyével kapcsolatos önkiszolgálás megtanulása, de lehetőség szerint adjunk részükre alkalmi megbízatást.

Az óvodapedagógus feladatai:

- a család és az óvoda munkával kapcsolatos elvárásainak közelítése
- a munkában vállalt önkéntesség és a közösség érdekében végzett tevékenység örömének érzékeltetése
- munkamegosztásra nevelés
- a munka során a meglévő tapasztalatok erősítése, azok újakkal való bővítése
- a munka eredményének megbecsülésére nevelés, konkrét, reális, saját magához mérten pozitív fejlesztő értékeléssel
- a gyerek célirányos fegyelmének, kötelezettség- vállalásának alakítása
- a szerszámok használatának megismertetése
- a munkavégzés pontos menetének, rész-mozzanatainak megtanítása
- a munkához való pozitív viszony kialakítása

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- munkájukban önállóságra törekszenek, önként is vállalnak feladatokat
- felismerik saját képességeiket, határaikat
- ismerik az eszközök használatának veszélyeit
- egyéni fejlettségi szintjüknek megfelelő feladatokat végeznek
- vannak saját, rendszeresen visszatérő feladataik
- felismerik a segítségadás lehetőségeit
- képesek az eszközök megóvására, és ügyelnek saját testi épségük megőrzésére
- gondozzák, és óvják a környezetükben lévő növényeket.

9.8 Tevékenységben megvalósuló tanulás

A gyermek tanulási képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése a teljes óvodai életet átfogó, folyamatos és alapvető feladat. A gyermek adottságai, a családban és tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációját. Az óvodapedagógus a tanulást biztosító feltételek megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

Nevelési koncepciónkból fakad, hogy programunk gyakorlatában a tanulás nem önálló tevékenységformaként jelenik meg.

A gyermek, játékba ágyazott, változatos tevékenységek gyakorlása során tanul. Ebben a folyamatban az óvónő a gyermekek tanulási képességeinek alakulását követi, személyre szabott pozitív értékeléssel segíti.

A környezetében lévő ingerek aktivitásra készítetik a gyermeket, közben ismereteket szerez, készségei, szokásai gyarapodnak, tanul.

Ebben az önkéntelen tanulási helyzetben a 3-7 éves gyerekek ismeretei bővíthetők.

A gyermek a folyamatban többször átéli, tanulja, mikor, miként figyeljen a környező világra és belső jeleire. Érzékenységgel, érdeklődéssel fordul az őt körülvevő környezeti ingerek, hatások felé, fejlődéséhez, fejlesztéséhez érzelmi fogékonysága szolgál alapul.

A gyermeki tanulás az óvodai élet összetett tevékenység-rendszerében jön létre. A gyermek a világot komplex módon érzékeli, ezért a tanulást is komplex módon valósítjuk meg. A témák kiválasztásánál elsődleges szempontot a gyerekek érdeklődése adja. Az óvodapedagógus által kezdeményezett párhuzamos tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

Komplex rendszereken, folyamatokon keresztül, életkori sajátosságaikhoz igazodva segítjük a világ megismerését. A tevékenységekbe ágyazott problémahelyzetek megteremtésével fejlesztjük alkotó-, és problémamegoldó gondolkodásukat. Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak - matematikai, nyelvi, szociális, mozgás, művészi- fejlesztése, attitűdök erősítése.

Nevelési programunkat az általános nevelési feladatokat kiegészítő, kiemelt nevelési területek céljainak figyelembevételével írtuk.

A családokkal való együttműködésnek és a folyamatos visszacsatolásnak nagy jelentőséget tulajdonítunk.

Az óvodapedagógus feladatai:

- a gyermek változatos tevékenységeit megfigyelve ismerje meg az egyes gyerek személyiségfejlődésének és tanulási képességeinek alakulását
- használja ki a gyermek személyiségének megismerésére a drámajáték, a bábozás felszabadító, élményt nyújtó hatásrendszerét
- teremtsen lehetőséget a gyermekek családi- és társadalmi környezetből szerzett tapasztalatainak eljátszására is
- építsen a gyermek természetes kíváncsiságára, cselekvési vágyára és érzelmi motiváltságára; egyéni sajátosságait megismerve fejlessze értelmi képességeit
- mindig a megfelelő időben, megfelelő területen fejlessze a gyerekeket, figyelembe véve, hogy az egyes területeken alkalmazott fejlesztés kihat az összes többire is
- a nevelési feladatok által gondoskodjon a testi- szellemi egészség egységének megteremtéséről, megőrzéséről
- teremtsen meg annak a lehetőségét, hogy minden gyerek megalkothassa az ajánlott eszközökkel, anyagokkal az elképzeléseit
- ismerje fel a gyermek személyiségfejlődési nehézségeit, és legyen képes segítséget nyújtani - esetlegesen a megfelelő szakembertől segítséget kérni
- reálisan és szakszerűen elemezze és értékelje saját gyakorlatában az egyéni bánásmód megvalósulását
- a gyermekek hibáit, tévesztéseit, mint a tanulási, fejlődési folyamat részét kezelje, az egyéni megértést elősegítő módon reagáljon rájuk
- az egyéni fejlesztési terv elkészítéséhez a gyermek sérülésspecifikumának típusához igazodó, szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógus, terapeuta közreműködését is igényelje

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- örömmel és önként vesznek részt a tanulási tevékenységben
- kreatív ötleteik vannak a problémamegoldásban
- képesek társaikkal és felnőttekkel való együttműködésre

10. KÖTELEZŐEN VEZETETT DOKUMENTUMOK

10.1 oviKréta

A fenntartó az óvoda az óvodapedagógusok és a szülők számára a mindennapok információs felülete az **oviKréta** szoftver. Ennek használata kötelező a nevelési-oktatási intézményekben. Az Oktatási Hivatal megbízásából fejlesztett oviKréta, egy online program. E szoftver az óvodai adminisztratív tevékenységek széles spektrumára kínál megoldásokat. A rendszer használói elsősorban az óvodapedagógusok, akik kezelik és rögzítik a napi tevékenységeket a pedagógiai dokumentációkat. A felhasználók továbbá a fenntartók, akik a rendszer segítségével különböző adminisztratív feladatokban vehetnek részt, ellenőrizhetik az intézményben folyó munkát, megtekinthetik a folyamatokat. A szülők részére is bizonyos funkciók elérhetővé válnak.

Az alábbi nyomtatványok vezetése az oviKréta felületén, minden intézmény számára kötelező:

- **felvételi és előjegyzési napló:** tartalmazza a felvételre jelentkező, a felvett és a fellebbezés eredményeként felvett gyermekek számát. gyermekenként tartalmazza a jelentkezés sorszámát, időpontját, a gyermek nevét, születési helyét és idejét, állampolgárságát, lakóhelyének, tartózkodási helyének címét, anyja születéskori nevét, apja nevét, nem magyar állampolgárság esetén a tartózkodás jogcímét,
- **felvételi és mulasztási napló:** A felvételi és mulasztási napló az óvodába felvett gyermekek nyilvántartására és mulasztásaik vezetésére szolgál.
- **csoportnapló:** Az óvodai csoportnapló a pedagógiai programunk alapján a nevelőmunkánk tervezésének dokumentálására szolgál. Tartalmaznia kell a napirendet, a napirend szerinti tevékenységek időtartamát és a tevékenységeket, a hetente ismétlődő közös tevékenységeket tartalmazó hetirendet napi bontásban, nevelési éven belüli időszakonként a nevelési feladatokat, a szervezési feladatokat, a tervezett programokat és azok időpontjait, a gyermekek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló tevékenységek, foglalkozások keretében az óvoda pedagógiai programjában meghatározott tevékenységi formák tartalmi elemeit.
- **gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció:** A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció, a gyermek fejlődéséről digitálisan folyamatosan vezetett dokumentum, amely tartalmazza a gyermek fejlettségi szintjét, fejlődésének ütemét, a differenciált nevelés irányába tett fejlesztési javaslatokat, feladatokat. A megfigyelések eredményét évente kétszer rögzítjük egy erre a célra fejlesztett programba, melynek összesített eredményét az OviKréta programba töltjük fel a gyermekek dokumentumai közé.

Programunkban nyomon követhető az óvodás gyermek fejlődése, illetve a fejlődés jellemzői óvodáskor végére. Fontos tudnunk, hogy az óvodai nevelés folyamatában, egy-egy időszakban a gyermek személyiségét milyen fejlettségi szint jellemzi, fejlődése milyen ívű, s még milyen fejlődési utat kell megtennie, hogy óvodáskor végére elérje az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Ennek az ismeretében tervezhetjük meg az egyéni fejlesztés pedagógiaiilag optimális, hatékony stratégiáját. Olyan eljárásokat, megfigyelési módszereket építünk nevelőmunkánkba, melyek a gyermekek mindennapi életének zavarása nélkül adnak alkalmat értelmi és szociális képességeik, egyéni fejlődési ütemük megismerésére. Ezek: megfigyelés, gyermekrajzok elemzése, játékos feladatmegoldások mozgással, manipulálással, verbálisan.

A nevelőmunka tervezése, elemzése, értékelése, az egészségesen fejlődő gyermekekről szerzett ismereteknek, előrehaladásuk mértékének megfigyelése, dokumentálása minden óvodapedagógus kötelessége. Az együtt dolgozó kollégák a csoportjukba járó gyermekek fejlődését, fejlődésének vonulatát folyamatosan figyelemmel kísérik.

Programunkban elsőrendű feladatunknak tekintjük a gyermeki személyiség egészében történő fejlesztését, ami alapvető tevékenységében, a játék; és lételeme, a mozgás keretében valósul meg.

E két területen nyílik megfelelő lehetőség olyan problémák feltárására is, melyek később tanulási nehézséget okozhatnak. Ezek megelőzésére óvodai életünket úgy szervezzük, hogy egyéni rásegítéssel, különféle formában változatos módon biztosítsuk a gyermekek cselekvő aktivitását.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A gyermekek aktuális fejlettségi állapotáról, fejlődési üteméről, az esetleges problémákról korrekt módon tájékoztatja a szülőket.
- A gyermekek aktuális magatartását, cselekvéseit, feladatmegoldásukat, létrehozott alkotásaikat, a pozitívumok megerősítésével, előtérbe helyezésével, konkrétan értékeli. A sikeres megoldás, helyes viselkedés esetében, megerősítő elismerést, metakommunikációt alkalmaz, pl. mosoly, simogatás, odafordulás, stb.
- A gyermekek megfigyeléséből, produktumaik értékeléséből származó információi birtokában határozza meg a fejlesztési feladatait, esetleges korábbi terveit módosítja.
- A gyermekek tevékenységeinek szervezésénél tudatosan alkalmazza a mikrocsoportos, egyéni és páros foglalkoztatási formákat, amelyek elősegítik a gyermekek önértékelésének alakulását.

- Megteremti a változatos játékszituációk lehetőségét, ezzel segítve a gyermek saját érzéseinek megélését, valamint, cselekvése hatásának, eredményeinek megítélését, illetve a társak reakcióinak megismerését.
- Az átlagtól valamilyen irányban eltérő fejlődést mutató gyermekek esetében célzott odafigyelést alkalmaz. Ezen esetekben a szülőkkel egyetértésben, a szakemberek útmutatásait figyelembe véve, mindenkor az adott gyermek fejlődéséhez igazítja nevelési eljárásait.
- A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK esetében el kell érnie, hogy a nevelés hatására fejlődjön pozitív énképük, kompetenciaérzésük.

Mérési módszerek, eszközök	Személyi kompetencia	Ideje
▪ megfigyelések csoportban, egyénileg ▪ fejlődési napló és fejlesztési terv	óvodapedagógus óvodapedagógus	folyamatosan minden nevelési év októberében, és visszamérés áprilisban
▪ Logopédiai vizsgáló módszer	Logopédus	minden nevelési év szeptemberében/ korosztály: nagycsoportosok
▪ Difer teszt	Gyógyypedagógus	minden nevelési év szeptemberében, áprilisban visszamérés/ korosztály: nagycsoportosok
▪ Iskolaérettségi vizsgálat	Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat	minden nevelési év februárjában szükség szerint
▪ Pszichológiai vizsgálat	Intézmény pszichológusa	Szükség szerint
▪ Sajátos nevelési igény Szakértői	Szakértői és	Szükség szerint

vizsgálat	Rehabilitációs Bizottság	
-----------	-----------------------------	--

11. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK NEVELÉSÉVEL KAPCSOLATOS CÉLOK, FELADATOK

11.1 Célok

A nevelési programunk célkitűzései és a sajátos nevelési igény összhangjának kialakítására törekszünk, az elvárásokat a gyermekek fejlődésének üteméhez igazítva. A számukra megfelelő területeken fejlődést érjünk el, a problémás területek felzárkóztatására törekszünk. A hiányzó, vagy sérült funkció helyreállítása, újak kialakítása, a meglévő ép funkciók bevonásával. Fontos olyan minőségű és mennyiségű nevelési módszer alkalmazása, amely a gyermeket nem terheli túl, de fejlődését segíti.

Pedagógiai célunk a nevelőtestületek meglévő tudásának mélyítése, az ismeretek bővítése, ami majd segíti, hogy a rehabilitációs és rehabilitációs célú fejlesztő terápiák beépüljenek a nevelésbe.

Az intézményünkben felvehető SNI gyermek típusát és számát a 164/2025.(VI.26) B-L.Ö. határozatú alapító okirat határozza meg.

11.2 Feladatok

Az SNI gyermekek fejlesztésének alapja a szakértői bizottság szakvéleménye. Szervezett nevelési folyamat, amely sajátos időkeret, eszközök, módszerek, terápiák alkalmazását teszi szükségessé.

A programunkban szereplő egyéni differenciálás módtól eltérő nagyobb mértékű differenciálást kiegészítő fejlesztő korrekciós pedagógiai eljárások alkalmazását kívánja.

A rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztés gyógypedagógiai kompetencia.

Az egyéni fejlesztési terv elkészítéséhez a gyermek akadályoztatottságának típusához igazodó, szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógiai tanár, terapeuta közreműködése szükséges. Feladat a hátrányok leküzdéséhez a megfelelő személyi és tárgyi feltétel megteremtése, az együtt haladás lehetőségének megteremtése.

Az óvodapedagógus feladatai:

- a pedagógiai program közvetítése során a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztési igényének figyelembevétele
- a sérülés- specifikus módszertani eljárások alkalmazása

- egyéni fejlesztési terv készítése, gyógypedagógussal konzultálva
- alkalmazkodás a gyermek eltérő viselkedéseire, képességeire
- együttműködés a különböző szakemberekkel
- együttműködés a családdal, és elfogadtatni a felnőtt közösséggel a gyermeket (munkatársak, szülők)
- fordítson gondot a KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK érzelmi alapigényeinek biztosítására, biztonságérzetük, szeretetérzetük, védettségük megteremtésére
- a KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK esetében érje el, hogy a nevelés hatására a különbözőképpen fejlődő kisgyermek énképe, kompetenciaérzése erősödjön

11.3 Fejlesztés, differenciálás, tehetséggondozás

A fejlesztés célja, hogy azoknak a gyerekeknek biztosítson megfelelő fejlődési, vagy fejlesztési lehetőséget, akiknél bármilyen külső vagy belső oknál fogva megakadt, vagy nem kellő ütemű a pszichés illetve testi fejlődés.

A 3-6 éves kori fejlődési szakaszban megy végbe a különböző észlelési funkciók differenciálódása, egyre pontosabb és teljesebb működése, valamint az észlelési és motoros funkciók fokozatos összerendeződése, egésszé szerveződése.

Óvodáinkban ezért rendkívül fontosnak tartjuk a prevenciót, az óvodába lépés pillanatától kezdve az iskolába lépésig. Mindig a megfelelő időben, megfelelő területen fejlesztjük a gyerekeket, figyelembe véve, hogy az egyes területeken alkalmazott fejlesztés kihat az összes többire is.

A megkésett fejlődésű, részképesség- gyengeséggel küzdő, szociális fejlődésükben lemaradást mutató gyerekek problémáinak felmérésére, feltárására igénybe vesszük gyógypedagógusaink, valamint Sindelar tanfolyamot végzett munkatársaink segítségét.

Ha olyan részképesség-zavart fedeznek fel, amit óvodán belül nem lehet sikeresen megoldani, megfelelő szakemberhez irányítjuk őket. A fejlesztő eljárások során alapvető követelmény, hogy a foglalkozások mindegyikén minél sokoldalúbb tapasztalat átélésére nyíljon mód, ezek együttes előfordulása eredményezi az integrált belső képet.

A mozgás, finommotorika célzott fejlesztésén keresztül több struktúrát is kedvezően befolyásolhatunk, így a testséma, laterális, testdimenziók, térpercepció alakulását is. A mozgás fejlődésének szocializációs hatása is van.

Az iskoláskort megelőző intenzív, rájuk szabott foglalkoztatás hatására az intelligenciastruktúra várhatóan kiegyensúlyozottabb lesz, a bizonytalan képességek biztosabbá válhatnak.

Mindez elősegíti majd a jobb iskolai beválást, és a gyermekeket így sok iskolai kudarctól megóvhatjuk. Cél, hogy a képességeket, készségeket megerősítsük annak érdekében, hogy a gyerekek tanköteles koruk eléréséig pótolni tudják a különböző területeken jelentkező elmaradásaikat.

Differenciálás

A nevelési és oktatási folyamat olyan speciális tervezése, szervezése, megvalósítása, amikor a folyamat egy részében a különböző egyéni sajátossággal rendelkező gyerekek párhuzamos, eltérő módon, testre szabott, speciális feladatokat végeznek.

A differenciálással az a célunk, hogy elősegítsük az egyes gyerekek sikeres tapasztalatszerzéseit. Mivel minden gyereknek mások- és mások a tanulási szükségletei és a már meglévő tapasztalatai, ezért a gyermek tanulási folyamatát úgy segítjük elő, hogy azt az egyes gyermekek egyéni szükségleteihez igazítjuk.

Az óvodás gyermek szükséglete, egyedisége, mássága a gyermekcsoportban megmutatkozik több területen is. Az egyéni bánásmód és differenciált fejlesztés alapját képező együttműködő óvoda-család kapcsolat már a beszoktatás ideje alatt jelentőssé válik (életkor, testi és pszichés jellemzők, szociokulturális háttér, tehetség jelei, zavar a fejlődésben, magatartás, és viselkedésproblémák stb.)

A differenciált fejlesztőmunka az óvodapedagógustól sokféle, többszintű megoldásokban való gondolkodást kíván.

- A gyermekek tevékenységeinek szervezésénél, alkalmazza tudatosan a mikrocsoportos, egyéni és páros foglalkoztatási formákat, amelyek elősegítik a gyermekek önértékelésének alakulását.
- A differenciálással segítse elő az egyes gyerekek sikeres tapasztalatszerzéseit.
- A differenciált fejlesztő munkában sokféle, többszintű megoldásban gondolkodjon.
- Olyan nevelési módszert alkalmazzon, amely a gyermeket nem terheli túl, de fejlődését segíti.

Tehetséggondozás

A különleges tehetség megnyilvánulhat mozgásban, szociális képességekben, művészeti adottságokban, vagy átlagon felüli intellektusban. Minden esetben szükség van a gyermek támogatására, ösztönzésére, amely a továbbfejlesztést segíti. Ha a pedagógus felismeri a kiemelkedő tehetséget, a jó fejlődés érdekében egész magatartásával és pszichikai odafordulással kezdettől fogva késznek kell mutatkoznia a gyermek különleges fejlődési szükségleteinek kielégítésére. Kiemelkedő képességű, tehetséges gyerekek esetében felhívjuk a szülők figyelmét a gyermek képességére. A gyermekben tudatosítjuk tehetségét.

Óvodáinkban több lehetőség is kínálkozik a kiemelkedő tehetségű gyerekek fejlesztésére. Számos tevékenységet kínálunk számukra matematikai, művészeti, mozgásos területeken. A gyerekek számára biztosított különfoglalkozások is ezt a célt szolgálják. Javasoljuk ezen gyermekek részvételét.

12. AZ INTÉZMÉNY SAJÁTOS FELADATAI

A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az EU elkötelezett, hogy a tagállamokban minden 3 éves és a kötelező iskoláztatás kor közötti gyermek hozzáférjen a koragyermekkori napközbeni ellátást biztosító szolgáltatásokhoz.

A mennyiségi mutatók mellett fontos az óvodai nevelésünk minősége is, továbbá alapelvünk, hogy a magas minőségű szolgáltatásokhoz való hozzáférés nem lehet jövedelemfüggő.

Az Nkt. 2015. szeptember 1-ei bevezetéssel állapította meg a hároméves kortól kötelező óvodai nevelést.

A gyermek személyiségét teljes elfogadás és tisztelet illeti meg társadalmunkban. Az óvodai nevelésünk sajátos eszközzelrendszerével óvjuk a gyermeket minden olyan hatástól, mely személyisége fejlődésére negatívan hat. Befogadó környezetet teremtünk számukra, ahol átélhetik, tapasztalhatják egyediségük értékét, a környezetükből áradó szeretetet és biztonságot.

Biztosítjuk a gyermekek számára az egyenlő esélyeket az óvodába lépéskor. Alapvető elvünk, hogy az óvodai nevelés keretein belül azonos színvonalú szolgáltatásokhoz azonos esélyekkel juthasson hozzá minden gyermek. Ezt az óvodai csoportok kialakításánál is figyelembe vesszük.

Az óvodában semmiféle szegregációt, megkülönböztetést nem élhet át a gyermek. Egyéni szükségletüknek, fejlettségüknek megfelelően részesülnek fejlesztésben és óvodai szolgáltatásokban egyaránt.

Biztosítjuk a hároméves korban történő óvodába lépést, szorosan együttműködve a családdal, fenntartóval, szociális ellátó rendszerrel, az ott dolgozó munkatársakkal, védőnővel. Fontos számunkra a családok minél teljesebb megismerése, hogy a gyermekek érdekében történő együttműködés során a szülők nevelési elképzeléseit, gyermekneveléssel kapcsolatos céljait támogatni, nehézségeit szükség esetén korrigálni tudjuk.

Feladataink:

- A hároméves korú gyermekek óvodába kerülésének támogatása
- A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szegregált módon történő óvodai csoportba helyezésének kizárása
- A gyermekek fejlődésének folyamatos nyomonkövetése, regisztrálása, szakszerű, magas színvonalú nevelésük, fejlesztésük biztosítása
- Együttműködés a szülőkkel a gyermekek egészséges fejlődésének, személyiségük kibontakoztatásának érdekében
- Együttműködés a gyermekek fejlesztésében résztvevő szakemberekkel (logopédus, pszichológus, gyógypedagógus, gyógy-testnevelő)
- Együttműködés az óvodai munkatársakkal a gyermekek célirányos, hatékony fejlesztése érdekében (fejlesztő pedagógus, pedagógiai asszisztens, dajka). Az adott helyzetnek megfelelő módszerek és preventív eljárások közös kialakítása, ezek támogatására hospitálások, esetmegbeszélések szervezése
- Az óvodai hiányzások minimalizálása
- *A valamilyen területen hátrányokkal küzdő gyermekek nevelésének kiemelt területei:* egészséges életmódra nevelés, szociális képességek fejlesztése, kommunikáció, anyanyelvi fejlesztés, érzelmi nevelés, erkölcsi nevelés
- A gyermekek egyénileg differenciált képességfejlesztését változatos módszerekkel, eszközökkel egyénileg, és kiscsoportos foglalkoztatás keretében is szorgalmazzuk
- Kiemelten élünk a játék, ezen belül a drámajáték, bábozás, a tánc és mozgás személyiségfejlesztő, örömteli élményt nyújtó hatásrendszerével

12.1 A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzet megállapítása „a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról” szóló 1997. évi XXXI. törvény szerint történik.

Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- mindkét szülő legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- szülők bármelyikének alacsony foglalkoztatottsága,
- a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve szegregátumban él.

Halmozottan hátrányos helyzetű a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult, aki esetében az előzőekben meghatározott körülmények közül **legalább kettő fennáll.**

Feladataink

- A gyermek szociokulturális körülményeinek megismerése, regisztrálása, folyamatos nyomon követése,
- A gyermek személyiségének megismerése, képességei kibontakoztatását gátló okok felkutatása,
- Folyamatos kapcsolattartás a szülőkkel, a gyermek fejlesztése érdekében partneri kapcsolat kialakítása,
- Együttműködés a szociális ellátó rendszerrel, segítő munkatársakkal, szervezetekkel (védőnő, szociális gondozó, családsegítő munkatárs, jegyző),
- Együttműködés a gyermekek fejlesztésében résztvevő külső szakemberekkel (logopédus, gyógypedagógus, pszichológus, fejlesztő pedagógus).

A gyermek fejlődéséről folyamatosan vezetett dokumentációt készítenek az óvodapedagógusok, amely tartalmazza a gyermek fejlettségi szintjét, fejlődésének ütemét, a differenciált nevelés konkrét feladatait.

A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció tartalma:

- a gyermek anamnézise, igény szerint

- a gyermek fejlődésének mutatóit (érzelmi-szociális, értelmi, beszéd-, mozgásfejlődés), valamint az óvoda pedagógiai programjában meghatározott tevékenységekkel kapcsolatos egyéb megfigyelések,
- a gyermek fejlődését segítő megállapítások, intézkedések, az elért eredmény,
- amennyiben a gyermeket szakértői bizottság vizsgálta, a vizsgálat megállapításait, a fejlesztést végző pedagógusnak a fejlődést szolgáló intézkedésre tett javaslatát,
- a szakértői bizottság felülvizsgálatának megállapításai,
- a szülő tájékoztatásáról szóló feljegyzések.

Szociálisan hátrányos helyzet enyhítésére tett intézkedéseink

- rendszeres konzultáció a fejlesztő pedagógussal, gyermekvédelmi megbízottal
- a gyermekek rendszeres óvodába járásának figyelemmel kísérése, ösztönzése
- változatos gyermeki tevékenységek, programok biztosítása, pozitív érzelmi viszony kialakítása a környezet iránt
- a társas kapcsolatok erősítése, gazdagítása elsősorban a játékban
- a gyermekek egészségügyi állapotának fokozott figyelemmel kísérése, szükség esetén a védőnő segítségének kérése
- szülők számára szervezett nyílt programokkal a kapcsolat erősítése, gyermekük óvodai életének bemutatása pl. Egészség hét
- a gyermekek egészséges életmódjának megalapozása, a tevékenységek sokszínű felkínálásával pozitív tapasztalatok nyújtása, énképük, kompetencia érzésük gazdagítása
- a gyermekek iskolába lépésének segítése, a szülők megismertetése a választható iskolákkal, folyamatos kapcsolattartás az iskolai gyermekvédelmi felelőssel, tanítókkal, az iskola élet bemutatása kötetlen gyermekprogramokon pl. iskolanyitogató
- a szülők anyagi terheinek csökkentése önkormányzati és alapítványi támogatással, pl. erdei óvoda, úszás... stb.
- a szülői közösség tapintatos segítségnyújtása a rászorulóknak, pl. mesekönyvek, játékok, ruhák...stb. felajánlása

13. FENNTARTHATÓ KÖRNYEZETI NEVELÉS

A környezet körülveszi az embert, aminek ő is alkotóeleme, amiben az élettere van, ahonnan életfeltételeit biztosítja. A környezet megismerése és védelme nem határolható be előre meghatározott tevékenységekre, időkeretekre. Állandóan jelenlévő tevékenységi forma, komplex módon áthatja az óvodai élet mindennapjait, ***melyet óvodánkban kiemelt nevelési területként kezelünk.*** Környezeti kultúrára nevelünk, mellyel azokat a szokásokat, magatartásformákat alakítjuk, amelyek a környezettel való harmonikus együttélést biztosítják a gyermek későbbi életvitelében. Célunk olyan szokások, készségek, képességek alakítása, melyek nélkülözhetetlenek a környezettudatos gondolkodás és magatartás kialakításához. Változatos tevékenységekkel, közös élményekkel, játékos tapasztalatszerzéssel formáljuk gondolkodásukat, viselkedésüket, életmódjukat, és érzékenyítjük őket a természetvédelemre. Segítjük a gyermekeket abban, hogy felfedezzék környezetüket, olyan tapasztalatok birtokába jussanak, amelyek a környezetben való, életkoruknak megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek.

Környezeti projektjeink tervezése során a természeti környezet témaköreit, az élettelen természeti környezet jelenségeit, tárgyait, jellemzőit (időjárás, kőzetek, termőföld, víz) és az élő környezeti tényezők jellemzőit (növények, állatok, ember) is feldolgozzuk. A társadalmi környezet témaköreit felölelik az óvoda, a család, a testünk, az óvoda környéke, a közlekedés, az emberi munka, iskola témáit. A napszakokat a mindennapi, ritmikusan ismétlődő tevékenységeken keresztül érzékeltetjük a gyermekekkel. Az alapszínek és árnyalataik - az élő és élettelen környezet sajátosságai – jelen vannak, színesítik életüket. Az ünnepek közösségformáló, értékteremtő, örömet és esztétikai élményt nyújtó hatása szintén hozzájárul a külső világ tevékeny megismeréséhez.

Az élő- és az élettelen természet nevezetes napjairól, a Zöld ünnepekről megemlékezünk, projektjeink részeként dolgozzuk fel azokat: az Állatok napja (október 4.), a Víz világnapja (március 22.), a Föld napja (április 22.), a Madarak és fák napja (május 10.). Az ünnepeket olyan előkészületek, tevékenységek, projektek előzik meg, melyekben a gyerekek tevékenyen részt vesznek, fokozva ezzel is a várakozás örömet. Beszélgetünk a természetvédelemről, aktualitásokról, szenzitív játékokat játszunk, közös kirándulást szervezünk stb.

A játékos tanulás részeként sokféle szenzitív játékot játszunk a gyerekekkel, melyek érzékszerveikre (látás, hallás, tapintás) támaszkodva érzékenyítik őket a természeti környezet

íránt. Erősítik bizalmukat egymás és az óvodapedagógus felé, a természet szeretetére nevelnek és mindeközben egész személyiségüket formálják.

Az óvodaudvar, játszótér lehetőséget biztosítanak a természeti változások megfigyelésére (lombhullató fák, hőmérséklet, csapadék stb.), az időjárás és az öltözködés kapcsolatának gyakorlására, bizonyos kerti munkák végzésére (növényültetés és gondozás, locsolás, komposztálás, levélgyűjtés stb.), valamint szabad mozgásra esős időben is.

A szelektíven gyűjtjük a papírhulladékot és a műanyagokat. Azt valljuk, hogy nem minden hulladék szemét. Amit lehet, újrahasznosítunk, felhasználunk barkácsoláshoz, dekorációhoz, tárgyak készítéséhez. A megsérült játékokat, könyveket, bútorokat megjavítjuk.

Az érzelmi nevelés és a szocializáció az óvodás korú gyermek számára rendkívül fontos. Személyiségének érzelmi meghatározottsága lehetővé teszi a környezet jelenségeihez, dolgaihoz és tárgyaihoz fűződő pozitív és negatív érzelmek kialakítását. Lehetőségeket keresünk a már meglévő negatív érzelmek feloldására, átfordítására (pl. „nemszeretem” állatok vonatkozásában).

A környezetet károsító jelenségek – pl. szennyezések, értelmetlen állat és növénytpusztítások – észrevételezése, a velük szembeni elutasító, elítélő, kialakítása is feladatunk. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekeket megtanítsuk meglátni és felismerni a környezetükben lévő harmóniát és diszharmóniát.

Megnevezzük az élőlényeket, beszélgetünk életmódjukról, minél több érdekességet mesélünk róluk, énekelünk, verselünk velük kapcsolatosan. Reményeink szerint, amit ismernek és szeretnek a gyerekek, annak megvédésére is törekedni fognak, fogékonnyá válnak a velük kapcsolatos problémákra, formálódik környezeti tudatosságuk.

A hagyományos pedagógiai módszereken túlmenően speciális természettudományos módszereket is választunk, mint a vizsgálódás, kísérlet, mérés, összehasonlítás, leírás.

Az óvodapedagógus feladatai:

- alapozza meg, formálja a gyermekek környezettudatos szemléletét, gondolkodását, magatartását
- élményalapú tevékenységekkel biztosítson lehetőséget a környezet tevékeny megismerésére
- biztosítson elegendő alkalmat, helyet, időt, eszközöket a külső világ megismerésére

- spontán és szervezett tapasztalatszerzéssel alakítsa a gyermekekben a környezetkultúra szokásait, gondolkodás- és viselkedésmódjait
- alakítsa a biztonságos életvitel szokásait változatos módszerekkel
- támogassa a gyermekek döntési képességének fejlődését
- segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását
- ismertesse meg a gyerekekkel a korszerű eszközök használatát
- alapozza meg a környezetükhöz való pozitív érzelmi viszony kialakulását
- tevékenységek során alapozza meg a környezettudatos, környezetre figyelő szokások, magatartásformák kialakulását
- példamutatással segítse a környezet megóvásához kapcsolódó szokások megismerését
- szervezzen matematikai játékokat,
- rendszerezze a gyermekek matematikai tapasztalatait

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- a környezetükben való biztos eligazodáshoz szükséges ismeretekkel rendelkezzenek
- alakuljanak ki alapvető magatartásformák, készségek, melyek megalapozzák a környezeti kultúrájukat
- elemi ismeretekkel rendelkezzenek önmagukról és környezetükről;
- tudják saját nevüket, lakcímüket, szüleik foglalkozását
- ismerjék a napszakokat;
- ismerjék és gyakorlatban alkalmazzák a gyalogos közlekedés alapvető szabályait;
- ismerjék szűkebb lakóhelyüket, a környezetükben élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét;
- ismerjék fel az öltözködés és az időjárás összefüggéseit.
- ismerjék a viselkedés alapvető szabályait,
- kialakulóban vannak a környezetkultúra alapjai: azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek;
- elemi mennyiségi- téri- formai ismeretekkel rendelkezzenek

14. ÁLLATVÉDELEM NEVELÉSI PROGRAMUNKBAN

A mai kor gyermekei formálják közös jövőnket, ezért is szeretnénk az ő tudásukat kiszélesíteni, empátikus képességeiket magasabb szintre emelni, ezáltal etikus állattartásra, állatvédelemre ösztönözni őket. Az állatvédő szemlélet fejlesztése a társadalom tagjaiban korosztálytól függetlenül nemzeti érdek. A felelős állattartás és az állatvédő magatartás jelentőségét változatos, kreatív programok segítségével tudatosítjuk a gyermekekben.

Az állatvédelem megköveteli a megfelelő bánásmódot minden állattal, tiltja a rájuk kártékony hatással bíró emberi magatartást és értelmetlen agresszív cselekedetet. Az állatvédelemmel szorosan összekapcsolódik az állatjólét fogalma. Az állatjóléttel kapcsolatos követelmények minden állattartóra (*magánszemély*), állattartó csoportra (*civil szervezet, állami szerv*) vonatkoznak. Az általunk tartott állatok kapcsán ez annyit tesz, hogy az adott faj szükségletei és igényei szerinti megfelelő körülményeknek biztosítottak kell lenniük, például szükségük van a megfelelő minőségű és mennyiségű mozgástérre, táplálékra, folyadékra és pihenésre.

Az óvodapedagógus feladatai:

- folyamatosan bővítjük gyermekek állatvédelmi és felelős állattartáshoz kapcsolódó tudását. Tapasztalatszerzéssel, élményekkel, kirándulásokkal, spontán szemlélődéssel változatos lehetőséget nyújtunk az állatok viselkedésének megfigyelésére, megértésére. (Állatkert, Vadaspark látogatások)
- külső szervezetek által rendezett interaktív foglalkozásokon és állatvédelmi programokon történő részvételt biztosítva is lehetőségünk nyílik rá, hogy figyelmüket az élőlényekkel szembeni tisztelet megadására, valamint a természet megbecsülésére és védelmére irányítsuk. (Rendőrség által szervezett állatvédelmi és felelős állattartás komplex foglalkozások és rajzpályázat, Medveotthon és Állatmenhely látogatás)

15. KÖZLEKEDÉSBIZTONSÁG

Az óvodai közlekedésbiztonság célja a gyerekek felkészítése a biztonságos közlekedésre, A szabályok megismertetése és a helyes szokások kialakítása már kisgyermekkorban fontos. Interaktív programok, játékok, mesék és gyakorlati tevékenységek segítik, hogy az óvodáinkba járó gyermekek megismerkedjenek a közlekedés alapvető jelzéseivel, a veszélyek felismerésével

és a forgalomban való eligazodással. Közvetlen megtapasztalás útján tanulják a közlekedés legelemibb jellemzőit és szabályait. Mozgásos játékokkal tudjuk segíteni őket abban, hogy összpontosítsák figyelmüket, fejlődjön a döntéskéességük. Mindenekelőtt térben kell megfelelően tájékozódjanak, és meg kell tanulniuk, hogyan vigyázzanak saját és egymás testi épségére. Ugyancsak játékos formában gyakoroltatjuk velük a közlekedési eszközök rendszerezését, a járművek többféle szempontú halmazba rendezését, ítéletalkotást, becslést, számlálást, valamint a térbeli elhelyezkedés megállapítását. A gyalogos közlekedés szabályait a legjobban ismert útvonalakon gyakoroltatjuk. A vonatkozó közlekedési táblákat és útburkolati jeleket, tanítsuk meg, hogy a gyalogosok a járdán közlekednek és hogy az úttesten való átkelés hol a legbiztonságosabb. Eközben a gyermek megtanulja érzékelni és értelmezni a hangforrás irányát, a közeledő és távolodó járműveket, és ami a legfontosabb, kialakul a reális veszélyérzete.

Főbb témakörök és módszerek

- Alapvető szabályok: A gyerekek megtanulják a közlekedés alapszabályait, például hogyan kell figyelni a forgalomra, mikor biztonságos lelépni a járdáról, és mi a gyalogátkelőhely szerepe.
- Jelzések és jelzőfények: Megismerkednek a közlekedési lámpák jelentésével, a főbb közlekedési jelzésekkel (piktogramokkal), és elmagyarázzák nekik, miért fontosak ezek.
- Veszélyfelismerés: Megtanulják felismerni a lehetséges veszélyeket, például a rossz látási viszonyok (szürkület, köd) hatását a közlekedésre.
- Jól láthatóvá válni: Kiemelten foglalkoznak azzal, hogyan kell a forgalomban jól láthatónak lenni, beleértve a fényvisszaverő mellények és más védőfelszerelések használatát.
- Térbeli tájékozódás: Gyakorolják a távolságok felmérését, az irányok megkülönböztetését, és a térérzékelést olyan játékokkal, mint a mozgásos és énekes tevékenységek.
- Gyakorlati tevékenységek: Barkácsolhatnak jelzőtáblákat, járműveket azonosíthatnak hangjuk alapján, és a tanultakat mozgással, játékkal gyakorolhatják.
- Mesék és énekek: A témát meséken, énekeken keresztül dolgozzák fel, ami a gyerekek számára szórakoztatóbbá és érthetőbbé teszi a közlekedésbiztonságot.

16. AZ ÓVODA KAPCSOLATAI

16.1. Család-óvoda

A Belvárosi Egyesített Óvoda kiemelt feladatának tekinti a családokkal való szoros, kölcsönös bizalmon alapuló együttműködés kialakítását és folyamatos ápolását. A gyermekek harmonikus fejlődése akkor valósulhat meg a leghatékonyabban, ha a családi nevelés és az óvodai nevelés értékei, módszerei és törekvései összhangban állnak egymással. Intézményünk olyan partnerkapcsolati kultúra kialakítására törekszik, amely tiszteletben tartja a család elsődleges nevelő szerepét, és támogatja a gyermekek egyéni szükségleteinek megismerését és kibontakoztatását.

Kapcsolattartás alapelvei

- Kölcsönös bizalom és tisztelet: Az óvodapedagógusok és a szülők kapcsolata a gyermek érdekét szem előtt tartva, nyílt kommunikációra és elfogadásra épül.
- Egyenrangú partneri viszony: A szülők szakértői saját gyermeküknek, az óvoda szakemberei pedig a kisgyermekkorai nevelésnek. A két tudás együttesen szolgálja a gyermek fejlődését.
- Gyermekközpontúság: A kapcsolattartás középpontjában minden esetben a gyermek jóléte, biztonsága és fejlődési szükségletei állnak.
- Információk átláthatósága: A pedagógusok rendszeresen tájékoztatják a szülőket a gyermek óvodai életéről, fejlődéséről, aktuális eseményekről és programokról.

A partnerkapcsolat formái

- Napi kapcsolattartás: Rövid, informális beszélgetések érkezéskor és hazavitelkor, amelyek lehetőséget biztosítanak a gyermek aktuális állapotáról, élményeiről és szükségleteiről való kölcsönös tájékoztatásra.
- Fejlesztési megbeszélések, fogadóórák: Évente több alkalommal biztosítunk lehetőséget a gyermek fejlődéséről szóló részletesebb, bizalmas beszélgetésekre, szükség esetén szakemberek bevonásával.
- Szülői értekezletek: Tájékoztatást nyújtanak az óvoda működéséről, pedagógiai elveiről, csoportprogramokról, és közösségi kérdésekről.
- Családok bevonása az óvodai életbe:
- ünnepek és hagyományok közös megélése,
- nyílt napok és bemutató foglalkozások,

- közös kirándulások, családi programok,
- a szülők egyéni tudásának, kompetenciáinak megosztása (pl. szakmabemutatók, műhelyfoglalkozások).

Visszajelzési lehetőségek

Intézményünk fontosnak tartja a szülők véleményének megismerését. Ennek érdekében:

- kérdőíves felméréseket végzünk,
- biztosítjuk a személyes jelzés lehetőségét az óvodapedagógusok és az intézményvezetés felé,
- szükség esetén közös megoldáskereső beszélgetéseket szervezünk.

Különleges nevelési igények és egyéni szükségletek

Az óvoda a gyermek egyéni adottságainak megfelelően, a szülőkkel és a szakértői bizottságokkal összehangoltan alakítja ki a fejlesztés folyamatát. A szülők aktív részvételére és együttműködésére építve biztosítjuk a gyermek számára a legmegfelelőbb pedagógiai és fejlesztő környezetet.

Célunk

A Belvárosi Egyesített Óvoda olyan befogadó, segítő, családbarát intézmény kíván lenni, ahol a szülők biztonságban és partnerként érzik magukat, és ahol a gyermekek a családdal közösen kialakított értékek mentén élhetik meg a boldog, kiegyensúlyozott óvodás éveket.

A legszorosabb és mindennapos kapcsolattartás elsősorban a szülőkkel valósul meg. Fontosnak tartjuk kielégíteni a szülők azon jogos igényét, hogy gyermekük óvodában tanúsított viselkedéséről rendszeres tájékoztatást és visszajelzéseket kapjon.

Az óvodapedagógus figyelembe kell, hogy vegye a családok sajátosságait, szokásait, és az együttműködés során érvényesítenie kell az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Szülői értekezleteken, fórumokon: a csoport, csoportok egészére vonatkozó kérdéseket és aktuális témákat vitathatnak meg.

Építve tapasztalatainkra és eredményeinkre a megszokottnál gazdagabb együttműködésre törekszünk a családokkal. Arra törekszünk, hogy a velünk kapcsolatba lépő családok a beiratkozás pillanatától segítséget kapjanak óvodapedagógusainktól. A nyílt és bizalmon alapuló kommunikáció kiépítése időigényes feladat. Fontos, hogy a pedagógusok kezdettől fogva rendszeresen beszéljenek a családokkal. A családokkal való kommunikálás széles lehetőségeit igénybe vesszük (szülői értekezletek, fogadóórák, nyílt napok, közös programok, faliújság).

A partner igény és elégedettségét évente vizsgáljuk, Amennyiben a visszacsatolás 75-80% elégedettség alatti mutatót eredményez vagy azonnali intézkedést vagy az adott területre a rákövetkező nevelésiévben intézkedést eszközölünk.

16.2. Az óvoda és a fenntartó kapcsolata

Az óvoda és fenntartója közötti kapcsolat alapja a kölcsönös bizalom, együttműködés és felelősségvállalás az intézmény működésének biztosítása, valamint a nevelési célok megvalósítása érdekében. A fenntartó szerepe meghatározó az intézmény szakmai, gazdasági és szervezeti feltételeinek megteremtésében, míg az óvoda feladata a szakmai autonómia megőrzése mellett a nevelési program eredményes megvalósítása.

A kapcsolat célja:

- Az óvoda törvényes, szakszerű és gazdaságos működésének biztosítása.
- A fenntartó és az óvoda között folyamatos információáramlás és egyeztetés a stratégiai és operatív kérdésekben.
- A nevelőmunka feltételeinek javítása, a szakmai fejlesztések támogatása.
- A teljesítményértékelési folyamatok összehangolása.
- A kapcsolattartás formái és tartalma:
- Rendszeres egyeztetések és beszámolók:
- Az igazgató rendszeresen tájékoztatja a fenntartót az intézmény működéséről, eredményeiről, felmerülő problémáiról.
- Éves beszámolók, költségvetési tervek, szakmai értékelések dokumentumait az igazgató megküldi a fenntartónak.
- A fenntartó képviselői részt vesznek a fontosabb intézményi eseményeken, rendezvényeken.

- Közös tervezés és döntés-előkészítés:
- A fenntartó és az óvodavezetés együttműködik a fejlesztési irányok, beruházások, pályázatok előkészítésében.
- Együttműködés az éves munkaterv, költségvetés és humánerőforrás-terv kialakításában.
- Az intézményvezető és a fenntartó között folyamatos konzultáció zajlik az aktuális nevelési, gazdálkodási és szervezeti kérdésekről.

Ellenőrzés és támogatás:

- A fenntartó ellenőrzi az óvoda törvényes működését, a gazdálkodás szabályszerűségét és a köznevelési feladatok ellátását.
- Támogatja az intézmény tárgyi és személyi feltételeinek fejlesztését, a pedagógusok továbbképzését.
- Szükség esetén szakmai, jogi, pénzügyi tanácsadást nyújt az óvodavezetésnek.
- Közös értékelés és fejlesztés:
- Az óvoda önértékelése és a fenntartói értékelés tapasztalatait közösen elemzik, majd fejlesztési javaslatokat dolgoznak ki.
- A fenntartó figyelemmel kíséri a Pedagógiai program megvalósítását, és biztosítja annak eredményes végrehajtásához szükséges feltételeket.

Az együttműködés eredménye

A hatékony fenntartói kapcsolat elősegíti az óvoda stabil, átlátható működését, a szakmai színvonal folyamatos emelését, valamint a gyermekek fejlődését támogató, biztonságos intézményi környezet megteremtését. Az együttműködés hozzájárul a fenntartható működéshez, a közös felelősségvállaláshoz és az óvodai nevelés minőségének folyamatos fejlesztéséhez.

16.3. Az igazgató és a tagóvoda-igazgatók partnerkapcsolatának tartalma

Az egyesített óvoda vezetési struktúrájában az igazgató és a tagóvoda-igazgatók (tagintézményvezetők) közötti kapcsolat az intézmény szakmai egységének, működési hatékonyságának és minőségfejlesztésének alapja.

A partnerkapcsolat az egymás iránti bizalomra, a szakmai együttműködésre, a közös felelősségvállalásra és a kölcsönös tájékoztatásra épül.

A kapcsolat célja:

- Az egyesített óvoda egységes nevelési elveinek, célkitűzéseinek megvalósítása.
- A tagóvodák működésének összehangolása és szakmai támogatása.
- A döntéshozatal, a szervezési és fejlesztési folyamatok átlátható, partneri alapú megvalósítása.
- A vezetői teammunka erősítése, amely biztosítja az intézmény hatékony, együttműködő működését.

A partnerkapcsolat tartalma és formái:**Rendszeres vezetői egyeztetések:**

- Az igazgató és a tagóvoda-igazgatók rendszeresen tartanak vezetői megbeszéléseket, ahol egyeztetik az aktuális feladatokat, eseményeket és szakmai kérdéseket.
- A találkozók célja a közös tervezés, értékelés és döntés-előkészítés, valamint az információk kétirányú áramlásának biztosítása.
- A megbeszélések dokumentáltak, az elhangzottak alapján intézkedési tervek, feladatkiosztások készülnek.

Közös tervezés és döntéshozatal:

- Az éves munkaterv, a továbbképzési és fejlesztési tervek, valamint a nevelési program megvalósításának közös kidolgozása és egyeztetése.
- A tagóvoda-igazgatók javaslatokat tesznek a helyi sajátosságok figyelembevételével a szakmai munka fejlesztésére, innovációkra.
- Az igazgató megosztja a stratégiai döntések előkészítését, így a tagóvodák képviselői részt vesznek az intézmény egészét érintő folyamatok alakításában.

Szakmai támogatás és információáramlás:

- Az igazgató biztosítja a szakmai iránymutatást, koordinációt és támogatást a tagóvoda-igazgatók számára.

- A tagóvoda-igazgatók közvetítik az információkat a saját tagóvodájuk dolgozói felé, így megvalósul a hatékony kétirányú kommunikáció.
- Az igazgató és a tagóvoda-igazgatók közösen elemzik a pedagógiai, szervezeti és minőségfejlesztési tapasztalatokat.

Közös értékelés és önértékelés:

- A vezetői team részt vesz a teljesítményértékelésben és belső ellenőrzésben.
- Az eredmények közös elemzése során megfogalmazzák a fejlesztési irányokat és intézkedéseket.
- Az egymás munkájának támogatása és visszajelzése a bizalomra, konstruktív kritikára és együttműködésre épül.

Képviselés és közös rendezvények:

- Az igazgató és a tagóvoda-igazgatók közösen képviselik az intézményt a fenntartói, szakmai és közösségi rendezvényeken.
- Együtt vesznek részt a szakmai programok, pályázatok, intézményi ünnepek előkészítésében és lebonyolításában.

Az együttműködés eredménye:

- Az egyesített óvoda működése egységes és átlátható, miközben minden tagóvoda megőrizheti saját arculatát és hagyományait.
- Az intézményvezetésben kialakul a csapatmunka kultúrája, a vezetők közösen viselik a felelősséget az intézmény egészének sikeréért.
- A tagóvodák közötti információáramlás, szakmai együttműködés és támogatás folyamatos és kölcsönös.
- Az igazgató és a tagóvoda-igazgatók partneri együttműködése biztosítja a gyermekközpontú, magas színvonalú óvodai nevelés megvalósítását
- Az egyesített óvoda vezetése és tagóvodái számára a partnerkapcsolatok gondozása és a folyamatos kommunikáció alapvető feltétele a magas színvonalú, gyermekközpontú nevelőmunka megvalósításának.

16.4. Tagóvodák közti kapcsolat

- Az egyesített óvoda tagóvodái egységes nevelési elvek, célok és pedagógiai alapelvek mentén működnek, ugyanakkor megőrzik saját arculatukat, hagyományait és helyi sajátosságait. A tagóvodák közötti kapcsolat alapja a közös nevelési értékrend, a szakmai együttműködés és a kölcsönös támogatás.
- A tagóvodák közötti kapcsolat tartalma és formái:
- Rendszerezések és előre tervezettek vagy spontán szerveződők is lehetnek a szakmai egyeztetések, munkaközösségi értekezletek, közös továbbképzések és hospitálások.
- Fontosnak tartjuk az intézmények közötti tapasztalatcserét a nevelési programok, projektek, jó gyakorlatok megvalósítása során.
- A szervezetfejlesztés és kapcsolatépítés céljából közös rendezvényeket és programokat szervezünk (pl. óvodai ünnepek, szakmai napok, környezetvédelmi programok, sportnap).
- Közös a teljesítményértékelési és önértékelési folyamatokban való részvétel, egységes szempontrendszer alapján.
- A szakmai dokumentumok és fejlesztési tervek egységesítésére törekszünk.
- Kölcsönös helyettesítési és segítségnyújtási rendszer kialakítása szükség esetén (személyi vagy tárgyi feltételek átmeneti hiányakor).

Partnerkapcsolatok tartalma:

- Az óvoda kiemelten fontosnak tartja a széleskörű partnerkapcsolatok kialakítását és ápolását, melyek a nevelési célok megvalósítását szolgálják. A partnerség alapja a kölcsönös bizalom, együttműködés és információáramlás.
- A munkaközösségek intézmények közötti munkaközösségek, melyek zárt kommunikációs csatornán folyamatos kapcsolattartásban működnek, havi személyes találkozókkal.
- A partner igény és elégedettségét esetenként, de nevelési év végén minden esetben vizsgáljuk, Amennyiben a visszacsatolás 75-80% elégedettség alatti mutatót eredményez vagy azonnali intézkedést vagy az adott területre a rákövetkező nevelésiévben intézkedést eszközölünk. Az elégedettség mérés vizsgálja a szakmai tudásátadás, tudásmegosztás sikerességét. A munkaközösség működésének sikerét.

16.5. Óvoda-bölcsőde

A Belváros-Lipótváros Budapest Főváros V. kerületi Önkormányzat Egyesített Bölcsődék –el való kapcsolattartás fontos.

Az óvoda és a bölcsőde közötti együttműködés célja a gyermekek harmonikus fejlődésének támogatása, valamint a bölcsődéből óvodába való zökkenőmentes átmenet elősegítése. A két intézmény közötti partnerkapcsolat alapja a gyermekek iránti közös felelősség, a nevelési folyamatok összehangolása, és a folyamatos szakmai párbeszéd.

A partnerkapcsolat fő céljai:

- A gyermekek átmenetének megkönnyítése a bölcsődéből az óvodába.
- A szülők támogatása és tájékoztatása a változásokkal kapcsolatban.
- A pedagógiai és gondozási elvek összehangolása a gyermek személyiségének folytonos fejlesztése érdekében.
- A közös szakmai együttműködés erősítése, egységes szemlélet kialakítása a nevelési-oktatási intézmények között.

Az együttműködés tartalma és formái:

Szakmai kapcsolattartás:

- Törekszünk a rendszeres egyeztetésekre az intézményvezetők és a gyermeknevelői, óvodapedagógusi közösségek között;
- Szorgalmazzuk a kölcsönös hospitálásokat, tapasztalatcseréket. Fontos az egyéni fejlődési utak nyomon követése, a gyermekek fejlesztésének folyamatossága érdekében.

A gyermekek átmenetének támogatása:

Lehetőséget teremtünk arra, hogy az óvoda pedagógusai látogatást tegyenek a bölcsődékbe, hogy megismerjék a leendő óvodások szokásait, igényeit.

Közös programok, események:

Törekszünk olyan ünnepek, jeles napok, kulturális és sportprogramok szervezésére, melyeken mindkét intézmény gyermekei részt vesznek.

A partner igény és elégedettségét vizsgáljuk. Amennyiben a visszacsatolás 75-80% elégedettség alatti mutatót eredményez vagy azonnali intézkedést vagy az adott területre a rákövetkező nevelésiévben intézkedést eszközölünk.

Az együttműködést eredményesnek ítéljük, ha az alábbi vizsgált területen az elégedettség eléri a 75%-ot:

A gyermekek számára biztonságos, ismerős közegben történik az intézményváltás. A szülők támogatást kapnak, csökken a szorongás a váltás időszakában. Az óvodapedagógusok és a bölcsődei kisgyermeknevelők között szakmai partnerség és kölcsönös tisztelet alakul ki. A nevelési folyamat folyamatossá és egységessé válik, ezáltal biztosítva a gyermekek harmonikus fejlődését.

16.6. Óvoda-iskola

Az óvoda és az iskola együttműködése alapvető fontosságú a gyermekek iskolai életre való felkészítése és az óvoda–iskola átmenet megkönnyítése szempontjából. A kapcsolat célja, hogy a gyermekek számára a váltás biztonságos, fokozatos és pozitív élményt jelentsen, miközben a pedagógusok és a szülők közötti kommunikáció folyamatos és támogató legyen.

A kapcsolat céljai:

- A gyermekek iskolaéretté válásának segítése, az átmenet zökkenőmentes biztosítása.
- Az óvoda és iskola pedagógusai közötti szakmai párbeszéd és együttműködés erősítése.
- A szülők tájékoztatása és támogatása a beiskolázás folyamatában.

Az együttműködés tartalma és formái:

Az óvoda –iskola átmenet zökkenőmentességének biztosítása érdekében olyan partnerkapcsolatra törekszünk melyben a szakmai együttműködés a rendszeres egyeztetéseket - az óvoda- és iskolavezetők, valamint az óvodapedagógusok és tanítók között- a hospitálásokat, módszertani tapasztalatcseréket is magában foglalja.

A gyermekek átmenetének segítségét a nagycsoportos gyermekek és szüleik számára felajánlott iskolalátogatások, nyílt napok, közös rendezvények segítik.

Lehetőség szerint részt veszünk közös programokon és eseményeken.

(kulturális, sport- és közösségi rendezvényeken)

Az iskolásokat meghívjuk óvodai programokra, illetve a nagycsoportosok részvesznek az iskolai eseményeken.

„Iskolaváró”, „Iskolába hívogató” programokat javasolunk a szülőknek ahol a gyermekek játékos formában ismerkednek meg az iskolai élettel.

Az együttműködés eredménye:

A gyermekek számára az iskolakezdés pozitív élményt és biztonságérzetet nyújt.

Az óvoda és iskola pedagógusai között kölcsönös szakmai tisztelet és hatékony kommunikáció alakul ki.

A szülők felkészültebben, nagyobb bizalommal segítik gyermekük iskolakezdését.

A helyi nevelési-oktatási intézmények közötti folytonosság és együttműködés erősödik, ami a gyermekek egészséges fejlődését szolgálja.

16.7. Az óvodák és a kerületi védőnők partnerkapcsolatának tartalma

Az óvodák és a kerületi védőnői szolgálat között kialakított partnerkapcsolat alapja a gyermekek egészségének védelme, a megelőzés, valamint az egészséges életmódra nevelés közös támogatása.

A védőnők és az óvodák együttműködése a gyermekek testi, lelki és szociális jólétének biztosítását szolgálja, miközben a családok számára is fontos információforrást és támogatást jelent.

Az együttműködés céljai:

- A gyermekek egészséges fejlődésének nyomon követése és támogatása.
- Az egészségmegőrzés, betegségmegelőzés és a helyes életmód szokásainak kialakítása.
- A gyermekek és családok egészségtudatos szemléletének formálása.
- A szakmai kommunikáció és információáramlás biztosítása a gyermekek egészségügyi állapotáról, különösen az iskolába lépés előtti időszakban.

Az együttműködés tartalma és formái:

Egészségügyi szűrések és ellenőrzések:

- a védőnők közreműködnek az óvodások életkorhoz kötött egészségügyi szűrővizsgálatainak szervezésében és lebonyolításában;
- szükség esetén a védőnők tanácsot adnak a szülőknek és pedagógusoknak a gyermek egészségi állapotával, életmódbeli szokásaival kapcsolatban;
- együttműködés a gyermekorvosokkal, fogorvosokkal és egyéb szakemberekkel a prevenció területén.

Egészségnevelési és prevenciós programok:

- a védőnők közreműködnek az óvodák egészségnevelési programjaiban, előadások, interaktív foglalkozások tartásával (pl. helyes kézmosás, egészséges táplálkozás, testápolás, higiénia, napvédelem);
- közös szervezésű Egészségnapok, Családi napok, Egészség hét programok;
- a gyermekek életkorának megfelelő módon történő felvilágosítás és szemléletformálás.

Szakmai konzultáció és információcsere:

- a védőnők és az óvodapedagógusok között rendszeres kapcsolattartás valósul meg a gyermekek egészségi állapotával, fejlődésével és szociális helyzetével kapcsolatban;
- szükség esetén közös eszmegbeszélések szervezése a családok támogatására (pl. fejlődési elmaradás, egészségügyi probléma, gyermekvédelem);
- a védőnők szakmai véleménye és javaslatai segítik az óvodai nevelőmunka tervezését, különös tekintettel az egészséges életmód szokásainak alakítására.

Szülők támogatása és tájékoztatása:

- a védőnők előadásokat, tanácsadásokat tartanak a szülők számára (pl. táplálkozás, higiéné, mozgásfejlesztés, betegségek megelőzése témákban);
- a szülők részére egyéni konzultációs lehetőséget biztosítanak egészségügyi kérdésekben;
- az óvoda közvetítő szerepet vállal a családok és a védőnők közötti kapcsolattartásban.

Az együttműködés eredménye:

- A gyermekek számára biztosított az egészséges életmód szokásainak megalapozása és a szükséges egészségügyi ellátásokhoz való hozzáférés.

- Az óvodapedagógusok és védőnők közötti rendszeres kommunikáció révén időben felismerhetők és kezelhetők az egészségi vagy fejlődési problémák.
- A szülők támogatást kapnak a mindennapi gyermeknevelési és egészségmegőrzési kérdésekben.
- Az óvoda mindennapi nevelőmunkájában megerősödik az egészségfejlesztő szemlélet, amely hozzájárul a gyermekek testi-lelki jólétéhez.

16.8. A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti szakmai kapcsolat

Folyamatos emberi és szakmai kapcsolatot ápolunk kerületünk testvérvárosa Rahó, magyar óvodájának pedagógusaival, a helyi magyar közösség tagjaival. A kölcsönös megismerésen túl, általuk gazdagodunk nemzeti „kincsekkel”, értékekkel. Módszertani tárházukat látogatásaik során bemutató foglalkozásokkal, szakmai megbeszélésekkel gazdagítjuk. A családok felajánlásaival tárgyi feltételeiket bővítjük. A kollégák, a gyermekek, és a családok körében érzékenyítjük a nemzeti összetartozás jelentőségét.

16.9. Óvoda-pedagógiai szakszolgálat intézményei

Nevelőmunkánkban egyre nagyobb hangsúly helyeződik az óvodai nevelést segítő intézményekkel történő együttműködésre.

Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat V. Kerületi Tagintézménye szakemberei (pszichológusa, fejlesztő pedagógusa) rendszeresen látogatják óvodánkat.

A kerület logopédusa segíti az óvodákban a beszédfejlődést.

Belvárosi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat felé gyermekvédelmi jelzőrendszert működtetünk.

Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat 2.számú Szakértői Bizottsági Tagintézményével rendszeres kapcsolatot tartunk fenn a jogszabályi előírásnak megfelelően.

Az óvodapedagógusok beillesztik az SNI-s gyermekek óvodai mindennapjaiba azokat a fejlesztő eljárásokat, melyeket a megbeszélések során a gyógypedagógusok javasolnak. Több (a gyermekkel foglalkozó) szakember együttes konzultációjára is lehetőséget teremtünk legalább félélévente.

Szakmai fejlődésünket meghatározó kapcsolataink:

Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat V. Kerületi Tagintézménye

Pedagógiai Oktatási Központ

Más pedagógiai intézmények (óvodák, iskolák)

Intézményünk szolgáltató tevékenységet végez. Ezért fontos a partnerek ismerete.

A teljes munkatársi kör bevonásával sor került a belső és külső partneri kör meghatározására.

Partnereinket többféleképpen csoportosítottuk

E szerint közvetett és közvetlen partnereket határoztunk meg.

Az óvodapedagógus feladatai:

betartva a jogi- és etikai normákat, legyen képes használni a modern infokommunikációs eszközöket a kollégákkal, pedagógiai partnerekkel való kapcsolattartásban

saját igénye és lehetőségei szerint használja a modern információfeldolgozási eszközöket

olyan fejlett kommunikációs képességgel rendelkezzen, amely lehetővé teszi a szülőkkel, partnerekkel való együttműködést

16.10. Az óvodák és a Belvárosi Közösségi Tér partnerkapcsolatának tartalma

A Belvárosban működő óvodák és a Belvárosi Közösségi Tér között hosszú távú, kölcsönös bizalmon és együttműködésen alapuló partnerkapcsolat működik. A kapcsolat középpontjában a gyermekek harmonikus fejlődésének támogatása, a családok segítése, valamint a közösségi élet erősítése áll. Az együttműködés célja, hogy az intézmények összehangoltan, egymást kiegészítve járuljanak hozzá a családok jólétéhez, a gyermekek szocializációjához és az egészséges életmód kialakításához.

A partnerkapcsolat céljai:

A családok, gyermekek és pedagógusok közösségformáló, támogató hálózatának erősítése.

A nevelőmunka és a családsegítő tevékenység összehangolása.

A szülők tájékoztatása és támogatása a gyermeknevelésben, életvezetési kérdésekben.

A gyermekek számára változatos kulturális, közösségi és prevenciós programok biztosítása.

A helyi közösség életébe való aktív bekapcsolódás és együttműködés erősítése.

Az együttműködés tartalma és formái:

1. Közös programok és rendezvények

2. Családtámogató együttműködés:

- a Községi Tér szakemberei (pszichológus, fejlesztőpedagógus, családsegítő, logopédus) szükség esetén tanácsadással, előadásokkal támogatják az óvodákat és a szülőket;
- a szülők számára szakmai fórumokat, előadásokat, szülőklubokat szerveznek a gyermeknevelés, életvezetés, családi kapcsolatok témáiban;
- közös prevenciós programok (pl. egészséges életmód, internetbiztonság, érzelmi intelligencia fejlesztése).

3. Kapcsolattartás és szakmai együttműködés:

- rendszeres kapcsolattartás az óvodavezetők, a pedagógusok és a Községi Tér munkatársai között;
- információcsere az aktuális programokról, rendezvényekről, pályázati lehetőségekről;
- közös szakmai egyeztetések, értékelések, visszajelzések az együttműködés tapasztalatairól.

4. Községi értékek erősítése:

- az együttműködés keretében hangsúlyos szerepet kap az elfogadás, az esélyegyenlőség és a társadalmi felelősségvállalás;
- az óvodák és a Belvárosi Községi Tér közösen járulnak hozzá a helyi identitás és községi összetartozás érzésének kialakításához.

Az együttműködés eredménye:

- A gyermekek és családjaik számára széles körű, támogató szolgáltatások válnak elérhetővé.
- A szülők bevonása az óvodai életbe és a közösségi programokba erősíti a család és az intézmény kapcsolatát.
- Az óvodák és a Községi Tér között stabil, kölcsönös előnyöket biztosító partnerség alakult ki, amely a gyermekek testi, lelki és szociális fejlődését szolgálja.
- A belvárosi közösség életében a nevelési intézmények és a közösségi szolgáltatások együttműködése példamutató és értékközpontú.

16.11. Szolgáltatói kapcsolatok:

V30 Sport és élményközpont

Belváros Önkormányzata sport- és élményközpont: A gyermekek úszásoktatása a V30 Sportközpontban történik, heti rendszerességgel. Fontos a folyamatos kommunikáció, tapasztalatcsere az óvodák pedagógusai és a sportközpont oktatói között.

Az óvoda és az étkeztető cég partnerkapcsolatának tartalma

Az óvoda és az étkeztető cég közötti kapcsolat alapja a gyermekek egészséges fejlődésének támogatása, az egészséges táplálkozás iránti igény kialakítása, valamint a biztonságos és minőségi étkeztetés biztosítása. Az együttműködés célja, hogy a gyermekek számára életkoruknak megfelelő, változatos és ízletes ételek kerüljenek az asztalra, figyelembe véve a különleges étkezési igényeket és az egyéni szükségleteket.

Az együttműködés céljai:

- Az óvodai gyermekétkeztetés egészséges, kiegyensúlyozott és biztonságos megvalósítása.
- A táplálkozáskultúra fejlesztése és az egészséges életmódra nevelés támogatása.
- Az étkeztetés során felmerülő kérdésekben a gyors és hatékony kommunikáció biztosítása.
- A szülők tájékoztatása az étkezés rendszeréről, minőségéről és esetleges változásairól.

A kapcsolattartás formái és tartalma:

Napi operatív együttműködés:

- az étkeztető cég és az óvoda titkárok napi szintű kapcsolatot tartanak;
- az óvodapedagógusok és dajkák jelzik az étel minőségével, mennyiségével kapcsolatos észrevételeiket;
- a gyermekek étkezési létszámát az óvoda titkársága naponta egyezteti az étkeztető partnerrel.

Minőségbiztosítás és ellenőrzés:

- az étkeztető cég rendszeresen ellenőrzi a higiéniai előírások betartását, a HACCP-rendszer működését;
- az óvoda vezetése és a dolgozók folyamatosan figyelemmel kísérik az ételek minőségét, hőmérsékletét és tálalási körülményeit;
- a fenntartó és az étkeztető cég közös ellenőrzéseket és értékeléseket végez.

Különleges étkezési igények kezelése:

- az étkeztető cég biztosítja az ételallergiás, érzékeny vagy diétás étrendet igénylő gyermekek ellátását a szülői és orvosi igazolások alapján;
- az óvoda és az étkeztető cég együttműködik az érintett családok tájékoztatásában és a gyermekek biztonságos étkeztetésében.

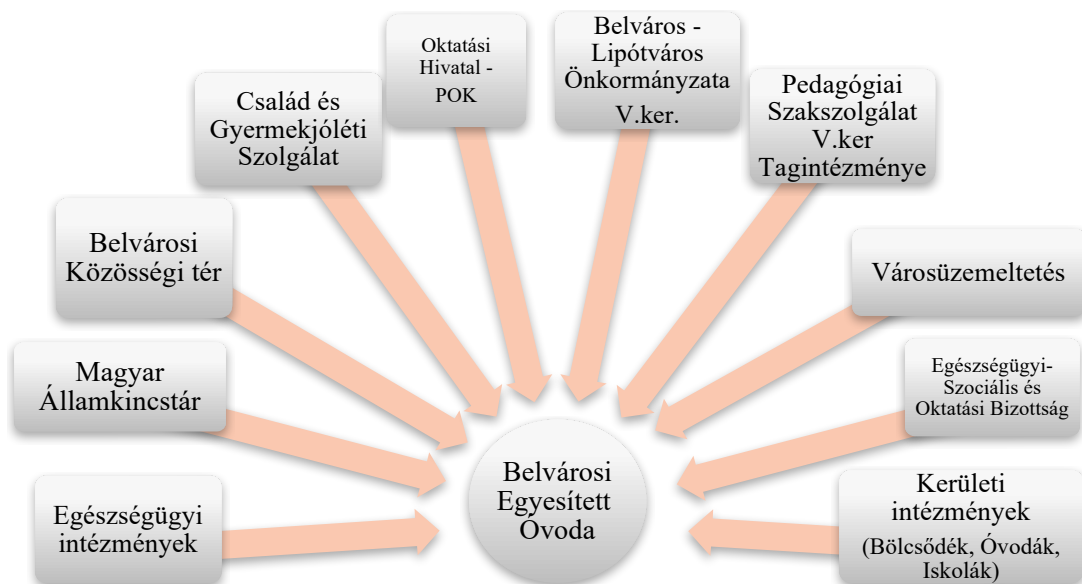
Kapcsolattartás és visszajelzés:

- rendszeres egyeztetések az óvoda vezetése és az étkeztető cég képviselői között (évente legalább egy alkalommal értékelő megbeszélés);
- a szülői vélemények, elégedettségi visszajelzések beépítése a szolgáltatás fejlesztésébe;
- közös programok az egészséges táplálkozás népszerűsítésére (pl. egészségnapok, gyümölcsnap, vízivási kampány).
-

Az együttműködés eredménye:

- A gyermekek számára biztonságos, higiénikus és minőségi étkeztetés biztosított.
- Az étkezés a nevelési folyamat szerves részévé válik, hozzájárul a helyes étkezési szokások kialakításához.
- Az óvoda mindennapjaiban megvalósul az egészséges életmódra nevelés gyakorlata.

16.12.Kapcsolattartás egyéb nevelési, oktatási, szakszolgálati, kulturális intézményekkel:

17. A BELVÁROSI EGYESÍTETT ÓVODA ÉS A TAGÓVODÁK SAJÁTOSSÁGAI

A Belvárosi Egyesített Óvoda Budapesten az Alkotmány utcában egy bérház második emeletén található. 2025 szeptemberétől ez az óvoda ad helyet a Belvárosi Egyesített Óvoda központjának. Az intézmény teljes átalakításon esett át. 1 működő óvodai csoporttal, igazgatói irodával, titkársággal kezdte meg a 2025-2026 nevelési évet. Az átépített óvoda funkcióiban óvodapedagógus hallgatók fogadására alkalmas helyiségekkel bővült (több felnőtt mosdó, előadóterem)

Az óvoda helyiségei:

- 1 csoportszoba
- gyermekmosdó és gyermeköltöző
- Felnőttöltöző és raktár
- tárgyaló-előadó szoba
- tornaszoba
- igazgatói iroda
- központi iroda
- felnőtt mosdó helyiségek
- étkező-konyha
- tálaló konyha

Játékkal, mesével módszer mentén neveljük a gyermekeket 1 vegyes életkorú csoportban.

A nevelésben 2 fő óvodapedagógus, 1 fő pedagógiai asszisztens, 2,5 fő dajka vesz részt,

Óvodánk célja:

- a családi nevelésre alapozva, azt kiegészítve, egy gyermekközpontú óvodai élet megteremtése;
- a 3-7 éves korú gyermekeknek derűs, vidám, szeretetteljes, tevékenységre ösztönző, élményekre épülő, ingergazdag környezet biztosítása;
- az egyéni képességek figyelembevételével, a gyermeki játékszabadság tiszteletben tartásával környezetében jól eligazodó, jó kapcsolatteremtő képességekkel rendelkező, az iskolai életre alkalmassá váló gyermekek nevelése.

Egy élményekben gazdag óvodát igyekeztünk kialakítani, ahol a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe a meghatározó.

A gyermek fejlődő személyiségét, valamint életkoronként és egyénenként változó testi, lelki, szellemi szükségletét figyelembe véve, a szülők nevelőpartnereként egy boldog gyermekkor biztosításával teremjük meg a személyiség szabad kibontakoztatásának optimális feltételeit.

Az óvodáskorú gyermek legfőbb tevékenysége a **játék**, amelyet az óvónő által szervezett kezdeményezések gazdagítanak: mese, vers, ének, ismerkedés a természet és az emberek világával, manuális tevékenység, testi nevelés.

A játékon keresztül ismerkednek a világgal, a valóság jelenségeivel, élményeivel. Eközben tapasztalatot szerezhetnek érzékeléssel, mozgással, cselekvéssel, a közösséghez fűződő kapcsolatukban érzelmileg és értelmileg. A játék keretet ad annak a tapasztalati és élményanyagoknak, amelyet gyermekeink saját környezetükből kiemelhetnek. Ezzel utat nyitunk a problémamegoldó, a felfedező és a belátáson alapuló tanuláshoz.

Tevékeny, gazdag óvodai életünkben fellelhetők a játékos elemek, ahol az élet-korhoz nélkülözhetetlen játékos óvónői beállítódás van jelen, ahol tiszteletben tartjuk a gyermek játékos hangulatát, játékorientáltságát.

Óvodai nevelésünk másik fontos pillére a játék mellett a **mese**, mivel ez az egyetlen közlésforma, amelynek segítségével a gyermekkel szót válthatunk arról, ami a kézzelfoghatón túl a legjobban foglalkoztatja őt, amelyet nem az ésszerűség fonalán, hanem az átélés hullámhosszán tud befogadni. A mese anyanyelvi nevelésünk legfontosabb eszköze.

A nevelés-oktatás tartalma a magyar kultúra hagyományaira épül. Kiemelten kezeljük a néphagyományok, és az évgyűrű jeles napjainak megünneplését.

A **levegőztetés**, a **mozgás** a közeli parkokban, játszótereken naponta történik. Érték számunkra az egészséges életmód, a magyar hagyományok éltetése, amennyire az egy belvárosi óvodaként lehetséges, valamint a környezeti nevelés során is a fenntarthatóságra nevelés és a különbözőség és sokszínűség elfogadása.

Napirend:

Az időt nem osztjuk fel rövid szakaszokra, a folyamatosságot tartjuk szem előtt.

6.00-10.00 Játék (a kezdés változó, a szülők igényéhez igazodik)

Benne: folyamatos reggeli, játékhoz kapcsolható tevékenységek, mese és kupaktanács

10.00-12.30 Játék

Benne: Szervezett mozgás, egyéb tevékenység szabad mozgás, séta, kirándulás, étkezés

12.30-16.00 Pihenés, játék

Benne: nagyoknak rövidebb pihenés utána csendes játék, egyéb elfoglaltság, folyamatos felkelés, étkezés, játék, mozgás

16.00-18.00 Játék

Hetirend

Hetirendünket és napirendünket a **folyamatosság** elve alapján készítettük el, a **párhuzamosan végezhető** tevékenységek sajátosságaihoz és a kisgyermek szükségleteihez igazítottuk. Az óvodapedagógus kínálata: játék egy- egy tevékenységformán belül.

A **kéthetes ciklus** alatt sok ismétléssel, ráérősen haladunk. Mindenre annyit fordítunk, amennyi az alapötlet variációihoz, teljes kijátszásához szükséges.

Többszörre összetett, szerepjátékokat játszanak a gyerekek kisebb csoportokban. Az elképzeltékhez készül az alkalmas játékszer. Nagyobb teret kap a tárgykészítés, a játék **kiindulópontja az öt tevékenységterület** valamelyike: mozgás, ének, zene, népi játék, tánc, verselés, mesélés, rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, külső világ tevékeny megismerése /forma, tér, idő, mennyiségek, viszonyok/

A tervezés tudatos pedagógiai tevékenység. A megvalósítás rugalmas alkalmazkodás a gyermekhez, helyzethez, tervezetthez. A Hálótér támpont, ötlettár. A Ciklusterv két hét tematikus terve. A Reflexió a megvalósulásról készített bejegyzés kéthetente. Minden egyéb részletező elvárás a belső módszertani anyagok, valamint újabb nevelőtestületi -, vezetői határozat tartalmazza.

Belvárosi Egyesített Óvoda személyi feltétele		
Munkakör	Szakképzettség	Fő
Igazgató	Felsőfok	1
Óvodapedagógus	Felsőfokú főiskola/egyetem	2
Pedagógiai asszisztens	Középfok	1
Dajka	Középfok	2,5
Óvodatitkár/titkárságvezető	Felsőfok	1
Óvoda titkár	Középfok	3
Összesen		10,5

Belvárosi Egyesített Óvoda	Engedélyezett létszám		
Férőhelyek száma	25		
Csoport		Nyuszi	
Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése, kizárólag szakértői véleménnyel	1	- beszéd fogyatékoság - mozgásszervi fogyatékoság	

17.1 Balaton Tagóvoda

Bemutakozás

A Belvárosi Egyesített Óvoda Balaton Tagóvodája Budapest belvárosában, annak északi részén helyezkedik el. 1897 óta látja el az óvodás korú gyermekek nevelését. Meghatározó az óvodát körülvevő épített és természeti környezet, melyek számos lehetőséget nyújtanak az ismeretszerzésre.

Óvodánk egy épületben helyezkedik el a bölcsődével. Gumiburkolattal fedett, EU szabványos játékokkal ellátott belső udvarunkat megosztva használjuk.

Nevelőtestületünk tagjai felsőfokú végzettségűek. Emellett másoddiplomával, szakvizsgával rendelkező kollegáink is vannak. Általánosan jellemző a kollektíva szakmai felkészültsége, elkötelezettsége a pedagóguspálya iránt. Óvodapedagógusaink gazdag, sokszínű módszertani kultúrával rendelkeznek. Meseíró, múzeumpedagógus, Így tedd rá! módszert alkalmazó szakemberek gazdagítják sorainkat. Általánosan jellemző a folyamatos önképzés, megújulási szándék. Nagyfokú gyermekszeretet, empátia jellemzi az óvodában dolgozókat.

Az óvodánkban folyó fejlesztő munka tárgyi feltételei ideálisak. A játékeszközök, berendezési tárgyak funkciójában, minőségben és mennyiségben egyaránt megfelelnek az eszköz és felszerelési jegyzékben szereplő előírásoknak. Nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy környezettudatos, energiatakarékos, biztonságos berendezési tárgyak vegyék körbe az óvodánkba járó gyermekeket. Előnyben részesítjük a jó minőségű, természetes anyagú használati eszközöket. Foglalkoztató szobáink és helyiségeink berendezése sajátosan igazodik nevelési programunk cél- és feladatrendszeréhez. A többnyire mobilizálható bútorok lehetőséget teremtenek a kis és nagy terek szükség szerinti kialakítására. A rendelkezésünkre álló egyéb eszközeink és felszereléseink - melyek a játékos tanulást is segítik - megfelelő színvonalú munkánk fontos feltételei.

Óvodánk helyiségei klimatizáltak.

Fejlesztő foglalkozások szervezésére több helyiség is rendelkezésre áll, biztosítva a gyógypedagógus, logopédus, alapozó terápiás szakember párhuzamos munkáját.

Tornatermünk szakszerűen berendezett, mozgásfejlesztő eszközeink tárházát folyamatosan bővítjük. Nagy alapterülete miatt belső rendezvényeink megtartására is alkalmas.

Az épület alatt elhelyezkedő pincében sószoza került kialakításra, ezzel is biztosítva a gyermekek egészségmegővését.

Óvodánk belső udvara jól felszerelt, kialakítása biztonságos. Sokféle játék lehetőségét rejti. Mászókák, rugós játékok, csúszdák, tűzoltó autó, süllyesztett trambulín, homokozó – vizes játszóhellyel, babaház, focipálya, mászófal, gyermekjárművek biztosítják a gyermekek változatos tevékenységét.

Udvarunk teret ad közösségi programjainknak is.

Intézményünk Alapítványa nagy segítséget nyújt eszközbeszerzésben, változatos programok támogatásában. Evvel is elősegítve óvodánkba járó gyermekek sokoldalú személyiségfejlesztését. Óvodánk integráló intézmény. Az Alapító Okiratunkban meghatározott kóddal rendelkező SNI kisgyermekek együttnevelését látjuk el. E tevékenységünknek mind személyi (gyógypedagógus, gyógypedagógiai asszisztens), mind tárgyi feltételei adottak. Továbbá erősen meghatározó az intézményünkben uralkodó inkluzív, befogadó pedagógiai szemlélet és gyakorlat.

Balaton Tagóvoda személyi feltétele		
Munkakör	Szakképzettség	Fő
Tagóvoda Igazgató	Felsőfok	1
Óvodapedagógus	Felsőfokú főiskola/egyetem	10
Gyógypedagógus	Felsőfok	1
Pedagógiai asszisztens	Középfok	3
Gyógypedagógiai asszisztens	Középfok	1
Dajka	Középfok	7
Kertész	Felsőfok	1
Összesen		24

Bástya Tagóvoda	Engedélyezett létszám		
Férőhelyek száma	92		
Csoportok száma	5	Süni	
		Mókus	
		Lovacska	
		Cica	
		Katica	

Sajátos nevelési igényű gyermek integrált nevelése, kizárólag szakértői véleménnyel	4	- beszédfigyelmesség - egyéb pszichés fejlődési zavar - autizmus spektrumzavar

Az óvoda csoport szerkezete

Óvodánk öt gyermekcsoportja homogén szerveződésű. Nézetünk szerint nagy előny, hogy a gyerekek óvodás éveiken együtt haladnak végig. A pedagógiai munka jobban tud igazodni az adott korosztály fejlődési jellemzőihez, igényeihez. Ezáltal a nevelési folyamat sokkal céltudatosabbá és hatékonyabbá válhat, mind a kognitív, mind a szociális-érzelmi nevelés területén. Emellett igazán hatékony lehet az egyéni különbségeket figyelembe vevő differenciálás is.

Napirend

A napirendünket folyamatosság és rugalmasság jellemzi. Lehetőséget ad az óvodai élet egészében az elmélyült tevékenykedésre. Minden esetben a gyermekek biológiai (életkor, alvás és mozgásigény, étkezések időtartama...) és társas szükségleteit szem előtt tartva alakítja ki az óvodapedagógus.

- 6 - 10-ig: Játék, szabadon választott tevékenység, játékba ágyazott komplex ismeretnyújtás, differenciált képességfejlesztés, szervezett, irányított tevékenység, fejlesztő foglalkozások, étkezés.

- 10 - 12-ig Beszélgetőkör, játék, mozgás a szabadban.

- 12 – 15-ig Étkezések, pihenés.

15 – 18-ig Mozgás, játék, szabadon választott tevékenység csoportszobában vagy a szabadban, fakultatív programok.

Hetirend

Hetirendünkben megjelennek óvodai életünk mindennapi tevékenységformái. Összeállításánál minden esetben arra törekszünk, hogy megfelelő teret és időt biztosítsunk a játéknak, játékos tanulásnak, kötött-és kötetlen tevékenységeknek. Bár a hetirendben napokra lebontva jelennek meg a különböző tevékenységek, mindennapi munkánk során arra törekszünk, hogy ezeket komplex egységgé szervezzük.

Heti rendszerességgel szervezett tevékenységi formáink:

- verselés, mesélés
- mindennapi mozgás,
- ének-zene, népi játék, tánc
- külső világ tevékeny megismerése
- rajzolás, festés, mintázás, kézimunka.

Tagóvoda sajátosságai

Élménypedagógia a művészeti nevelés eszközeivel

A művészeti nevelés Óvodánk hangsúlyos területe. Célunk, hogy gyermekeink minél több élményhez jussanak ezen a területen. Befogadóvá és alkotóvá váljanak. Megtanulják ily módon kifejezni érzelmeiket.

Valljuk, hogy az óvodapedagógus személyisége, ízlése, irányultsága, ezirányú ismeretei a siker záloga. Ezért folyamatos belső tudásmegosztással, külső tanfolyamokon való részvétellel bővítjük eszköztárunkat.

Művészetekkel való ismerkedés hangsúlyos területei intézményünkben:

- Képzőművészeti tevékenység – különböző technikák megismerése, elsajátítása. A hangsúly az alkotás folyamatán van. Az óvodapedagógus segít felfedezni a formák és színek világát. Érezteti a gyermekkel, hogy minden alkotás egyedi, értékes.
- Művészeti alkotásokkal való ismerkedés – intézményen belül és külső helyszínen.
- Zenei nevelés – legfontosabb, hogy a gyermek örömet lelje a zenében, dalban, ritmusban, táncban. Fontos szerepet kapnak a népi gyermekdalok, játékok, melyek támogatják a hagyományőrzést.
- Verselés-mesélés – gazdagítja a szókincset, fejleszti a képzeletet, segíti az érzelmek feldolgozását. A magyar népmesék mellett kortárs írók, költők műveiből is válogatunk.

Az óvodapedagógus feladatai:

- élményközpontúság megvalósítása
- érzelmi intelligencia, empátia fejlesztése
- önismeret gazdagítása
- Önkifejezés támogatása
- közös alkotás örömének megtapasztaltatása
- együttműködés alakítása
- Szabadság és önállóság biztosítása
- egymásra figyelés képességének fejlesztése

- igényes irodalmi és zenei anyag választása
- jó minőségű eszközök, anyagok biztosítása

Fenntartható környezetre nevelés, Örökös Zöld óvodánk kiemelt nevelési területe

A Balaton Örökös Zöld Óvoda Pedagógiai programja lehetőséget biztosít, hogy a külső világ tevékeny megismerését alapul véve olyan játékokat, tevékenységeket, programokat szervezzünk és valósítsunk meg az óvodánkba járó gyermekeink számára, amelyek kudarcélmény nélkül, bármilyen szintű képességek birtokában lehetőséget adnak a résztvevőinek az örömteli játékra, a személyes tapasztalásra, ismeret- és élményszerzésre, a személyiség kibontakoztatására

A környezet megismerése és védelme nem határolható be előre meghatározott tevékenységekre, időkeretekre. Állandóan jelenlévő tevékenységi forma, komplex módon áthatja az óvodai élet mindennapjait, melyet óvodánkban kiemelt nevelési területként kezelünk. Környezeti kultúrára nevelünk, mellyel azokat a szokásokat, magatartásformákat alakítjuk, amelyek a környezettel való harmonikus együttélést biztosítják a gyermek későbbi életvitelében. Célunk olyan szokások, készségek, képességek alakítása, melyek nélkülözhetetlenek a környezettudatos gondolkodás és magatartás kialakításához. Változatos tevékenységekkel, közös élményekkel, játékos tapasztalatszerzéssel formáljuk gondolkodásukat, viselkedésüket, életmódjukat, és érzékenyítjük őket a természetvédelemre. Segítjük a gyermekeket abban, hogy felfedezzék környezetüket, olyan tapasztalatok birtokába jussanak, amelyek a környezetben való, életkoruknak megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek.

A tanulás nem elsősorban az ismeretszintjük bővítésére, hanem a viselkedésükre, magatartásukra, értékrendjükre, attitűdjükre irányul. Ebben a tanulási folyamatban fokozatosan megismerik a gyerekek önmagukat, társaikat, környezetüket, részei lesznek egy életközösségnek is. A környezet megismerésének feladatai részben a gyermekek otthoni, illetve óvodán kívüli tapasztalataira épülnek. Az élménypedagógia alkalmazása, a közös élményekre épülő közös tevékenységek végzése a környezeti nevelésünkben nélkülözhetetlen, melyeket tudatosan felhasználunk, beépítünk fejlesztési programunkba. Törekszünk arra, hogy olyan helyzeteket teremtsünk, ahol természetes környezetben ismerkedhetnek gyermekeink az őket körülvevő világgal, és ahol aktív, befogadó, konstruáló szerepük van. A gyermek spontán és irányítottan szerzett tapasztalatainak feldolgozását segítjük felszínes ismereteik elmélyítésével, rögzítésével, rendezésével, ismereteik gyarapításával. A természeti és társadalmi környezetből szerzett ismeretek, tapasztalatok, témakörök összefonódnak, átszövik, kiegészítik egymást. Feldolgozásuk közben fejlesztjük értelmi képességeiket (figyelmüket, megfigyelőképességüket, emlékezetüket, képzeletüket,

gondolkodásukat, kifejezőkészségüket, beszédüket, ítéliképességüket, az összefüggések meglátását).

Az élő- és az élettelen természet nevezetes napjairól, a Zöld ünnepekről megemlékezünk, projektjeink részeként dolgozzuk fel azokat: Az ünnepeket olyan előkészületek, tevékenységek, projektek előzik meg, melyekben a gyerekek tevékenyen részt vesznek, fokozva ezzel is a várakozás örömét. Beszélgetünk a természetvédelemről, aktualitásokról, szenzitív játékokat játszunk, közös kirándulást szervezünk stb. A játékos tanulás részeként sokféle szenzitív játékot játszunk a gyerekekkel, melyek érzékszerveikre (látás, hallás, tapintás) támaszkodva érzékenyítik őket a természeti környezet iránt.

Az óvoda egész területén a szelektíven gyűjtjük a papírhulladékot és a műanyagokat.

Azt valljuk, hogy nem minden hulladék szemét. Amit lehet, újrahasznosítunk, felhasználunk barkácsoláshoz, dekorációhoz, tárgyak készítéséhez. A megsérült játékokat, könyveket, bútorokat megjavítjuk.

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekeket megtanítsuk meglátni és felismerni a környezetükben lévő harmóniát és diszharmóniát. .

A hagyományos pedagógiai módszereken túlmenően speciális természettudományos módszereket is választunk, mint a vizsgálódás, kísérlet, mérés, összehasonlítás, leírás.

Az óvodapedagógus feladatai:

- alapozza meg, formálja a gyermekek környezettudatos szemléletét, gondolkodását, magatartását
- élményalapú tevékenységekkel biztosítson lehetőséget a környezet tevékeny megismerésére
- biztosítson elegendő alkalmat, helyet, időt, eszközöket a külső világ megismerésére
- spontán és szervezett tapasztalatszerzéssel alakítsa a gyermekekben a környezetkultúra szokásait, gondolkodás- és viselkedésmódjait
- alakítsa a biztonságos életvitel szokásait változatos módszerekkel
- támogassa a gyermekek döntési képességének fejlődését
- segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását
- ismertesse meg a gyerekekkel a korszerű eszközök használatát
- alapozza meg a környezetükhöz való pozitív érzelmi viszony kialakulását
- tevékenységek során alapozza meg a környezettudatos, környezetre figyelő szokások, magatartásformák kialakulását
- példamutatással segítse a környezet megóvásához kapcsolódó szokások megismerését
- szervezzen matematikai játékokat,

- rendszerezze a gyermekek matematikai tapasztalatait

Állatvédelem nevelési programunkban

Célul tűztük ki az Állatbarát óvoda cím elnyerését, így programunk hangsúlyos részét képezik a Zöld programon belül ennek céljai, feladatai. A mai kor gyermekei formálják közös jövőnket, ezért is szeretnénk az ő tudásukat kiszélesíteni, empátikus képességeiket magasabb szintre emelni, ezáltal etikus állattartásra, állatvédelemre ösztönözni őket. Az állatvédő szemlélet fejlesztése a társadalom tagjaiban korosztálytól függetlenül nemzeti érdek. A felelős állattartás és az állatvédő magatartás jelentőségét változatos, kreatív programok segítségével tudatosítjuk a gyermekekben.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Folyamatosan bővítjük gyermekek állatvédelmi és felelős állattartáshoz kapcsolódó tudását.
- Tapasztalatszerzéssel, élményekkel, kirándulásokkal, spontán szemlélődéssel változatos lehetőséget nyújtunk az állatok viselkedésének megfigyelésére, megértésére. (Állatkert, Vadaspark látogatások)
- Külső szervezetek által rendezett interaktív foglalkozásokon és állatvédelmi programokon történő részvételt biztosítva is lehetőségünk nyílik rá, hogy figyelmüket az élőlényekkel szembeni tisztelet megadására, valamint a természet megbecsülésére és védelmére irányítsuk. (Rendőrség által szervezett állatvédelmi és felelős állattartás komplex foglalkozások és rajzpályázat, Medveotthon és Állatmenhely látogatás)

Az óvoda hagyományos ünnepei, rendezvényei, jeles „Zöld napok”

„Az ünnep nem attól válik igazán ünneppé, mert a naptárban piros betűvel szerepel. Belül is érezni kell valamit! Az érzések, az érzelmek a fontosak, s az a jóleső melegség, ami az ünnepkészülődés közben eltölt bennünket! S az a jó hangulat, ami szépen, lassan remélhetőleg mindannyiunkra rátelepül.”

(Devecseri László)

Ünnepeink, hagyományaink megtartása teszi színesebbé hétköznapijainkat, meghittebbé, családiasabbá az óvodai életet. Az értékek közvetítése mellett erősíti a kisebb, nagyobb közösségek összetartó erejét.

A gyermekekhez közelálló ünnepek hangsúlyozottan szerepelnek:

- Ismerkedő délután leendő óvodásainkkal, családjukkal (fánk/bokrunk elültetése az udvaron)
- Tökfaragó családi délután
- Szüret
- Állatok világnapja
- Mikulásvárás – mesejátékkal
- Karácsony - az előkészületekre helyezzük a hangsúlyt (adventi koszorú, dekoráció, sütemény, ajándékkészítés, adventi vásár)
- Farsang
- „Huszár ünnep” – Márc.15.
- Víz világnapja
- Húsvét
- Föld napja
- Egészség - hét
- Anyák napja
- Madarak fák napja
- Gyereknapi
- Ballagás (gyermekek aktív részvétele az előkészítésben, szervezésben is)
- Apák napja

Emellett megünnepeljük a gyermekek születésnapját a csoportszokásoknak megfelelően.

17.2 Bástya Tagóvoda

Bemutakozás

Óvodánk az V. kerület belváros déli részén, 1980 őszén nyitotta meg kapuit.

A 148 kisgyermeket két szinten, összesen hat csoportban tudjuk foglalkoztatni. Mindennapi munkánk során egyre gyakoribb az a tapasztalat, hogy a gyermekek egészséges, élmény gazdag fejlődésének elérésében megnőtt a felelősségünk.

A gyermekek személyiségének fejlesztését életkoronként differenciáltan, egyénenként változó testi - lelki szükségletük figyelembevételével, a szülőkkel közösen valósítjuk meg. A tevékenységközpontú óvodai nevelési programmal helyi hagyományaink, kezdeményezéseink sok területen mutattak azonosságot, hasonlóságot.

Nevelőközösségünk aktív, ötletgazdag munkájának, valamint az óvoda fenntartójának köszönhetően, a pályázatokon elért sikereink és óvodai alapítványunk eredményes működtetése jelentős mértékben hozzájárul intézményünk tárgyi feltételeinek jó színvonalon tartásához.

A különleges - egyéni gondoskodást minden kisgyermek számára biztosítjuk. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint gondoskodunk gyógypedagógus, logopédus, pszichológus, fejlesztőpedagógus bevonásáról vagy a jogszabályban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberről. Nagy hangsúlyt fektetünk a gyermekeket körülvevő környezeti, személyi és tárgyi feltételek megteremtésére is.

Tárgyi feltételeink gazdag eszköztára is biztosítja a megfelelő pedagógiai színvonalú, hatékony nevelési- oktatási módszereinket.

- tornatermünk változatos mozgásfejlesztő eszközökkel felszerelt
- sószoa rendszeres használata
- biztonságos, tartós, jó minőségű, természetességre törekvő felszereltség
- a csoportszobák és kiszolgáló helyiségek mérete, berendezése jó, az adott gyermeklétszámnak megfelelő.

Bástya Tagóvoda személyi feltétele		
Munkakör	Szakképzettség	Fő
Tagóvoda Igazgató	Felsőfok	1
Óvodapedagógus	Felsőfokú főiskola/egyetem	12
Gyógypedagógus - logopédus	Felsőfok	1
Gyógypedagógus – autizmus spektrum pedagógiája és pszichopedagia	Felsőfok	1
Pedagógiai asszisztens	Középfok	2
Gyógypedagógiai asszisztens	Felsőfok	1
Dajka	Középfok	9
Konduktor	Felsőfok	1
Gondnok	Középfok	1
Összesen		29

Bástya Tagóvoda	Engedélyezett létszám		
Férőhelyek száma	148		
Csoportok száma	6	Vakond	
		Nyuszi	
		Katica	
		Maci	
		Süni	
		Pillangó	
Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése, kizárólag szakértői véleménnyel	3	- beszéd fogyatékoság - mozgásszervi fogyatékoság	
Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése, kizárólag szakértői véleménnyel	8	- autizmus spektrumzavar - egyéb pszichés fejlődési zavar	

Az óvoda csoport szerkezete

Óvodánkban jelen van az azonos életkor szerint szerveződő csoport és a vegyes életkorú csoport egyaránt. Az azonos életkorú (homogén) csoport: a társas kapcsolatok kialakulásának, a gyermek reális önértékelésének, az értelmi képességek fejlesztésének (6-7 évesek) ideális színtere. A vegyes életkorú (heterogén) csoport: a közösségi nevelés, a családi nevelés szempontjából igen előnyös.

Csoportba kerülés elvei:

- kor szerinti arányos megosztás
- nemek aránya - szülő kérése (pl. testvérpárok esetén)
- igazságos legyen a több odafigyelést, különleges bánásmódot, szociális hátrányok csökkentését igénylő gyerekek aránya
- csoportszoba nagysága
- maximális csoportlétszám

Napirend:

- 6 - 12-ig: Reggeli gyülekezés, szabadon választott játékos tevékenységek, folyamatos reggelizés, kötött vagy kötetlen szervezett foglalkozások, szervezett mozgás, egyéb tevékenységek, szabad mozgás, séták, kirándulások, udvari játék, étkezés.
- 13 - 17-ig: Pihenés - a gyermek alvásigényét figyelembe vevő-, szabadon választott tevékenység, játék, egyéb tevékenység, folyamatos felkelés, étkezés, mozgás, fakultatív programok
- 17 - 18-ig: Játék, szabadon választott tevékenység az ügyeletes csoportban.

Hetirend:

A napirendhez hasonlóan a folyamatosságot, a rendszerességet, a nyugalmat segíti elő az óvodai csoportban és lehetőséget nyújt a szokásrendszer segítségével az óvodások napi életének megszervezéséhez. A hetirend, különösen a nevelési év elején teljesen másképp alakulhat, mint a nevelési év végén. (Különösen a beszoktatás idején - rugalmasabb és alkalmazkodóbb). Később, az óvodai élet utolsó évében a hetirend és a napirend pontosabb betartását helyezzük előtérbe. A hetirend összeállításánál figyelembe vesszük, hogy jusson elegendő idő a gyermeki tevékenységek, kezdeményezések, ötletek és javaslatok meghallgatására, kipróbálására vagy közös megvitatására. A rugalmasság, a helyzethez való alkalmazkodás elősegíti, hogy a hetirend a gyermek életének észrevétlen szabályozója legyen.

Intézményünk a **TEVÉKENYSÉGKÖZPONTÚ ÓVODAI NEVELÉSI PROGRAM** rendszerét adaptálta és alkalmazza. Már a program nevéből is kitűnik, hogy az óvodai nevelésünk során a gyermeki tevékenységre építünk. A gyermek állandó tevékenykedés közben fejlődik, hiszen 3-7 éves korban a folyamatos érzékelés, tapasztalás és cselekvés a megismerés alapja. Az óvodai nevelési folyamat eredményeként az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettség

elérése, az életfeladatokra való orientálásra, valamint az életre való felkészítésre is igyekszünk hangsúlyt fektetni.

A tevékenységközpontú óvodai nevelés célja és feladatai:

A nevelés, mint tudatos értékválasztás a nevelési helyzetekbe beépített tevékenységek által valósítható meg. A gyermekek spontán fejlődése, érése és a nevelési céloknak megfelelő tudatos fejlesztése egymást kiegészítve érvényesülnek. A gyermek fejlődését és a személyiség teljes kibontakoztatását tudatosan tervezett és szervezett nevelési helyzetek megteremtésével segítjük. Az óvodai élet során a kisgyermeknek meg kell tanulnia beszélni, közlekedni, a környezet adta keretek között tevékenykedni, az eszközöket használni, a társakkal együttműködni, a mindennapi élet adta szerepeket, magatartásmintákat elsajátítani. Mindezekhez elengedhetetlen feltétel a gyermek szükségleteinek, tevékenységeinek és képességeinek figyelembevétele, ezt pedig az egyéni adottságaiból kiindulva lehetséges megvalósítani. Biztosítjuk az érzelmi nevelés során a biztonságos, nyugodt és kiegyensúlyozott környezet kialakítását, valamint a derűs, vidám és szeretetteljes légkört. A társas és közösségi élethelyzetekben a kommunikáció, a kooperáció az együttműködés képességének fejlesztése.

A program tartalma:

- Játék és tanulási tevékenység

Jót és jól játszani, ez a gyermek dolga az óvodában. Az óvodapedagógus feladata megfigyelni a gyermek játékát, felhasználni azt saját nevelési céljai elérése érdekében és szükség esetén indirekt módon befolyásolni. A játék kicsiben maga az élet, az, amit a kisgyermek felfog és rekonstruálni képes az őt körülvevő világból. Az óvodapedagógus feladatai a tanulással kapcsolatban az értelmi képességek fejlesztése (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás), megismerési vágyának, kíváncsiságának sokoldalú érdeklődésének kielégítése. Lehetőséget kínálni a gyermek számára olyan szituációk átélésére, ahol megismerhetik a felfedezés, a kutatás örömeit. Az óvodapedagógusaink olyan tapasztalatok szerzéséhez nyújtsanak segítséget a gyermeknek, amelyben saját teljesítőképességét is megismerheti.

- Társas és közösségi tevékenység

Tudatosan törekszünk a közösségben zajló folyamatok, a társas kapcsolatok és a közös tevékenység kibontakoztatására. A közösséget egyének alkotják, célunk az óvodai élet során, hogy a gyerekek az egyéni akaratukat, ambícióikat, vágyaikat legyenek képesek megvalósítani a közösség keretein belül. Törekszünk a biztonságos, nyugodt mindennapok biztosítására. Az óvodában minden tevékenységnek a gyermek egyéni örömein túl a közös élményt is kell erősítenie. A társas kapcsolatok, a közös munka, az együttjátás és a komplex foglalkozások rendszere is az együvé tartozás érzését erősíthetik, ha tudatosan igyekszünk ezt létrehozni. Az óvoda nyitottsága szükséges a beszoktatás ideje alatt, biztosítjuk a fokozatos átmenetet, lehetőséget adva a szülővel együtt történő beszoktatásra.

- Munkatevékenység

Ez az a terület, ahol az erőfeszítés és az eredmény kapcsolata közvetlenül érzékelhető, belátható, átélhető a gyermek számára. A folyamatos visszajelzés a legnagyobb motiváló erő, ösztönző és megerősítő tényező. Célunk az önállóság, az öntevékenység lehetőségeinek megteremtése, mindehhez pedig a gyermek önkéntességét, nyitottságát, megismerési vágyát, aktivitását, érdeklődését igyekszünk felhasználni a megvalósítás érdekében. A döntési helyzetek, a döntési képességek gyakorlása a mindennapok részét képezik. Váljon a csoport számára magától értetődő és természetes dologgá, hogy mindenki dolgozik, amikor szükséges és mindenki a kedvének, egyéniségének, képességeinek megfelelő munkát végezheti. Lényeges, hogy a munkavégzés ne időszakonkénti, hanem rendszeres, folyamatos tevékenység legyen, ami beépül az óvodai mindennapokba. A munkafajták közül kiemelendő az önkiszolgálás, aminek az óvodáskor kezdetétől fogva igen nagy a jelentősége. A gyermekek magukkal kapcsolatban minden teendőt - testápolás, öltözködés, étkezés, környezetük rendben tartása - a lehető legkorábbi időtől kezdve, képességeikhez mérten próbáljanak önállóan végezni.

- Szabadidős tevékenység

Az óvodában sajátos értelmet kap a szabadidős tevékenység. Ennek elsősorban az, az oka, hogy az óvodás gyermekek egész nap önállóan és a lehetőségekhez mérten szabadon tevékenykedhetnek. A szabadidős tevékenységek csoportonként eltérhetnek a gyermek életkora, az óvodapedagógus érdeklődése, a rendelkezésre álló, illetve saját kezűleg készített eszközök és az aktualitások

függvényében. Folyamatosan keressük a lehetőséget arra, hogyan biztosítsunk nagyobb mozgás- és tevékenységi teret a gyermekeknek. A választásra felkínált tevékenységek listáját bővítjük, időszakonként átgondoljuk a változtatások lehetőségeit és szükségességét. Magunk és a gyermekek által alkotott eszközökkel elősegítjük a gyermekek fantáziájának fejlődését, az önmegvalósítás örömeinek átélését. Pihenő időben is lehetőséget keresünk az egyéni képességek fejlesztésére, a differenciált gyakorlásra, a gyermekek egyéni kéréseinek teljesítésére. Cél a gyermekeknek mintát adni, lehetőséget biztosítani a szabadidő tartalmas eltöltésére, kreatív tevékenységekre. Feladatunknak tartjuk, hogy tanulja meg a gyermek, hogyan gazdálkodjon az önmaga számára rendelkezésre álló, illetve felszabaduló idővel.

Célunk és feladatunk, hogy az óvodáskor végére a gyermekek elérjék a megfelelő fejlettségi szintet

Játékban		Mozgásos tevékenység során
A gyerekek képesek az elmélyült, kitartó játékra.		A gyerekek szívesen, örömmel mozognak, képesek harmonikus, összerendezett mozgásra
Képesek bonyolult építmények létrehozására.		A gyerekeknél kialakulnak a nagymozgások, a finommotorika, az egyensúlyérzék
Ismert meséket dramatizálnak.		Mozgásos játékok közben is betartják a játékszabályokat
Szerepjáték során elfogadják az alá-fölé és mellérendelt szerepeket.		Ismerik a téri irányokat, a jobb és baloldal fogalmát
Ismerik és betartják a játékszabályokat, képesek a vereség feldolgozására is.		Kézdominanciájuk kialakult
		Eszközhazsnálatuk biztos, önálló
Testi	Értelmi	Szociális
Összerendezett, harmonikus mozgás	Tartós, szándékos figyelem, monotónia tűrés	Közösségi élet szabályainak betartása
Fejlett finommotorika (vonalvezetés, fűzés, varrás, gombolás, kötés, helyes ceruzafogás)	Elemi ismeretek önmagáról, környezetéről, és azok összefüggéseiről	Konfliktuskezelés képessége
Alakváltozás, megnyúlás	Felébred a tudásvágy	Reális önértékelés

	Teljesítmény motiváció	
Fogváltás elindul	Kudarctűrés	Képes együttműködésre, kapcsolatteremtésre
Kéztőcsontok becsontosodása	Kialakult kézdominancia	Kialakult szabálytudat, feladattudat
	Tiszta, folyamatos beszéd, kialakult beszédfegyelem	Önállóság
	Téri észlelés, tájékozódás fejlettsége	Önfegyelem
	Vizuális és akusztikus differenciálás	Szükségletek késleltetése
	Elemi, fogalmi gondolkodás kialakulása	Fegyelem

Tagóvodánk sajátosságai, alkalmazott pedagógiai módszerei

- Nevelő - fejlesztő munkánk tárgyi és személyi feltételei megfelelőek. Világos csoportszobáink jól felszereltek, a csoportok életkorához, összetételéhez igazodó fejlesztő játékokkal, eszközökkel. Széles választék van konstruáló játékokból, memória játékokból, finommotorikát és grafomotorikát fejlesztő játékokból is. Gazdag a szerepjátékokhoz biztosítható eszközök tárháza is. Könyves polcaikon klasszikus és kortárs gyermekirodalmi könyvek sokasága megtalálható.
- A csoportszobák előterében gyakran használunk nagymozgás fejlesztésére alkalmas eszközöket. A 2022 márciusában átadott Bástya Park is jó lehetőséget biztosít a változatos mozgásformák gyakorlására. Mozgásfoglalkozásainkat terápiás eszközökkel jól felszerelt tornatermünkben tartjuk.
- Az SNI-s és BTMN-es gyermekek fejlesztésére külön fejlesztő szoba is rendelkezésre áll.
- Óvodapedagógusaink rendszeresen vesznek részt szakmai továbbképzéseken.
- Lehetőség szerint építünk a gyermekeket foglalkoztató élményekre, eseményekre.
- A kiemelt figyelmet igénylő tanulók fejlesztését az óvoda gyógypedagógusai, konduktor, pszichológus és pedagógiai/gyógypedagógiai asszisztensek segítik.
- **Kiemelt figyelmet igénylő gyermek nevelése, ellátása**

Óvodánk az Alapító Okiratában meghatározottak szerint biztosítja a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelését.

A felvétel kizárólag szakvélemény alapján történhet. Ellátási kötelezettség az V. kerületi gyermekek esetében áll fenn. Intézményünk 3 BNO kóddal rendelkező gyermek integrációjában vesz részt:

- Sajátos nevelési igényű **beszéd fogyatékos gyermekek integrált óvodai nevelése, ellátása**

Beszéd fogyatékos gyermek esetén a receptív vagy expresszív beszéd/nyelvi képességszerveződésének fejlődési eredetű vagy szerzett zavara miatt az anyanyelv elsajátítás folyamata akadályozott, a gyermek életkorától eltérő. A beszéd fogyatékos gyermek szenzoros, motoros vagy szenzomotoros problémája (expresszív diszfázia, receptív diszfázia, kevert típusú diszfázia, a folyamatos beszéd zavarai, logofóbia, centrális eredetű szerzett beszédzavarok, orrhangzós beszéd), illetve a beszéd problémákhoz társuló megismerési nehézségek és viselkedés zavarok miatt eltérően fejlődik. Beszéd fogyatékos az a gyermek, akit a szakértői bizottság a komplex vizsgálata alapján annak minősít. A beszéd fogyatékos gyermek óvodai nevelését megelőzheti a korai fejlesztés.

A nyelvfejlődési és beszédzavarok az anyanyelvi fejlettség alacsony szintjében a beszédértés és észlelés nehézségében, kifejezőkészség nehézségében (szegényes szókincs, grammatikai fejletlenség), a beszéd szerveződés nehézségében (mondatalkotási készség nehézsége, összefüggő beszéd kialakulatlansága), a beszéd szervi működés gyengeségében, a beszédhangok tisztaságának hiányában, az írott nyelv elsajátításának nehézségeit előjelző kognitív képességzavarban (fonológiai tudatosság, taktilis, vizuális észlelés, verbális emlékezet zavarai), a verbális tanulás lassú fejlődésében nyilvánulhatnak meg. A beszéd- és nyelvi problémák súlyos zavara mellé társulhatnak részképesség zavarok (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia veszélyeztetettség) és magatartás problémák, amelyek nehezítik a gyermek beilleszkedését.

A fejlesztés az anyanyelvi nevelést középpontba állító, az aktív nyelvhasználatot segítő, speciális terápiákat alkalmazó fejlesztési környezetben valósulhat meg a gyermek komplex állapotfelmérése alapján. A gyermek egyéni képességeihez igazodó intenzív fejlesztőmunka során fontos, hogy az ismeretszerzést sokoldalú tapasztalatszerzést biztosító módon, cselekvésbe ágyazott játékos módszerekkel tegyük lehetővé, amely segíti a társas kapcsolatok kialakulását és a személyiség fejlődését is.

Óvodánk saját gyógypedagógus – logopédus szakemberrel rendelkezik, aki a nevelési év során az alábbi feladatokat látja el:

- az óvodába járó gyermekek nyelvi- és beszédfejllettségének szűrése
 - a fejlesztést igénylő gyermekek logopédiai vizsgálata
 - a kiszűrt gyermekek logopédiai foglalkozásának megszervezése
 - egyéni fejlesztési terv készítése az arra rászoruló gyermekekénél
 - a foglalkozások dokumentálása a logopédiai munkanaplóban
 - kapcsolattartás szülőkkel és a gyermekeket nevelő más szakemberekkel
- Sajátos nevelési igényű **mozgásszervi fogyatékos gyermek integrált óvodai nevelése, ellátása**

Óvodáskorú mozgáskorlátozott gyermek fejlesztése, nevelése speciális szempontok figyelembevételét kívánja, az óvodai nevelés valamennyi területén.

A mozgásfejlesztés az óvodáskorban előtérbe kerül úgy, mint az életkori sajátosságoknak megfelelő tartási és mozgási funkciók segítése, a hely- és helyzetváltoztatás és a manipuláció javítása a nagy- és finommozgások célirányos fejlesztésével, az írás megalapozását célzó egyéb fejlesztésekkel. A mozgásfejlesztésben hangsúlyt kell kapnia a különböző önellátást, önkiszolgálást, helyváltoztatást segítő-támogató eszközök szükség szerinti használata kialakításának is.

A meglévő funkcióknak, a család igényeinek megfelelően és velük együttműködve szükséges az önellátási funkciók fejlesztése, az életkornak megfelelő mindennapos tevékenykedtetés. A sérülés függvényében szükség lehet az egészségüggyel való kapcsolattartásra, pl. inkontinencia kérdésének megoldásában

- 2025. Szeptemberétől a Bástyá Tagóvoda az integráció keretein belül autizmus spektrumzavarral küzdő sajátos nevelési igényű gyermekek, illetve egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermekek részére kis létszámú csoportot működtethet maximum 8 fővel.

Az autizmus spektrum zavarral küzdő gyermek

Az autizmus spektrum zavarok meghatározó jellegzetessége a társas viselkedést, a kölcsönösséget igénylő kommunikációt és a rugalmas viselkedésszervezést megalapozó kognitív készségek minőségi károsodása, amely jellegzetes viselkedési tünetekben nyilvánul meg. Az állapot hátterében az idegrendszer fejlődési zavara áll. Az autizmus spektrum zavarral küzdő gyermekekre jellemző a kölcsönösséget igénylő társas helyzetek megértésének és azokban való részvételének

zavara, a beszéd szintjéhez képest károsodott kölcsönös kommunikáció, a rugalmatlan, sztereotip viselkedés, a viselkedésszervezés és kivitelezés zavara és az egyenetlen képességprofil. Autizmus spektrum zavar minden értelmi szinten előfordul, ami azt jelenti, hogy jelen lehet átlagos (vagy átlag feletti) intelligencia mellett épp úgy, mint értelmi sérüléssel együtt járva. A fejlődési zavar átlagos, vagy átlag feletti intelligencia esetében is jelentősen befolyásolja, áthatja a gyermeki fejlődést, megváltoztatja a megismerés folyamatát és a társas viselkedés fejlődését, ezért sérülés-specifikus fejlesztésre minden érintett gyermeknek joga és szüksége van. Autizmusban a beszédfejlődés gyakran megkésik, súlyos esetekben nem alakul ki beszélt nyelv. A központi probléma azonban nem a nyelv hiánya, vagy megkésett fejlődése, hanem a funkcionális, kölcsönös kommunikáció sérülése. Az alapvető problémák közé tartozhat a nyelvhasználat színvonalától függetlenül, hogy hiányozhat a kommunikáció és a beszéd hasznának, hatalmának megértése, vagyis hiányozhat annak megértése, hogy mások érzéseit, gondolatait, tetteit kommunikáció útján befolyásolni lehet.

Az autizmus spektrum zavarral küzdő kisgyermek lehető legkorábbi diagnózist követő habilitációs terápiája megelőzheti egyes tünetek kialakulását, enyhítheti a fejlődés devianciáját. Ennek eredményeként a nem beszélő, vagy megkésett beszédfejlődésű gyermek (ha mentális szintje megengedi) óvodába lépéskor már rendelkezhet korlátozott mennyiségű, de célszerűen használt augmentált – vizuálisan segített – kommunikációs eszköztárral. A gyermek a szociális interakció csecsemőkori fejlődési szintjének megfelelő egyes képességeket segítségével használhat, és a kölcsönösséget igénylő társas viselkedési helyzetekben, illetve környezetében az egyéni fejlesztéshez szükséges viselkedéselemekkel képességeitől függően rendelkezhet. A korai speciális terápia hiányában ezek lesznek az óvodai fejlesztés fő céljai, kiegészítve a viselkedésproblémák, viselkedés - és gondolkodási készségek terápiájával, szükség esetén a korai elemi készségek kialakításával (szobatisztaság, rágás-evés, önkiszolgálás) fejlesztésének elemeivel.

A jó értelmi képességekkel rendelkező, jól beszélő autizmus spektrum zavarral küzdő kisgyermek számára is a kommunikációs, szociális és kognitív habilitációs terápia az óvodai nevelés elsődleges feladata. Ennek érdekében az óvodai nevelés, illetve ideálisan a szülőkkel való együttműködés eredményeképpen az egész ébren töltött idő – különösen a természetes élethelyzetek – használandóak a fejlesztésre. Az óvodai fejlesztés alapja minden esetben pszichológiai képességmérés. A fejlődési szint és szociális alkalmazkodás követése egyéni felméréssel történik, speciális eszközök és módszerek használatával, egyéni fejlesztési helyzetben

megalapozva. A gyermekek szükségleteinek megfelelő fejlesztéséhez az óvodai környezet megfelelő kialakítása, és a speciális módszerekben képzett szakember vagy fejlesztő asszisztens jelenléte szükséges.

A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek

A sajátos nevelési igényű gyermekek e csoportját a különböző súlyosságú és komplexitású – az ismeretsajátítást, a tanulást, az önirányítás képességeinek fejlődését nehezítő – részképesség-zavarok, vagy azok halmozott előfordulása jellemzi. Az érintett gyermekek az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás és a kivárás okozta feszültségeket, a váratlan zajokat. Aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak. Fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet. A kognitív, az emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése a sikeres beilleszkedést, az iskolába lépésre való felkészülési folyamatot késleltetheti.

Az óvodai nevelés és fejlesztés során kiemelt feladat:

- a gyermek szakértői bizottsági véleményében foglaltakra alapozva a részképesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazásával. A fejlesztés szakmai teamben, és a szülő aktív bevonásával történjen. További feladat megelőzni a teljesítménykudarcokra épülő másodlagos zavarok, inadaptív viselkedés kialakulását, és megalapozni az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készségeket.
- Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulását időszakosan, az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrizni kell, és amennyiben szükséges, a fejlesztés további menetét erre alapozva kell meghatározni.
- Az egészségügyi és pedagógiai célú habilitáció, rehabilitáció a pszichés fejlődési zavar jellegét megállapító, komplex – pedagógiai-gyógypedagógiai, pszichológiai és orvosi – szakértői véleményben foglaltak alapján történik.

A szükséges gyógypedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű gyermek számára

- A sérülésspecifikus módszerek, terápiák, technikák szakszerű megválasztása és alkalmazása
- az egyéni szükségletekhez igazodó környezet, speciális bútorok biztosítása
- az egyéni szükségletekhez igazodóan speciális segédeszközök használata; a segédeszközök elfogadtatása, azok következetes használatára és megóvására nevelés
- a kompenzációs lehetőségek körének bővítése a nem vagy kevésbé sérült funkciók differenciáltabb működésének tudatos fejlesztésével
- annak felismerése, hogy a sajátos nevelési igényű kisgyermek egyes területeken kiemelkedő teljesítményre is képes
- rugalmas szervezeti keretek kialakítása a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni foglalkoztatásának megvalósulásához
- az óvoda pedagógusai, pedagógiai munkát segítő alkalmazottai és a szülők megfelelő tájékoztatása a sajátos nevelési igényű gyermek befogadására, együttműködés a sajátos nevelési igényű gyermek családjával.

Az integrációra való felkészítésben nem csak a fogadó pedagógusnak kell részt vennie, hanem az egész nevelőtestületnek szakmailag, érzelmileg felkészültnek, elkötelezettnek kell lennie.

Az alapidokumentumban meghatározott nevelési, fejlesztési tartalmak minden gyermek számára szükségesek. Az óvodai nevelés a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik.

• **Multikulturális nevelés**

A globális társadalmi változások hatására más kultúrákkal való találkozások száma jelentősen megnőtt napjainkban. Jellemző lett a költözés, az ingázás, az országok közötti vándorlás. A világot átfogó kapcsolatok intenzitása, valamint a növekvő mértékű mobilitás kinyitotta kapuit az országok között.

A multikulturális nevelés előtérbe került ebben a megváltozott környezetben és hatását kiterjeszti az ország oktatásügyére is. Megjelennek a magyar köznevelési rendszerben a külföldről érkező gyermekek, akik különböző nyelvi, kulturális, etnikai, vallási és szociális háttérrel rendelkeznek. A pedagógiai munkánk során, napi szinten tapasztaljuk a minket körülvevő kultúra sokszínű és változatos megjelenési formáit.

Különböző nemzetiségű családok élnek az óvoda körzethatárain belül is, így minden nevelési évben több külföldi gyermek érkezik intézményünkbe.

A más nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

A nevelés és oktatás mindenkié, a köznevelésben való részvétel kötelező, amiből nem zárható ki senki.

A külföldi gyermekek beilleszkedéséhez komplex támogatás szükséges:

- Egyéni támogatás (magyar nyelvi fejlesztés, felzárkóztatás, korrepetálás, interkulturális kompetencia fejlesztése, önismeret fejlesztés)
- Közösségben való megerősítés (a gyermek meg tudja találni a helyét a csoportban)
- Tartalmas, új élmények, tapasztalatszerzésre alkalmas programok szervezése

Az óvoda feladata a multikulturális nevelés során:

- gyermek befogadásának gondos előkészítése
- a fejlesztéshez szükséges felmérés elvégzése
- fejlesztő szakemberek összehangolt team munkában való működésének megteremtése
- egyéni képességekre épülő fejlesztés megtervezése
- csoportszervezési formák - egyéni, páros, kiscsoportos - fejlesztő módszerek, eszközök célirányos alkalmazása
- esélyegyenlőség, amely egyenlő hozzáférést nyújtó nevelési és fejlesztési módot jelent
- gyermekbarát pedagógia megteremtése
- nyelvtanulás segítése
- „Így Tedd rá!” módszer alkalmazása

A népi hagyományokra, zenére és játékokra épül, mint az élményalapú oktatás eszköze. Célja a gyermekek komplex fejlesztése, amely érinti a mozgás, beszéd és szociális készségeket, valamint a ritmusérzéklet, miközben a népzene és a népi játékok világát ismerteti meg a gyerekekkel. A foglalkozások során a gyermekek és a pedagógusok is játszva, játékosan tanulnak, tapasztalnak meg új élményeket, és fejlődnek észrevétlenül a mindennapokban.

- **Mese – zene módszer alkalmazása**

Játékos foglalkozás keretében észrevétlenül fejleszti azokat a képességeket, amelyekre a gyermek olvasástanulása biztonsággal épülhet.

Elősegíti a gyermekek óvoda-iskola átmenetét. Könnyebbé, zökkenő mentesebbé téve mind a tanulás, mind pedig az érzelmi biztonság szempontjából.

- **Boldogságóra program**

Pozitív pszichológia módszerét alkalmazva erősítik a gyermekek önbizalmát, a kitartását, fokozzák a koncentrációs képességet, fejlesztik a divergens gondolkodást és a kreativitást. A bátorító, megerősítő pedagógiai attitűd mellett helyet kap a feszültségoldás, saját tapasztalatok, közös gondolkodás élményalapú konstruálása. Erősíti a csoport összetartását, a baráti és társas kapcsolatok alakulását.

Az érzelmi intelligencia (EQ) óvodás korban mesékkel, játékokkal és beszélgetésekkel fejleszthető, melynek célja az érzelmek felismerése, megértése és kezelése. Fontos, hogy a gyerekek megtanuljanak a saját és mások érzéseire figyelni és konfliktusokat oldani.

Ezen képességek fejlesztése segíti az érzelmi rugalmasságot, az önismeretet, a társas kapcsolatok erősödését.

Óvodai ünnepek, hagyományok Tagóvodánkban

Népmese napja	Mézes mackó nap
Szüret	Március 15.
Zene világnapja	Víz világnapja
Állatok világnapja	Föld napja
Márton nap	Nemzetiségi napok
Mikulás	Anyák napi ünnepség
Családi Adventi kézműves foglalkozás	Madarak és fák napja
Karácsonyi hagyományéltetés - Lucázás	Bástya nap
Karácsonyi ünnepség	Ballagás
Farsang	Családi piknikek

17.3 Játékkal – Mesével Tagóvoda

„A kisgyermekkor nem a kötelességek, hanem a szabadság ideje - pedagógiai programunk szerzői ezt úgy nevezték: Micimackó – kor: a mindent és a semmit csinálás különös keveréke. Érzéki és érzelmes. Kíváncsi, öröme és elfogódottságra hangolt. Az emberi élet hatalmas tartaléka, melynek kifosztása, megrövidítése, elsivatagosítása bűn a természet rendje ellen, tönkretétele a későbbi tanulási képességnek”.

(Zilahy Józsefné)

Bemutakozás:

Óvodánk a Belváros szívében, a Parlament szomszédságában, lakóházban helyezkedik el. A Kossuth tér 9. első és második emeletén, összesen 4 csoportban működünk.

Óvodánkban négy családi légkörű, vegyes életkorú gyermekcsoportban biztosítjuk a gyermekek zökkenőmentes fejlődését, csoportváltás nélkül akár 4 évig is. Az otthonosan berendezett csoportszobák mindegyikéhez külön mosdó és öltöző tartozik. Jól felszerelt tornaszobával rendelkezünk. Csoportszobáink tágasak, világosak, berendezéseink esztétikusak, természetes anyagokból készültek. Az óvoda adottságai is segítik a családi légkör kialakulását, melyben gyermekek és felnőttek egyaránt biztonságban érzik magukat.

Csoportszobáink ablakai külső árnyékolókkal vannak ellátva. Hűtő-fűtő klíma berendezések biztosítják télen, nyáron a megfelelő hőmérsékletet.

Játékszereink jó minőségűek, és megfelelő mennyiségben állnak rendelkezésünkre. Fajta tudatos fejlesztés eredményeként igazodnak a helyi programunk igényeihez. Programunk sajátossága, hogy sokat barkácsolunk, sok eszközt készítünk játékainkhoz.

A tornaszobában a tornaszerek, eszközeink megfelelő mennyiségben és minőségben állnak rendelkezésünkre. Több olyan eszközünk is van, melyek a sajátos nevelési igényű gyermekek számára a fejlesztést biztosítják. A szabad mozgásnál. mozgásos játékainknál jó minőségű eszközökkel dolgoznak csoportjaink. Az ének-zenéhez sokféle hangszert használunk. csoportjaink jól ellátottak.

Sok szép, igényes kivitelű mesekönyv. ismeretterjesztő könyv segíti irodalmi és anyanyelvi nevelésünket.

Csoportjainkba 25 fő a felvehető gyermekek száma.

Ellátható SNI gyermekek száma:2 fő, beszédfigyatékos gyermek, autizmus spektrumzavarral küzdő gyermek, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermek

A felvétel kizárólag szakvélemény alapján történhet.

Az óvoda elhelyezkedésének köszönhetően (Duna mellet vagyunk nincs autóforgalom,) a levegő tiszta, jó minőségű. A nagyvárosi zajtól mentes, csendes környezetben vagyunk.

Játékkal, mesével neveljük a gyermekeket vegyes életkorú csoportokban. A csoportok választásánál a szülők kérését – lehetőség szerint – figyelembe vesszük. Az óvodapedagógusok munkáját szakképzett dajka nénik, logopédus, óvodapszichológus, 2 fő pedagógiai asszisztens segíti. Büszkék vagyunk arra, hogy az elmúlt években, nevelőtestületünk több tagja kapott Belváros-Lipótváros Művelődéséért díjat.

Intézményünk pedig 2007-ben pedagógiai munkája elismeréseként részesült Belváros-Lipótváros Művelődéséért Díjban.

Egységes programunk megalkotásakor arra törekedtünk, hogy a közös nevelési alapelvek, célok megfogalmazása mellett a tagintézmény megtarthassa sajátos arculatát, eddig elért nevelési gyakorlatát, eredményeit, értékeit

Játékkal-mesével Óvoda személyi feltétele		
Munkakör	Szakképzettség	Fő
Tagóvoda Igazgató	Felsőfok	1
Óvodapedagógus	Felsőfokú főiskola/egyetem	6
Pedagógiai asszisztens	Középfok	2
Dajka	Középfok	6
Összesen		15

Játékkal - mesével Tagóvoda	Engedélyezett létszám	
Férőhelyek száma	100	
Csoportok száma	4	Pillangó
		Napocska
		Katica
		Cica
Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése, kizárólag szakértői véleménnyel	3	

ÓVODAKÉPÜNK, NEVELÉSI ALAPELVÜNK:

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. Intézményünk a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik (esetenként 2,5) életévétől az iskolába lépésig.

Intézményünk pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Arra törekszünk, hogy gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak, eltérő fejlődési ütemének szem előtt tartásával, elősegítsük a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges **testi, szociális, és értelmi érettség kialakulását**. Fontosnak tartjuk, hogy minden gyermek számára az adott életszakaszban megtaláljuk a számára leginkább megfelelő, **optimális fejlődési feltételeket**, megismerjék szűkebb és tágabb természeti és társadalmi környezetüket, olyan tapasztalatokat szerezzenek, melyek az életkoruknak megfelelő biztonságos eligazodáshoz nélkülözhetetlenek.

Élményekkel teli, gazdag tevékenységet biztosítva, a játék elsődlegességét figyelembe véve alakítjuk a gyermekek mindennapjait, ügyelve arra, hogy óvodánk légköre sugározza a szeretetteljes bánásmódot és az otthon érzetét, tükrözze a harmóniát, az egységet és az esztétikumot.

Nagy hangsúlyt fektetünk a **kiemelt figyelmet igénylő gyermekek** esélyegyenlőségének növelésére, a hátrányok csökkentésére, egyéni szükségleteknek megfelelő speciális fejlesztésre, tehetséggondozásra.

A nemzetiséghez tartozó gyermekeink óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, átörökítését, a nyelvi nevelést, és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

A tagóvoda sajátosságai

1999 óta a Játékkal-mesével Pedagógiai Program adaptációja alapján működik. Programunk az Óvodai Nevelés országos Alapprogramjára épül.

Alapelvünk az, hogy az óvodáskor nyelve: **a játék és a mese**. A játék lényeges eleme, **örömforrása** a kockázat, a kiszámíthatatlanság. A játékba beviszi a gyermek a szükségleteit, érzelmeit, problémáit, konfliktusait, vágyait, feszültségeit. A szimbolikus-szerepjátékot tartjuk az óvodáskor igazi játékának, amely szervesen összefonódik az építő-konstruáló játékokkal, barkácsolással, szabályjátékokkal, dramatikus játékkal. A játék valamennyi párhuzamosa végezhető

tevékenység formát magába foglal, ami az óvodáskorú gyermekeknek érdekes lehet, ami számára kívánatos.

Kétféle játék folyik nálunk, amit a gyerekek maguk találnak ki **a spontán** szabad játék, és az, amit az óvónő kezd, azaz a **felnőtt által kezdet** játék. Állandó jelenlétünkkel, indirekt irányítással (különös tekintettel a megfigyelésre) segítjük a gyermeki elképzelések megvalósulását, támogatjuk elgondolásaikat, biztosítjuk a tapasztalatszerzést

A felnőtt által kezdet játékban az óvónő részéről tudatos indítást késztetést kapnak a gyerekek. Ezek a játékok előre megfontolt célokkal bírnak és ezzel a valóság bizonyos jelentésbeli összefüggéseinek megértését segíti elő, a gyermeknek itt is lehetősége van a választásra. A gyermek szociális, emocionális, cselekvési és kognitív kompetenciái alakulnak a játékban. Mindig azon gondolkodunk, mit játszunk, hogyan lehet mindenből jó játékot csinálni. A teljes teret a játékhoz igazítjuk, berendezési tárgyaink mozgathatók, többfunkciósak.

Játék és tanulási tevékenység

Szemléletünkben a **játék és a tanulás nem különül el egymástól**. A kisgyermek úgy tanul, hogy játszik. Bármit csinál, mindig tanul és ez a teljes személyiségének fejlődését, fejlesztését segíti. A kibontakozást személyre szabott pozitív értékeléssel megerősítjük. Megteremtjük hozzá a tanulást támogató környezetet, ahol támaszkodunk a gyermek előzetes tapasztalataira, élményeire, ismereteire.

Programunkban a találgatós, **kutató-kereső**, a modell utánzó tanulás, próba-szerencse, **belátásos, felfedezési** eljárások, **cselekvési tanulás** /pl.: hajtatas-csírátztatás, toronyépítés, stb./ gyakorlati problémamegoldás fontosságát ismerjük el, mely segíti eligazodni őket a világban. Egyén és kiscsoport számára szervezünk tevékenységeket, nem foglalkozunk, hanem foglalatostkodunk egész nap folyamán, játszunk, egy-egy témában hosszan elmerülünk

Verselés, mesélés

A többször hallott jó mesék, különös hangulatú versek, gyakran végigjátszott mondókás játékok előkelő helyet foglalnak el az életre szóló benyomások sorában. A gyermek a mesékben **anyanyelvével** együtt a **magyar észjárást is megismeri, elsajátítja** kultúránkat. A gyermek a mesehősökkel azonosulva a képzelet szárnyán ismereteket, tapasztalatokat szerez a világról. A mesékben azonosul a lelki állapotához egybevágó szereplővel, általa megtanulja a megoldási technikákat, majd a valóságban alkalmazza a tanultakat. A mese, a vers, az anyanyelv közegén át emberi kapcsolatokra tanít, olyan helyzetekre mutat rá, amelyek megélésére más eszközökkel ebben az életkorban nincs mód.

Óvodapedagógusi feladataink egyik szegmense a szellemi nevelés megvalósulása, ezt segítve különféle rituálékat használunk a hangulat fokozására:, **kupaktanács"** - a mese bemutatásának helyszíne, félhomály, mesefotel, mesére hangoló mondóka, furulyaszó, meseláng.

Tudatosan és tervszerűen készülünk fel. ugyanakkor rugalmasan alkalmazkodunk a gyakorlati megvalósításban.

Mozgás:

Az óvoda természetes megnyilvánulása a játék mellett a **mozgás**. A mozgásban gyakorolhatja az életkora specifikus énfunkcióit: éntudat, autonómia, kompetencia, kooperációra való alkalmasság. A mozgás a gyermek számára nélkülözhetetlen, semmi mással nem helyettesíthető és nem pótolható. A mozgás, hatással van egész életére, növekedésére, pszichikus tulajdonságaira.

- teret adunk annak, hogy a gyermek önállóan fedezze fel, kísérletezze ki, gyakorolja, használja mindazt az (újabb és régebbi, általa használt mozgásformát, ami fejlődése, aktivitása folyamán felmerül
- mozogni mindig lehet: bent inkább kismozgások, kint a nagymozgások lehetőségét teremtyük meg
- lehetővé tesszük, tiszteletben tartjuk a gyermek önálló mozgáskezdeményezését
- a csoportszobában a gyerekek saját igényei szerint szervezhető mozgás, különböző szerek használatával: alagút. forgócsésze, trambulín, gördeszka, stb.
- a megfelelő hely kialakításával lehetőséget nyújtunk a biztonságos mozgás megszervezésére, a meglévő sporteszközök megismerésére, önálló használatára.
- naponta a szabadlevegőn tartózkodunk, nem megyünk ki mínusz 5 C fok alatt,
- közeli sétákkal kezdünk, fokozatosan növeljük a távot és az időtartamot,
- tisztaságot, rendet tartunk szűkebb és tágabb környezetünkben, túráinkon. kirándulásainkon
- levegőre megfelelő ruházatban visszük a gyermekeket. hogy a szabad mozgásban ne akadályozza
- kánikula esetén a levegőzés ideje a kora délelőtti időszakra módosul, a nagy melegben a csoportszobákban tartózkodunk, melyek jól árnyékolhatóak, klimatizáltak

- a nyári időszakban fokozottan figyelünk a megfelelő védekezésre a nap káros sugarai ellen és a megfelelő folyadék bevitelre.

Intézményünk elhelyezkedéséből adódóan, mivel rálátuk a Parlamentre és a Kossuth térre, egyedülálló megfigyeléseket tudunk végezni. Naponta látjuk, mikor felvonják a magyar zászlót, ünnepségek előkészületeinél a lovashuszárokat, a katonazenekart. Megfigyeléseinket tudatosan irányítjuk. Ez nagyban hozzájárul a **nemzeti identitás tudat** érzésének kialakulásához, megerősítéséhez.

Szintén szerencsés elhelyezkedésünkéből adódik, hogy sok múzeum könnyen megközelíthető tömegközlekedéssel. Ezáltal **több múzeumpedagógiai** tevékenységben tudunk részt venni.

Szervezeti és időkeretek

Hetirend

Hetirendünket és napirendünket a **folyamatosság** elve alapján készítettük el, a **párhuzamosan végezhető** tevékenységek sajátosságaihoz és a kisgyermek szükségleteihez igazítottuk. Az óvodapedagógus kínálata: játék egy- egy tevékenységformán belül.

A kéthetes ciklus alatt sok ismétléssel, ráérősen haladunk. Mindenre annyit fordítunk, amennyi az alapötlet variációihoz, teljes kijátszásához szükséges.

Többször összetett, szerepjátékokat játszanak a gyerekek kisebb csoportokban. Az elképzeltetkekhez készül az alkalmas játékszer. Nagyobb teret kap a tárgykészítés, a játék **kiindulópontja az öt tevékenységterület** valamelyike: mozgás, ének, zene, népi játék, tánc, verselés, mesélés, rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, külső világ tevékeny megismerése /forma, tér, idő, mennyiségek, viszonyok/.

Projektekben gondolkodunk. A projektmunka során megvalósuló ismeretsajátítás mellé fontosságban felzárkózik maga a gondolkodási folyamat, valamint az egyéb gyakorlati tevékenységek megvalósítása során szerzett tapasztalatok, élmények szellemi és érzelmi hatása.

A **tervezés tudatos** pedagógiai tevékenység. A megvalósítás rugalmas alkalmazkodás a gyermekhez, helyzethez, tervezetthez. A *Hálóterv* támpont, ötlettár. A **Ciklusterv** két hét tematikus terve. A **Reflexió** a megvalósulásról készített bejegyzés kéthetente. Minden egyéb részletező elvárást a belső módszertani anyagok, valamint újabb nevelőtestületi -, vezetői határozat tartalmazza.

A **nemzetiséghez** tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását, az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.

Nyitott személyiségként bátran, bizalommal és örömmel forduljanak az őket nevelni, tanítani hivatott felnőttek felé.

Sajátos célunk a gyermekek társadalmi gyakorlatra való általános felkészítése, teljes személyiségük fejlesztése, az életre való felkészítés, kommunikációs és kooperációs képességek fejlesztése tevékenységek által, a tevékenységeken keresztül.

A **tevékenységeink témája** a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, egyházi, jeles – ünnepekhez fűződik. A népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.

Intézményünkben több pedagógus is alkalmazza az **„Igy tedd rá”** módszert amely, gyermekek komplex fejlesztésének kiváló eszköze.

Napirendünk:

Az időt a fentiekhez hasonlóan nem osztjuk fel rövid szakaszokra, a folyamatosságot tartjuk szem előtt.

6.00-10.00 Játék (a kezdés változó, a szülők igényéhez igazodik)

Benne: folyamatos reggeli, játékhoz kapcsolható tevékenységek, mese és kupaktanács

10.00-12.30 Játék

Benne: Szervezett mozgás, egyéb tevékenység szabad mozgás, séta, kirándulás, étkezés

12.30-16.00 Pihenés, játék

Benne: nagyoknak rövidebb pihenés utána csendes játék, egyéb elfoglaltság, folyamatos felkelés, étkezés, játék, mozgás

16.00-18.00 Játék

Csoportszervezés

Vegyes életkorú csoportokat szervezünk. mert ez áll legközelebb a családi viszonyokhoz. A kezdeteknél a kisebbek beilleszkedésére figyelünk. Biztonságérzetük kialakulásával párhuzamosan fokozottan törődünk a nagyobbak fejlődésével. A kisebbek számára követendő minta a nagyobbak ügyessége, hozzáállása. Minden tevékenységben részt vehet mindenki. életkorához igazítjuk a segítségünket. A tevékenységeket a különböző szintekre szervezzük. Az együttélés szabályainak kialakítására nagy gondot fordítunk. Élünk a többszólamú játék lehetőségével. A csoportösszetételről az tagóvoda igazgató dönt a szülő és a nevelőtestület véleményét figyelembe véve. a gyermek mindenek feleletti érdeke szerint.

AZ ÓVODA HAGYOMÁNYOS ÜNNEPEI RENDEZVÉNYEI

A gyermek életének jeles napjai

A gyermekek születés - és névnapjai, az ünneplés csoportonként, hasonló forgatókönyv szerint zajlik, az ajándékokat együtt készítjük mi felnőttek, a csemegét az ünnepelt hozza.

Egyéb ünnepeink

Egy-egy évszak jellegzetes játékait hordozzák magukban. Hosszan készülődünk rá családi hangulatban.

A Népmese napja:

Népmeséket mesélünk egymásnak, a közeli iskolából meghívják az iskolába készülő óvodásokat.

Állatok világnapja:

Olyan programot szervezünk óvodán belül vagy kívül, ami a témához kapcsolódik.(pl: Süni ovi)

Zene világnapja:

Zenés program szervezése. (Zenebatyú)

Márton nap:

Közös kézműveskedés az óvodában a csoportok között szülőkkal, családokkal együtt, mese és tánc házzal színesítve a programot. Sötétedéskor lámpás séta a Kossuth téren.

Mikulás:

Ez az ünnep meglepetés- a Mikulás soha nem jelenik meg, fantáziálunk, képzelődünk, mesélünk róla, nagyon várjuk. Cipőkbe rakja a csomagot, " éjjel titkosan, a titkos ösvényen jár".

Karácsony:

A karácsony a családé - nem hozzuk előre, a Szenteste december 24.-én van. A készülődés egész decemberben folyamatos fenyő -, mézeskalács-, aranydió-, és gyertya illat.

Farsang:

Változó módon, a programba illő mókás, bolondozós tevékenység. Érintheti az egész óvodát egyszeri alkalommal csoportokat egy bizonyos naphoz kapcsolódva. Közös Télűzés a Szabadság téren.

Hazafias ünnep: Március 15.-e:

Folklor vonatkozása miatt, amire a kicsi is fogékony, kerül ünnepeink sorába.

Mese a magyar huszárról, csatáról, vonulósdi, katonásdi játékok, zászló, kokárdakészítés nótázás lehet az ünneplés. Hagyománnyá vált a Parlament előtti séta és zokni csata, saját készítésű lóval való lovaglás. Csoportonként, programba illesztett módon történik.

Húsvét:

Népszokás felelevenítése, beszélgetés róla, a hangulati előkészítésen van a hangsúly. Nagytakarítás, sütés, ajándékkészítés, tojásfestés, locsolóvers tanulása fiúknak.

Anyák napja:

A család ünnepe. Az óvodában neveljük a virágot, készítjük az ajándékot, mondogatunk verset, biztatjuk a gyerekeket ezek otthoni elmondására, csokorba kötjük tavaszi dalainkat köszöntőül. Az apukákat bevonjuk a meglepetés előkészítésébe és az otthoni megvalósításba.

Pünkösd:

A népi játékok ideje. A fiúknak válogatunk népi sportjátékokat, versengéseket, a lányoknak tavaszi dalos játékokat. Az év közben tanult dalokat, játékokat fűzzük össze.

Gyermeknap:

Közös játék, szórakozás, kirándulás.

Nagyok búcsúja

Meghívjuk a szülőket, dalos játékokat játszunk, verseket, mondókákat mondogatunk, mesét játszunk, mozgásos versenyjátékokat szervezünk. Közben csemegézünk. Évente, csoportonként változhat.

17.4 Tesz – Vesz Tagóvoda

Bemutakozás

A Tesz - Vesz Tagóvoda a Belváros központi, frekventált területén helyezkedik el. Minisztériumok, színvonalas hotelek, bankok veszik körül, illetve az V. kerület Önkormányzata is a szomszédságában működik.

Az óvodát látogató családok vegyes társadalmi környezetből érkeznek, különböző szociokulturális háttérrel, gondolkodásmóddal, világnézettel. Belváros lévén sok külföldi család is járattja gyermekét az intézménybe, ezzel is gazdagítva az intézmény multikulturális közösségét.

Az óvoda lakásóvodaként üzemel; egy belvárosi bérház fél emeletén került kialakításra. Négy csoportos intézmény melynek bővítése 2024. januárjában fejeződött be. Az alapító okirat, és a helyi területi adottságok lehetővé teszik, hogy öt csoportra bővüljön az intézmény a gyermeklétszám változásához alkalmazkodva. Az óvoda 115 fő gyermek befogadására alkalmas.

Jelen pillanatban két szinten történik a gyermekek ellátása. A felső szinten találhatóak a csoportszobák, melyek tágasak, világosak. A csoportszobák 57- 67 négyzetméter alapterületűek.

Homogén csoportokkal működik az intézmény, mely lehetővé teszi a korosztályok együttes fejlesztését. Ezen belül a mikrocsoportos, és egyéni fejlesztés lehetőségét is magukban foglalják, melyek a gyermekek önmagukhoz képest történő fejlesztésének is jó terepet biztosítanak.

Eszköz állomány tekintetében a csoportok - adott életkorhoz illő játékok, fejlesztő eszközök- az Önkormányzat támogatásának köszönhetően gazdag ellátottsággal rendelkeznek. A pedagógusoknak lehetőségük van az adott életkorhoz alkalmazkodva változtatni a fejlesztő eszközöket aktuális nevelési éven belül is.

Minden csoporthoz tartozik gyermekmosdó, öltöző helyiség, melyek közel vannak egymáshoz, így támogatva a gyerekek gördülékeny ellátását.

A felső szinten található a tálalókonyha, mely az utolsó minősítő ellenőrzésen 98%- os eredménnyel szerepelt, így elmondható, hogy a lehető leghigiénikusabb környezet biztosított a gyermekek ételmezésének koordinálása során. Az évenként aktuális HACCP képzések segítik, hogy a kollégák a higiéniai előírások aktuális elvárásainak megfelelően végezzék a gyermekétkeztetéssel kapcsolatos teendőiket.

Az óvoda átalakítása 2023.február 20.- án kezdődött; a munkálatok 2024. januárjában fejeződtek be. Ennek köszönhetően az intézmény új bejáratot kapott a Sas utca felől, mely lehetővé tette, hogy ne a társasház lépcsőházán keresztül érkezzenek a gyermekek és a szülők; illetve, hogy egy zárt rendszeren keresztül történjen a gyermekek nap közbeni mozgása a különböző fejlesztő helyiségek között.

A hatalmas tornaterem teljesen megújult. A szigetelési munkálatokkal és a terem külső vakolása lévén esztétikus, vonzó lett a sportterem, mely belülről is teljesen megújult. Az új gumiborítású sportpadlónak, illetve a terem közepén elhelyezkedő tartóoszlop szivacsborításának köszönhetően maximális biztonsággal mozoghatnak a gyerekek a területen. A mosdóhelyiségek gépészetileg, és esztétikailag is jól használhatóvá és vonzóvá váltak.

A mozgásigény kielégítése, és a mozgásfejlesztés lehetősége maximálisan támogatott, hiszen a **tornaterem** nagyon jól felszerelt. Mozgáskotta eszközök, Greiswald szer, Vesco elemek, a Bozsik program által biztosított fejlesztő játékok, illetve változatos kéziszerek segítik a pedagógusok mozgásfejlesztő tevékenységeit.

Külön foglalkozásaink is a mozgásigény kielégítéséhez és az egészséges életmódhoz köthető mindennapi mozgás biztosításához, a kiemelkedő képességű gyermekek neveléséhez kapcsolódnak. Ezeket a szülők igényeit figyelembe véve, a gyerekek és az óvodai élet sértetlenségét szem előtt tartva szervezzük, általában a délutáni időben önköltséges alapon. Ilyen programok a sikeresen működő **néptánc, ovifoci, jóga és judo** foglalkozások. 2016-tól felvették óvodánkat a „**Bozsik programba**”, így sikeres „**ovi-foci**” is működik már.

Szintén a bővítésnek köszönhetően 20 négyzetméteres **sószoba** került kialakításra a földszinten, melyben egy modern sógenerátor porlasztja, és párologtatja a sót. A sópára intenzitása állítható, melynek köszönhetően a gyermekek számára ajánlott koncentrációban és időben lehet biztosítani az egészségmegőrző és preventív sókúrát. Az ősztől tavaszig tartó sószobai tartózkodás erősíti a gyermekek immun- és légző-rendszerét, hozzájárul a gyermekek egészségének megőrzéséhez. A sószoba mérete lehetővé teszi a komplett csoport jelenlétét, és fejlesztését ebben a helyiségben is. A zenei-, mese- vers-, és kommunikációs tevékenységek kiváló terepe.

Szintén a földszinten található egy **fejlesztő szoba**, ahol csend, nyugalom, és esztétikus gyermekbarát környezet fogadja az oda látogatókat. Ebben a teremben kapott helyet heti két alkalommal az **utazó logopédus**; heti egy alkalommal az **utazó óvodapszichológus** által tartott fejlesztő foglalkozás. E mellett az óvodapedagógusok is használják a gyermekek fejlettségmérését

szolgáló 5-6 éves korban végzett tesztek elkészítésére; fogadóórák tartására; szülőkonzultációra, melyek szerves részét képezik pedagógiai munkájuknak.

Az alsó szint legnépszerűbb része a 70 négyzetméteres **játszóház**. Itt található trambulin, mászófal, csúszda, komplett játékbírodalom. A mozgásigény kielégítése mellett a rajzoló sarokkal, illetve a babzsákfotelokkal lehetőségük van a gyerekeknek a pihenésre, feltöltődésre is. Itt a gyerekek a délelőtti során szabadon kiadhatják magukból felgyülemlett energiáikat, esetleges feszültségeiket, kielégíthetik mozgásigényüket.

Az óvoda gyermekei napi szinten látogatják a **Hild teret**; másnéven a **Kufli játszóteret** mely körülbelül 500 méterre van az óvodától. A Hild tér szintén nemrég került megújításra, így a gyermekek minden igényét kielégíti. A játszótér látogatása már kiscsoporttól történik, ezzel is megalapozva a csoportos közlekedés ismeretét; a közlekedési szabályok gyakorlás általi rögzülését. Erre szükség van azért is, mert nagyon **sok kirándulást** szervez az óvoda a gyerekeknek. Gyakran látogatják a Városligetet; a Vajdahunyad várát, a Gazdasági

Múzeumot, Néprajzi Múzeumot. Mindezt földalatti segítségével, ami segíti a tömegközlekedés, és annak kultúrájának megismerését, gyakorlását. A nagyfokú mozgásigényre, és mozgásszeretetre építve az óvoda minden évben részt vesz az V. kerületben megrendezésre kerülő Mikulás Kupán, melyet rendre meg is nyernek, köszönhetően pedagógusaink felkészítő munkájának.

Évek óta nagy hagyománya van az **óvodai úszásoktatásnak** is. Gyermekeink nagy számban vesznek részt az oktatásban, melyet az Önkormányzat is támogat; a kerület nevelési – oktatási intézményeibe járó gyermekek kedvezményesen, az iskola előtt álló nagycsoportosok pedig ingyenesen vehetik igénybe a V30 Sportközpont szolgáltatásait. Ennek is köszönhető, hogy jelentősen javult a gyermekek hiányzási statisztikája, ill. nagymértékben fejlődött a gyermekek mozgáskoordinációja.

A **környezettudatos nevelés** első lépéseként az energiaforrásokkal való takarékoskodásra nevelünk, ill. foglalkozunk a szelektív hulladékgyűjtés, elemgyűjtés és hulladékhasznosítás kérdéskörével, továbbá bővítjük a környezetvédelemmel kapcsolatos tapasztalatszerzések körét.

Az óvoda törekszik arra, hogy minél változatosabb formában gazdagítsa a gyerekek ismeretszerzésének módját, illetve, hogy maradandó élményekkel segítse a sokoldalú, harmonikus fejlődésüket. Ennek tükrében a pedagógusaink olyan **programokat** szerveznek a nevelési év során, melyek támogatják a gyerekek aktuálisan tervezett fejlesztési feladatait. Ilyenek a múzeumlátogatások, a tematikus bábelőadások, tűzoltó bemutatók, rendőrség által szervezett

programokon való részvétel. Ezek egy része az intézményen belül kerül megrendezésre; egy része pedig külső helyszínen látogatása által valósulhat meg. A csoportokban 2016- tól **Ovi- zsaru** program működik, mely a rendőrséggel együttműködve mindig olyan témákat dolgoz fel, melyek közelről érintik a gyermekeket. Ide tartozik a

közlekedés szabályainak ismerete; a rendőr, mint segítő, védelmező jelenléte a gyerekek világában; a veszélyhelyzetek esetén szükséges teendők.

Szintén nagy hangsúlyt kap az **érzelmi intelligencia** fejlesztése játékos eszközökkel minden csoportban. Az esetetek támogatása, a társakkal való kommunikáció fontossága; a konfliktushelyzetek kezelése; annak társadalmilag elfogadott formáinak gyakorlása. Ennek támogatása céljából segítő kutyás programon vesznek részt a gyerekek; óvónénik színháza keretében dolgoznak fel ezzel kapcsolatos témákat az óvoda dolgozóinak bevonásával a kollégák. Tudatában vagyunk annak, hogy az egészség megőrzésének alapvető feltétele a **lelki egészség biztosítása**. Éppen ezért a gyermekek érzelmi életének megismerését, a nyugodt, kiegyensúlyozott óvodai környezet megteremtését, a gyermekekhez való szeretetteljes fordulást fontos feladatunknak érezzük.

Több kollega elsajátította az „**Így tedd rá!**” gyermektánc tanítás módszertanát, melyet beépít a mindennapi nevelőmunkájába, valamint közös óvodai események alkalmával szívesen használja óvodai szinten. Az ünnepi táncházak, zenés- mozgásos ügyességi játékok segítik a zene szeretetének elmélyítését, a közös

A **közösségépítésre** különösen nagy hangsúlyt fektet az óvoda. Olyan programok, megmozdulások segítik mindezt, mint például az októberben megrendezésre kerülő Tesz- Vesz Napok, a Mosoly napi flasch mob, a novemberi Márton napi szülős kézműves délután, majd Márton napi lámpás felvonulás, a karácsonyi Bazilika beli óvodai koncert, az egy hetes farsangi mulatságsorozat, az anyák napi-, és gyereknapi kirándulás. Az óvoda törekszik arra, hogy a szülők is minél több programon vehessenek részt, ezzel erősítve az intézmény és a szülők közötti kapcsolat elmélyülését, hiszen a gyerekek jólléte, és harmonikus fejlődése csak a családokkal való együttműködés által lehetséges.

Mivel soknemzetiségű óvoda vagyunk, ezért fontos a különböző nemzetiségek megismerése is. A szülőkkel való együttműködésre építve **nemzetiségi napokat** szervezünk, melyek

lehetővé teszik a gyermekek számára más kultúrák életébe való betekintést, és ezáltal a világnézet tágulását, egymás elfogadását. A magyar kultúra, és a magyar történelem jeles napjairól is

megemlékezünk, mellyel segítjük a nemzeti érzés alakulását és az országunkban élő más kultúrából érkezett gyermekek ismeretinek bővülését. Ilyen alkalom a március 15.- ei óvoda szintű programsorozat, melynek során a csoportok az intézményen belül több helyszínen különböző tevékenységeken keresztül juthatnak új ismeretekhez, élményekhez a témával kapcsolatban.

A csoportokban **angol nyelvv**el történő játékos ismerkedés is zajlik. Az óvodapedagógusok játékos helyzeteken keresztül bővítik a gyermekek angol tudását. Hétköznapi szituációk során használt kifejezések, szavak, mondókák, versek, és dalok segítik a gyerekek angoltudásának gazdagodását.

A pedagógia munkánk sokszínűségét jellemzi, hogy a kollegák élnek a pedagógiai szabadságukkal. Az elmúlt évek során aktívan működik a két **Montessori csoportunk**, megkezdte működését a **tehetséggondozás** szervezett keretek között. **Szakmai módszertani műhelyt és szakmai teameket** indítottunk, melyek keretében aktuális módszertani kérdésekkel, újításokkal foglalkozunk. Jó alkalom a szakmai továbbfejlődésre és az óvoda **sajátos arculatának** alakítására.

Az intézmény sokrétű működését több **szakmai-, módszertani műhely** segíti. Ilyen a nyelvi team; a néphagyomány őrző team. A munkaközösségek vezetői összehangolják a négy csoport éves tevékenységeit, az éppen aktuális téma közös programokon történő megvalósítását.

A **belső tudásmegosztás** aktívan, hatékonyan működik. A csoportlátogatások rendszeresek, melyek hospitálási lehetőségek is egyben a tudásmegosztás jegyében. Itt nemcsak a pedagógusok fejlesztőmunkáját figyelhetik meg a kollégák, hanem a nevelést- oktatást közvetlenül segítőkkel való együttműködés lehetőségeit is, hiszen a dajkák, és a pedagógiai asszisztens is szerves része a csoport életének.

Az ismeretek, és a tudásmegosztás nagyon fontos az óvodában, melyek megvalósítása érdekében szakmai megbeszéléseket; team napokat tart az intézmény nevelőtestülete ezzel is segítve egymás munkájának gazdagítását. Ezek során az óvoda minden dolgozója jelen van, hiszen minden dolgozó aktívan részt vállal a gyermekek életében. A továbbképzések pedig szintén kiterjednek minden óvodai dolgozóra, hogy minél hatékonyabban, szakszerűbben tudják a gyermekek életét gazdagítani.

A **nevelési- oktatási intézmények közötti kapcsolattartás** aktív, és támogató, melynek köszönhetően a gyerekek életútja nyomon követhető bölcsődétől egészen az általános

iskoláig. A Gyermekjóléti szolgálat, Pedagógiai Szakszolgálat, Belvárosi Községi Tér az óvodákkal, iskolákkal történő aktív együttműködése segíti a gyermekes családokat nevelési, oktatási, szociális ügyek megoldásában is.

A gyermekvédelmi statisztikai adatokat tanulmányozva a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek száma növekedett az elmúlt évekhez képest, ennek egyik oka a különböző ételallergiás gyermekek nagyszámú növekedése.

Az **V. kerületi önkormányzat támogatja** az óvodába, iskolába járó; jövedelem alapján rászoruló gyermekek étkeztetését.

Nagy örömünkre és büszkeségünkre sok család ajánlja ismerőseinek intézményünket pontosan a segítő, támogató légkörnek köszönhetően, mely sok esetben kiterjed a család minden tagjára.

Tesz- Vesz Tagóvoda személyi feltétele

Munkakör	Szakképzettség	Fő
Tagóvoda igazgató	Felsőfok	1
Óvodapedagógus	Felsőfokú főiskola	8
Pedagógiai asszisztens	Középfok	2
Dajka	Középfok	6

Tesz - Vesz Tagóvoda

Tesz- Vesz Tagóvoda	Engedélyezett létszám	
Férőhelyek száma	115	
Csoportok száma	4	Süni; Nyuszi; Maci; Pillangó
Sajátos nevelésű gyermekek integrált nevelése	2	Beszéd fogyatékoság; enyhe értelmi fogyatékoság; érzékszervi fogyatékoság; (látás, hallás); autizmus spektrumzavar

Napirend:

6-7:30- ig ügyelet összevont csoportban

7:30- 9:00 érkezés, folyamatos reggeliztetés, szabadjáték

9:00- 12:00 szabadjáték, egyéni, mikrocsoportos, és csoport szintű fejlesztések óvodapedagógus által; mindennapos gyümölcsévés; szabadban történő mozgás.

12:00-13:00 ebédeltetés, mosdóhasználat, mesehallgatás

13:00- 15:00 pihenés

15:00-15:30 uzsonnázás

15:30- 16:30 szabadjáték, délutáni fakultatív programok

16:30-18:00 szabadjáték, választott tevékenység ügyeletes csoportban.

Hetirend:

A napirendhez hasonlóan a **folyamatosságot, a rendszerességet**, a nyugalmat segíti elő az óvodai csoportban, és lehetőséget nyújt a szokásrendszer segítségével az óvodások napi életének megszervezéséhez. A hetirend, különösen a nevelési év elején teljesen másképpen alakulhat, mint a nevelési év végén. Különösen a **beszoktatás** idején figyelünk arra, hogy minél lazább, rugalmasabb hetirendet állítsunk össze. Később az **iskolai életre** való felkészítés során a hetirend és napirend pontosabb betartását helyezzük előtérbe. A hetirend összeállításánál arra figyelünk, hogy jusson elegendő idő a gyermeki tevékenységek, kezdeményezések, ötletek és javaslatok meghallgatására, kipróbálására vagy közös megvitatására.

A rugalmasság, a helyzethez való alkalmazkodás elősegíti, hogy a hetirend a gyermekek életének észrevétlen szabályozója legyen

Tesz - Vesz Tagóvoda sajátosságai

Pedagógiai hitvallásunk szerint építünk a gyermekek elsődleges tevékenységére, a játékra. Az óvodai nevelésünk a Tevékenységközpontú, inkluzív nevelés és a *Montessori Pedagógia Program* elemeit ötvözi.

A gyermek személyisége holisztikus egészként fejlődik, melyben a kognitív, érzelmi, erkölcsi és szociális területek egymással szoros összefüggésben állnak. Az óvodai nevelés feladata,

hogy támogassa e területek harmonikus fejlődését, a gyermeket kompetens, önálló, kreatív személyiséggé formálva.

A gyermek tanulása tapasztalati úton, játékos formában valósul meg mely során a pedagógus partnerre válik a megismerés folyamatában, biztosítva az érzelmi biztonságot és az önálló felfedezés lehetőségét, Pedagógiai Programunk ezt támogatja a tevékenységközpontú fejlesztésekkel, mely komplex módon járul hozzá a gyermekek ismereteinek bővítéséhez, és személyiségük maradéktalan kiteljesedéséhez.

A Pedagógiai Programunk a gyermek, - mint a legfőbb érték - középpontba helyezését, napközbeni ellátását és az óvoda nevelési funkciójának kiteljesítését tekinti alapvető feladatának az egyenlő hozzáférés, az esélyegyenlőség és a hátránycsökkentés elvének szem előtt tartásával, az elfogadással és a gyermeki önállóság támogatásával.

Az óvoda **nevelési-oktatási intézmény**, tehát nem csupán „megengedi”, hogy a gyermek fejlődjön, nem passzívan szemléli ezt a fejlődést, hanem lehetővé teszi, elősegíti azt tudatosan tervezett, szervezett nevelési-tanulási helyzetek megteremtésével az optimális feltételek biztosítása mellett.

A Pedagógiai Programunkkal a nyugodt, békés légkörben, egymással toleráns, segítőkész, tevékeny gyermekek nevelését kívánjuk megvalósítani. A pedagógus magatartásával és a környezettel biztosítja az egészséges életvitelt, a gyerekek szocializációját, képességeik differenciált fejlesztését, érzelmi világuk gazdagítását, a szép iránti vonzalmuk kialakítását, a reális önértékelésük előmozdítását és fokozott önállósodásuk támogatását. A gyermekek saját tapasztalatok alapján tesznek szert minél biztonságosabb alapvető ismeretekre, problémamegoldó gondolkodásra. Fontos feladatunk, hogy az ismeretszerzésben, a kreativitásban, önmaguk fejlesztésében örömet leljenek, a tanulási tevékenységüket minél sokoldalúbban támogassuk *(anyagok, mindennapi élet használati tárgyai, saját készítésű játékok, eszközök)*.

A kölcsönös megértés és szeretet, az interakciók, önmaguk és egymás megismerése, és a közös élmények eredményeképpen alakítsanak ki harmonikus gyermekközösséget. Legyenek boldog gyerekek!

Az óvodába lépéstől az iskolába kerülésig a gyermekek szociális kompetenciáit (különös tekintettel kommunikációs és kooperációs képességeiket az önállóságukat), képességeit (életre nevelését) a gyermeki személyiség egészének fejlesztését tekintjük elsődleges

feladatunknak. A pedagógiai célok és feladatok centrumába tudatosan az együttműködési és érintkezési képességek fejlesztését, az önállóságra nevelést állítjuk.

Azaz képessé kívánjuk tenni a program által a gyermekeket arra, hogy problémahelyzetekben rendelkezzenek olyan mozgósítható tudással, mely képessé teszi őket az eredményes önálló cselekvésre, ugyanakkor közvetetten segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését is. A **közösségi nevelés** lehetővé teszi a gyermek számára, hogy az egyéni érdekeiket szükség esetén a közösségi célok alá tudják rendelni.

Mivel kiemelt feladat lett a kirekesztés csökkentése, a társadalmi méretű integráció, a tehetséggondozás, így az óvodai nevelés feladatai közé is bekerültek a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek intézményes nevelésével összefüggő, új feladatok is.

A társadalom és az egyén kölcsönviszonyának valamiképpen a **nevelés** fogalmában is tükröződnie kell. „Felfogásunk szerint a nevelés a társadalom számára szükséges egyéni képességek intenzív fejlesztése és a társadalmi méretű integrációban való aktív részvétel, ami esetünkben a **Pedagógiai Programunk célja**:

- A gyermekek testi-lelki szükségleteinek figyelembe vételével, az egészségük védelme, az egészséges életkörülmények hiánya miatt elszenvedett esetleges hátrányok csökkentése, az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével az óvodás évek alatt.
- A gyermeki személyiség sokoldalú, harmonikus fejlesztése, a gyermeki személyiség kibontakoztatása változatos tevékenységeken keresztül, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést elősegítve ezzel a nemek társadalmi egyenlőségének megvalósulását, a társadalmi kirekesztés megszüntetését.
- A kulcskompetenciák fejlesztése, (különös tekintettel a szociális, kooperációs és a kommunikációs képességekre) az önállóság fejlesztése, és közvetetten az iskolai környezetbe való eredményes beilleszkedés előmozdítása változatos tevékenységeken, eszközökön keresztül.
- A család fontosságának, az élet védelmének, a humanizmus, a szolidaritás és az emberi méltóság védelmének (mint alapvető emberi értékeknek) hangsúlyozása, beemelése a nevelés folyamatába.
- A kiemelt figyelmet igénylő kisgyermekek megsegítése és gondozása a sajátos

igényeik figyelembevételével.

- Az önálló gyermeki, fejlett személyiség kialakításához példamutató felnőtt magatartás és a gyermekek önállóságát támogató ideális környezet kialakítása.
- Saját tapasztaláson, érzékszervek aktív bevonásán alapuló, minél biztonságosabb ismeretszerzés, és problémamegoldó gondolkodás fejlesztése.
- Az óvodában a gyermek egyéni igényeit megértéssel fogadni és empátiakészséget mutatni ugyanúgy hozzátartozik az **érzelmi nevelés**hez, mint a kiegyensúlyozott, harmonikus, szeretetteli alaphangulat kialakítása. Az olyan óvodai atmoszféra, amelyik sokoldalú érzelmi kifejezéseket és pozitív élményeket tesz lehetővé, melyet a szeretet és szépség hatja át, hozzájárulhat a gyermek boldog alaphangulatának kifejlődéséhez és ezzel együtt a másik megértéséhez. Nézetünk szerint a pedagógusnak a gyermekhez a saját **„szeretetnyelvén”** kell szólni, és fontos megtanítani őt mások szeretetnyelvére is, a jobb megértés és a „szeretni és szeretve lenni” érzésének megélése céljából. A szeretet a mindennapi érintkezések során alakul ki.

Meggyőződésünk, hogy a tevékenységek által nevelődő gyermek felnőve aktív részese lesz saját természeti és társadalmi környezete kialakulásának. Éppen ezért programunk tartalma a **tevékenységek, élethelyzetek gyakorlásán** keresztül jut érvényre és a nevelési folyamat négyes feladatrendszerén keresztül valósul meg. A négyes feladatrendszer elemeit a nevelés foglalja keretbe. A feladatrendszer elemei a gyakorlatban nem különülnek el egymástól.

A feladatrendszer elemei:

- 1. Játék és tanulási tevékenységek**
- 2. Társas és közösségi tevékenységek**
- 3. Munkatevékenységek**
- 4. Szabadidős tevékenységek**

A feladatrendszer elemei egymást átszöve érvényesülnek és valamennyien együtt jelentik az óvodáskorú gyermekek nevelésének tartalmát. Természetes tehát, hogy a feladatrendszer elemei mereven nem választhatók el egymástól, mint ahogy a tevékenységek is összefüggnek egymással. A gyermek számára egy adott tevékenység, mint pl. a sepregetés éppúgy lehet játék és munka is, mint ahogy beletartozhat a közösségi tevékenységek körébe, hiszen másokért, másokkal együttműködve végezhető. Miután a tevékenységek rendszere

ennyire szorosan összefügg, így a **komplexitás jellemzi a tervezést** épp úgy, mint a megvalósítást.

Anyanyelvi és idegen nyelvi nevelés

Az anyanyelv a legfontosabb eszköz a **szociális kapcsolatok** kiépítésének és az emberek közötti kommunikációnak. A beszéd és gondolkodás egymással szoros kapcsolatban állnak. Mivel az anyanyelvi nevelés feladatait fontosnak tartjuk és a gyermekeket nyelvi fejlesztésben részesítjük, ezért nemcsak tisztábban és jobban beszélnek, hanem a gondolkodásuk is fejlődik. Az óvodai anyanyelvi nevelés **komplex** folyamat, ami a nevelési folyamat egészében jelen van, és elsősorban a **beszélő környezet** megteremtésével, a helyes minta adásával és szabálykövetéssel (nem állandó javítgatással) valósítjuk meg.

A **montessori** eszközök alkalmasak arra, hogy az írott nyelvvel való ismerkedést előkészítsék. Mária Montessori rámutat arra, hogy a kisgyermek számára a betű nem absztrakció, hanem látvány. Tapasztalataink szerint az óvodások érdeklődéssel figyelik meg a betűket a táblákon, reklámokon, autókon és spontán kezdik lerajzolni, olvasgatni. **Montessori pedagógia** a gyermek kezeit kívánja alkalmassá tenni az írásra és nem írni akar tanítani. Az érzékelést fejlesztő játékok, a rajzsablonok a három ujj ügyesítését célozzák meg. A dörzspapírból készült betűk, a gyermekek névkártyái, az óvodai feliratok, a fényképük mellé elhelyezett írott nevek, a rajzaikra ráírt nevek segítik a gyermekeket a betűkkel való játékos ismerkedésre.

A legjobb módja az idegen nyelv elsajátításának óvodáskorban az, ha a kisgyermek a nyelvvel **hétköznapi helyzetek, tevékenységek során** kerül kapcsolatba. Éppen ezért az idegen nyelvet beszélő óvodapedagógusok a mindennapi tevékenységek során ismertetik meg a kicsiket az idegen nyelvvel. Így a gyermekek spontán módon, észrevétlenül ismerkednek az idegen szavakkal, mondatokkal, nyelvtani szerkezetekkel.

A környező világ megismerése matematikai tartalmakkal

Programunk az ismerettartalmak komplex kezelésére a komplex óvodai foglalkozások keretén belül megvalósuló fejlesztésre helyezi a hangsúlyt. Felfogásunk azonban a matematikai nevelés **önállóságát** is hangsúlyozza. Az óvodában a gyermek életkori sajátosságait figyelembe véve a **matematikai tanulás** több formája valósul meg:

- **utánzásos, minta** - modellkövető,
spontán, **játékos** tapasztalatszerzésre, az óvodapedagógus által irányított megfigyelésre épülő tapasztalatszerzés.

- **gyakorlati** problémafelvetés és feladatmegoldás,
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra adott magyarázatok,
- az óvónő által kezdeményezett foglalkozások.

A **montessori pedagógia** is a matematikai gondolkodás fejlesztésében a tapasztalatra helyezi a hangsúlyt. Sokféle eszköz áll a gyermekek rendelkezésére a tapasztalatszerzésben: piros-kék rudak, „orsós” doboz, kartonból kivágott számjegyek, dörzspapírból készült számjegyek, színes gyöngyrudak, aranynégyzet, piros korongok... Fontos, hogy figyelembe vegyük minden gyermek haladási tempóját, és tudni kell, hogy mit mikor mutassunk be. Az itt szerzett tudásra is igaz, hogy csak annyit ér, amennyire a mindennapokban alkalmazni tudjuk.

Természet – társadalom – ember - kozmikus nevelés (környező világ tevékeny megismerése)

Ez a **komplex foglalkozás**, mint elnevezéséből is kitűnik, szeretné egységben mutatni és érzékeltetni azt, ami a valóságban is teljes egységben érzékelhető. Nem vagyunk hívei a szétszabdalt, szeletelt foglalkozásoknak, mert azok nem képesek az életben megmutatkozó sokszínűség mellett az összefüggések feltárására.

Pedagógiai programunk célja az, hogy **a gyermeknek segítséget nyújtsunk** ahhoz, hogy a világot megismerje és megértse a maga egészében. A gyermeket körülvevő világ megismerésében a **közvetlen megfigyelésre és tapasztalatszerzésre** építünk. A természet szeretetére, a környezettudatos viselkedésre neveljük a gyermekeket, természet közeli élettel, a természet, a környezet szeretetének bizonyításával, **példát mutatva** a gyermekek számára. Azt erősítjük, hogy mennyire összefügg mindez egymással és milyen nagy az ember felelőssége a természeti és társadalmi környezet megóvása szempontjából. A tapasztalatszerzés mindig a valódi környezetben történik, ezért a komplex foglalkozások legtöbb esetben a **szabad természetben vagy az óvoda környezetében** zajlanak.

Az önálló és csoportos megfigyelések révén tapasztalatokhoz juthat a természetben végbemenő folyamatokról és összefüggésekről. A természet és környezetvédelem része a szelektív hulladékgyűjtéssel való ismerkedés, a közeli hulladék-lerakóhellyel való ismerkedés, az energiáinkkal való takarékoskodás, az állatok szeretete, és védelme, a környezettudatos viselkedés is.

A **környezetvédelem, állatvédelem, a felelős állattartás, a figyelemfelkeltés** a környezettudatosságra magában hordozza a különböző országos, ill. világot átölelő kezdeményezésekben való részvételt, mozgalmak mellé való állást, különböző jeles napokról való

megemlékezést. Ezeknek teret adunk és a gyermekekhez közel visszük élve az érzelmi nevelés gazdag eszköztárával. (pl. Föld Napja, Víz napja, Szelektív hulladékgyűjtés Napja, az Állatok Világnapja, a Zölden jobb mozgalom...).

Kozmikus nevelés:

Fontos, hogy a gyermekeknek **közvetlen kapcsolatuk legyen a természettel**. Célunk, hogy ne csak ismerjék, hanem szeressék is, legyen alkalmuk a természet legfontosabb jelenségeit megfigyelni és tevékenységükkel a természet ápolásához, védelméhez hozzájárulni. Csoportszobában legyen sok növény, akvárium, esetleg terrárium. A gyermekek érezzék a felelősséget, ami a növények ápolásával és az állatok gondozásával jár. A kisgyermeknek nem kell magyarázni az egyes élőlények védelmét, értékét, fontosságát, akkor, ha így élünk.

Montessori pedagógia a kozmikus nevelés keretein belül taglalja az ember szerepét. Nagyon fontos, hogy már a kisgyermeknek felhívjuk a figyelmét az emberi alkotásokra az őt körülvevő világban. A montessori pedagógiát jellemzi az egész emberiséget átható szeretet, egymás megértése, elfogadása, megbecsülése.

Verselés, mesélés

Nem szükséges foglalkozási kereteken belül maradni, hiszen **mesélni minden nap** szükséges az óvodában. Nem teszünk különbséget a kezdeményezés vagy az elalvás előtti mese között. Mindkettő fontos a maga helyén és idején. A lényeg csupán az, hogy minden nap meséljünk vagy verseljünk valamilyen formában, reggel vagy délből, elalvás előtt vagy délután. A **mese-vers kezdeményezések anyaga változatos**, gerincét a magyar népmesekincs megismertetése adja, de megismertetjük a gyerekeket a klasszikus és kortárs irodalmi művekkel éppúgy, mint más népek irodalmi alkotásaival.

Lehetőséget teremtünk a gyermekek **önálló szöveg és mesemondásához**. Elősegítjük, hogy megfelelő eszközökkel el is játszassák a gyermekek a nekik tetsző meséket. A gyakori ismétlést, a mese többszöri feldolgozását kedvelik az óvodások, erre tekintettel vagyunk. Kedvelt tevékenysége az óvodásoknak a **bábozás és a dramatizálás**. Mindkettő szorosan kapcsolódik a meséléshez, mondókázáshoz, verseléshez.

A versek, mesék megismerésén túl fontos küldetésünk az **olvasóvá nevelés** megalapozás, a könyvek szeretete. Ehhez kis **könyvtárakat** alakítunk ki a csoportokban, a gyermekek

érdeklődésének megfelelő tartalmú könyvekkel. A szabadidős tevékenységek közé beemeljük a képeskönyv nézegetést, a könyvből történő felolvasást.

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka (vizuális nevelés)

Ezek a tevékenységek a gyermekek kedvencei közé tartoznak. A feladat elsősorban az, hogy biztosítsuk a zavartalan **sokrétű tevékenykedés külső feltételeit**. A gyermekek számára megszokott és elérhető, hogy mindig rendelkezésükre állnak többféle anyagok és eszközök, amikkel a gyermek fantáziájának megfelelően dolgozhat, alkothat.

Az óvodában lehetőséget biztosítunk a gyermekeknek arra, hogy bármikor kipróbálhassák, gyakorolhassák képességeiket. Minden csoportszobában **kis sarkokat** vagy szekrényt biztosítunk, ahol a **barkácsoláshoz** szükséges eszközöket, felszereléseket, anyagokat tároljuk. Nagy hasznát veszik ennek a gyermekek, hiszen például a nagyobbak szerepjátékához bármikor kiegészítő eszközök készülhetnek és a kisebbek is örömmel ismerkednek meg a különböző szerszámokkal.

A vizuális tevékenységek jó alkalmat biztosítanak számunkra, hogy megismertessük a gyerekeket a háztartási hulladékok újrahasznosításával a barkácsolás keretein belül. A kreativitás fejlesztésén túl fontos nevelőértékkel bír a környezettudatos magatartás kialakításának segítése által.

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A magyar óvodai zenei nevelésnek jelentős hagyományai vannak. A magyar népdalok, mondókák, gyermekdalok világa ma is élő és felhasználható hagyomány.

Szinte valamennyi **ünnepünkhöz** kapcsolódik olyan dalanyag, melyet megismertetünk a gyermekekkel.

Napközben bármikor adódhat lehetőség éneklésre, mondókázásra vagy körjátékok játszására. A komplex foglalkozások inkább összefoglalják, elmélyítik a gyermekek ismereteit, és alkalmat adnak a képességek fejlesztésére.

Az élményt nyújtó közös éneklés, a körjáték vagy a mondókázás a művészeti és az esztétikai nevelés szempontjából is kitüntetett helyet kap

Forrai Katalin, Kokas Klára és a népi autentikus játékokat alkalmazó Sándor Ildikó vagy az „Így tedd rá!” tánctanítás módszertana által kidolgozott óvodai ének-zenei nevelés alapjaira épülő fejlesztés a tevékenységközpontú óvodai nevelésen belül hatékonyan megvalósítható, de felhasználjuk a gyermekek zenei nevelésében az autentikus, klasszikus zenei műveket éppúgy, mint

a nemzeti, etnikai kisebbségek és más kultúrából érkezett gyermekek kultúrájában fellelhető zenei alkotásokat élő előadásban vagy akár CD-n hallgatva is. Ezzel biztosítjuk a néphagyományéltetés, a nemzeti identitás és az ének-zenei nevelés színvonalának megőrzését.

A montessori pedagógia eszközrendszerében a csendjáték, a zörejdobozok és a hangsor alkalmazása segítik a zenei hallás fejlesztését. A hangulat megteremtésének jelentős szerepe van a zenei nevelésben.

A csendjáték: a montessori óvodai élet **elmaradhatatlan** mozzanata. A tevékenységi idő végén az óvodapedagógus suttogó szavát vagy halk zeneszót meghallva a gyermekek halkán a helyre teszik a játékszereiket óvatosan, szinte zaj nélkül, és leülnek. A csendjáték elsődleges feladata, hogy a gyermekek **meghallgassák a csendet**. Miután elhelyezkednek, lehajtják a fejüket, becsukják a szemüket és „meghallgatják” a csendet. A csend hallgatása élménnyé válik, egyben a zenei nevelésnek az egyik alapmozzanata. Közben átélik **saját benső hangulatukat**, a csend áhítatát. Ezalatt rájönnek, hogy tökéletes csend soha nincs. Meghallanak olyan zörejeket, hangokat, amelyekre a mindennapi élet során nem figyelnek fel. Utána kinyitják a szemüket és megsúgják az óvónőnek, hogy milyen hangokat, zörejeket hallottak.

Mozgás:

Pedagógiai programunk lényeges eleme a testi fejlesztés. A 3-7 éves gyermekek egészséges testi fejlődésének biztosítása nem képzelhető el a rendszeres, játékban gazdag, az egyéni képességeket messzemenően figyelembe vevő, kellő aktivitást és terhelést biztosító **mindennapi mozgás** nélkül. Ismert tény, hogy a mozgásöröm és a szellemi fejlődés egymással szoros kapcsolatban állnak. A mozgásfejlesztéshez tehát hozzátartozik, hogy maximálisan biztosítjuk a **spontán** mozgáslehetőséget, mégpedig az egyéni sajátosságok figyelembevételével. Minden adódó lehetőséget kihasználunk a nap folyamán a mozgásra. Rendkívül fontosnak tartjuk a **szabad levegőn** való tartózkodás minél hosszabb idejű biztosítását. A gyermekek napirendjét úgy állítottuk össze, hogy azzal elkerüljük az egyoldalú terhelést, és lehetőleg felváltva biztosítsuk a mozgást és az ülással együtt járó tevékenységeket. A mozgás és pihenés egyensúlyának biztosításával sikerül a gyermekek egyoldalú igénybevételét elkerülnünk.

A tervezett foglalkozásokon jellemző módon a **kooperatív játékok** túlnyomó többsége a jellemző, de fontos része a magyar népi kultúrából eredő mozgásos gyermekjátékokkal való

ismerkedés is. Fontos szempont, hogy ezekben a játékokban mindenki részt vehet, senki nem esik ki, nincs végleges kirekesztés, nincs agresszió a játékban. Maga a játéktevékenység és a **mozgásöröm** áll a fókuszban, nem a teljesítmény és az eredmény.

Mivel a foglalkozásokat döntő mértékben a tornateremben valósítjuk meg, ezért célszerű különböző **pályákat kialakítani**. A változatos eszközállományunk (pl. mozgáskotta, Wesco készletek, kéziszer, marokzsák stb.) jó lehetőség a gyermekek mozgásfejlesztéséhez. Szintén jó lehetőséget nyújtanak a különböző mozgások gyakorlására, **kirándulások** alkalmával, a füves területek, dombok, melyeken csúszkálhatnak, kúszhatnak, futhatnak, szökdelhetnek, gurulhatnak a gyermekeink. A füves, sík és dombos terület mellett az aszfaltos, kavicsos területet a játszótér nyújtja.

A fejlesztés módszere:

A fejlesztés módszere az **egyéni szabott, differenciált fejlesztés** lehetőség szerint a csoport keretein belül. Az óvodapedagógus dönti el, hogy adott esetben kötetlen kezdeményezés vagy kötött foglalkozás keretein belül kívánja elképzeléseit megvalósítani. A fejlesztés, a foglalkozás formáját nem csak a gyermek életkora, hanem fejlettségi szintje is meghatározza. A gyermekek önállóan, spontán szerzett tapasztalatai nagyon jó kiindulópontot jelentenek az óvodapedagógus számára a tudatos, irányított tapasztalás megszervezéséhez. A világban eligazodni készülő gyermek felkészítése az életre, feltételezi olyan szituációk megélését, ahol szabadon alkothat, dönthet, gondolkodhat, cselekedhet.

A lényeg mindig az, hogy a cselekvés közben, cselekvések sorozatában való aktív közreműködéssel érzékeljen, tapasztaljon, tanuljon a gyermek és valódi, a környezetben meglévő problémákkal foglalkozzon.

Az óvoda feladatai közé tartozik a **kiemelkedő képességekkel** rendelkező gyermekek felismerése és fejlesztése (**a tehetséggondozás**). A fejlesztés legfőbb célja abban nyilvánul meg, hogy a gyermeket aktivitásra, a problémák meglátására és kifejtésére bátorítsuk, és képessé tesszük azok megoldására. Kreatív problémamegoldásra ösztönözzük a gyermeket. Ennek a kialakításához mindenképp az szükséges, hogy az óvodában legyen **elegendő idő** a tevékenységekre és a tapasztalatszerzésre, minden segítséget kapjon meg képessége kibontakoztatásához, személyisége fejlesztéséhez, ismeretei folyamatos korszerűsítéséhez.

Ünnepek, hagyományok a Tesz Vesz Tagóvodában

Születésnap: A gyermekek életének ünnepnapja.	„Mosoly Világnapja”: A Mosolygós Óvoda cím birtokosaiként kötelességünknek érezzük a jeles naphoz kötődő ünnep megszervezését, melynek keretében a környezetünkben élő felnőtteket is emlékeztetjük a mosolygás fontosságára.
Mikulás: Gyermeki örömmünnep.	Mihály napi vásár: Vásári forgatag megjelenítése. Készülődés a vásárra eladásra szánt anyagokkal, eszközökkel, játékpénzekkel. A naphoz kapcsolódó szokások megismerése.
Anyák napja apák napja: Csoportonként változó formában.	Márton Nap: Lámpások készítése, lámpás felvonulás megelevenítése, kapcsolódó szokások megismerése.
Gyermeknap: A hagyomány szerint az „Óvónénik Színházával” ünnepeljük. Esetenként ajándékkal, ugráló-várral és egyéb közös programokkal is színesítjük ezt a napot.	Luca napja: Luca- napi szokások megelevenítése a csoportokban.
Nagyok búcsúja: Csak az iskolába menő gyermekeket búcsúztatjuk el. Közös ünnepet szervezünk részükre szülői részvétellel, csoporttól függően a program változik.	Karácsony: Ünneplése nem hozható előre, 24-én van Szenteste. Családi ünnep. Egész decemberben folyamatosan készülünk rá. Fenyőillatú, mézeskalácssütő, aranydiót festő és különböző karácsonyi ajándékokat készítő adventi készülődés időszaka ez.
Tesz-Vesz Napok: Az óvoda névadásának emlékeként minden ősszel megszervezzük más- más formában, színes programokkal, több napon keresztül.	Farsang: Hangulathatása a fontos szempont. A környezetünket is vidámmá, színessé varázsoljuk.
Húsvét: A népszokásokat felelevenítjük képnézegetés, beszélgetés formájában.	Nemzeti ünnepeink Március 15. Október 23.: Nemzeti

	ünnepeinkről az óvadás gyerekek értelmi szintjének megfelelően esik szó.
--	--

JEGYZÉK a nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) felszereléseiről

Ha az eszközöket, felszereléseket létszám figyelembevételével kell beszerezni, az adott eszközből, felszerelésből annyi szükséges, hogy minden egyidejűleg jelen lévő gyermek, munkát végző felnőtt igényét egyidejűleg teljesíteni lehessen. Amennyiben az eszközöket, felszereléseket létszám szerint kell beszerezni, az adott eszközből, felszerelésből a tényleges, érintett létszámnak megfelelően kell az előírt mennyiséget beszerezni. Ahol a melléklet az óvoda pedagógiai programjára utal, azon az Óvodai nevelés országos alapprogramja, továbbá nemzetiségi óvodai nevelést biztosító óvoda esetén a Nemzetiség óvodai nevelésének irányelve, sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését biztosító óvoda esetén a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve figyelembevételével készített, vagy jóváhagyott pedagógiai programot kell érteni.

Ha az óvoda nemzetiséghez tartozók óvodai nevelésében, vagy az iskola (ide értve a művészetoktatási intézményeket is) a nemzetiséghez tartozók iskolai oktatásában, illetve a kollégium nemzetiséghez tartozók kollégiumi nevelésében vesz részt, az eszközök és felszerelések megvásárlásánál a nemzetiségi sajátosságokat figyelembe kell venni.

A NEVELÉSI-OKTATÁSI INTÉZMÉNYEK KÖTELEZŐ FELSZERELÉSÉRE VONATKOZÓ SZABÁLYOK***20/2012. (VIII.31.)EMMI rendelet 161.§ (2)***

161. §* (1) A gyermekek, tanulók részére kialakított helyiségek akkor megfelelőek, ha – rendeltetésüktől függően – alapterületük lehetővé teszi legalább egy óvodai csoport, iskolai osztály, kollégiumi csoport valamennyi tagjának egyidejű befogadását és egészséges, biztonságos körülmények közötti foglalkoztatását, tanítását, pihenését, öltözését, tisztálkodását, étkezését, továbbá megfelel az építésügyi jogszabályokban előírt követelményeknek, a közegészségügyi előírásoknak, a tűzvédelmi, egészségvédelmi, valamint munkavédelmi követelményeknek.

(2) A kötelező (minimális) helyiségeket és az egészség- és munkavédelmi eszközöket [a továbbiakban: kötelező (minimális) helyiség- és eszközjegyzék] a 2. melléklet tartalmazza.

**BELVÁROSI EGYESÍTETT ÓVODA és tagóvodái rendelkeznek A NEVELÉSI-OKTATÁSI INTÉZMÉNYEK KÖTELEZŐ
FELSZERELÉSÉRE VONATKOZÓ SZABÁLYOK
20/2012. (VIII.31.)EMMI rendelet 161.§ (2)
szerinti eszközökkel**

I. HELYISÉGEK BÚTORZATA ÉS EGYÉB BERENDEZÉSI TÁRGYAI

Az e pont alatt felsorolt eszközök, felszerelések helyettesíthetők az adott eszköz, felszerelés funkcióját kiváltó, korszerű,
környezettudatos eszközzel, felszereléssel

	A	B	C
	Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutatók	Megjegyzés
1.	1. Csoportszoba		
2.	óvodai fektető	gyermeklétszám szerint 1	Mozgássérült esetén kemény ágybetétek, decubitus matrac egyéni szükséglet szerint; látás- és középsúlyos értelmi fogyatékos esetén védőszegély (rács).
3.	gyermekszék (ergonomikus)	gyermeklétszám szerint 1	Mozgássérült, látás- és középsúlyos értelmi fogyatékos esetén állítható magasságú, lábtartóval és ülőkével.
4.	gyermekasztal	gyermeklétszám figyelembevételével	Mozgássérült, látás- és középsúlyos értelmi fogyatékos esetén állítható magasságú, dönthető lapú, peremes, egyszemélyes óvoda asztalok.
5.	fényvédő függöny	ablakonként, az ablak lefedésére alkalmas méretben	
6.	szőnyeg	gyermekcsoportonként, a padló legalább egyötödének lefedésére alkalmas méretben	
7.	játéktartó szekrény vagy polc	gyermekcsoportonként 2, sajátos nevelési igényű	

		gyermek esetén további 1	
8.	könyvespolc	gyermekcsoportonként 1	
9.	élősarok állvány	gyermekcsoportonként 1	
10.	textiltároló és foglalkozási eszköztároló szekrény	gyermekcsoportonként 1	
11.	edény- és evőeszköz-tároló szekrény	gyermekcsoportonként 1	
12.	szeméttartó	gyermekcsoportonként 1	
13.	hulladék szelektálására alkalmas gyűjtőedények	épület szintenként 1	a települési szabályozásnak megfelelően annyi gyűjtőedény, amennyi az elkülöníthető hulladéktípusok száma
14.	2. Tornaszoba		
15.	tornapad	2	
16.	tornaszőnyeg	1	
17. 1	bordásfal	2	
17. 2	bordásfal	3 gyermekenként 1	új óvoda építése esetén.
18.	mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő készlet	1	pl. greiswald, mozgás-kotta, body-roll, Bosu jellegű fejlesztő eszközök
19.	egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	három gyermek egyidejű foglalkoztatásához	ha az óvoda sajátos nevelési igényű gyermeket nevel; a pedagógiai programban foglaltak szerint, pl.: zsámoly, matrac, labdák, karikák, stb.
20.	3. Logopédiai		

	foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba		
21.	a fogyatékoság típusának megfelelő, a tanulási képességet fejlesztő eszközök		a pedagógiai programban foglaltak szerint.
22.	tükör (az asztal szélességében)	1	
23.	asztal	1	
24.	szék	2	egy gyermek, egy felnőtt.
25.	szőnyeg	1	
26.	játéktartó szekrény vagy könyvek tárolására is alkalmas polc	1	
27.	4. óvodapszichológusi szoba	gyermeklétszám szerint	
28.	asztal	1	
29.	szék	4	
30.	szőnyeg	1	
31.	könyvek, játékok, iratok tárolására is alkalmas polc	1	
32.	5. Játzóudvar		
33.	kerti asztal	gyermekcsoportonként 1	
34.	kerti pad	gyermekcsoportonként 2	
35.	babaház	minimum 1, további 2 csoportonként 1	

36.	udvari ivócsap, ivókút	(székhelyen és telephelyen) 1	új óvoda építése esetén
37.	udvari homokozó	gyermekcsoportonként 1	megfelelő árnyékolás biztosításával
38.	takaróháló, takaróponyva	homokozónként 1	a homokozó használaton kívüli lefedéséhez
39.	mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök	IV. rész szerint	pl.: fészekhinta, gyermekcsoportonként 1 db kétüléses lengőhinta, továbbá 3 - 3 db roller, három és kétkerekű kerékpár, mászóka stb.
40.	6. Intézményvezetői iroda		
41.	íróasztal és szék	1-1	
42.	tárgyalóasztal, székekkel	1	
43.	telefon	1	
44.	könyvszekrény	1	
45.	iratszekrény	1	
46.	számítógép, internet hozzáféréssel, perifériákkal	1 felszerelés	perifériák pl.: multifunkciós eszköz (szkenner, nyomtató, fénymásoló), hangszóró, projektor, vagy interaktív kijelző, erősítő, mikrofon, stb.
47.	7. Intézményvezető-helyettesi, tagintézmény-, intézményegységvezető-helyettesi, óvodatitkári iroda (a felszerelések feladatellátás szerint helyezhetők el)		
48.	íróasztal és szék	1-1	
49.	iratszekrény	1	
50.	telefon	1	közös vonallal is működtethető
51.			
	számítógép, internet hozzáféréssel,	1 felszerelés	tagintézményben perifériák pl.: multifunkciós eszköz (szkenner, nyomtató, fénymásoló), hangszóró, projektor, vagy interaktív kijelző,

	perifériákkal		erősítő, mikrofon, közös intézményi használatra stb.
52.	8. Nevelőtestületi szoba		
53.	asztal, ami egyben eszköz előkészítő munkaasztal is	pedagóguslétszám figyelembe vételével	
54.	szék	pedagóguslétszám szerint 1	
55.	könyvtári dokumentum	500	az óvoda-pedagógusok felkészüléséhez
56.	könyvszekrény	2	legalább ötszáz könyvtári dokumentum tárolásához alkalmas legyen
57.	számítógép, internet hozzáféréssel, perifériákkal	1	perifériák pl.: multifunkciós eszköz (szkenner, nyomtató, fénymásoló), hangszóró, projektor, vagy interaktív kijelző, erősítő, mikrofon, stb.
58.	9. Orvosi szoba, elkülönítővel	berendezése, felszerelése a vonatkozó jogszabályban előírtak szerint	amennyiben az óvoda-egészségügyi szolgálat az óvodában megszervezett, biztosított; gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában, helyben biztosítva
59.	10. Gyermeköltöző		
60.	öltözőrekesz, ruhatároló, fogas	gyermeklétszám figyelembevételével	öltözőrekeszen belül elkülönített cipőtároló
61.	öltözőpad	gyermeklétszám figyelembevételével	
62.	11. Gyermekmosdó, WC helyiség		
63.	törülközőtartó	gyermeklétszám figyelembevételével	
64.	falitükör	mosdókagylónként 1	
65.	rekeszes fali polc (fogmosótartó)	gyermeklétszám figyelembevételével	

II. TISZTÁLKODÁSI ÉS EGYÉB FELSZERELÉSEK

	A	B	C
--	---	---	---

1.	egyéni tisztálkodó szerek	gyermeklétszám szerint 1	fésű, fogkefe, fogmosópohár
2.	tisztálkodó felszerelések	mosdókagylónként 1	ruhakefe, körömkefe, szappantartó
3.	fésűtartó	csoportonként 1	
4.	törülköző	felnőtt és gyermeklétszám szerint 3-3	
5.	abrosz	asztalonként 3	
6.	takaró	gyermeklétszám szerint 1	
7.	ágyneműhuzat, lepedő	gyermeklétszám szerint 3-3	
8.	hűtésre, melegítésre, adagolásra szolgáló eszközök	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1-1	1-es típusú diabétesszel érintett gyermek esetében a speciális étkeztetési igényekre tekintettel

III. A FELNÖTTEK MUNKAVÉGZÉSÉHEZ SZÜKSÉGES ESZKÖZÖK

Az e pont alatt felsorolt eszközök, felszerelések helyettesíthetők az adott eszköz, felszerelés funkcióját kiváltó, korszerű, környezettudatos eszközzel, felszereléssel

	A	B	C
1.	szennyes ruhatároló	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	
2.	mosott ruhatároló	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	
3.	automata mosógép	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	ha a mosás helyben történik
4.	vasaló	óvodánként	ha csoportok száma több mint 6, akkor 2

		(székhelyen és telephelyen) 1	
5.	vasalóállvány	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	ha csoportok száma több mint 6, akkor 2
6.	szárítóállvány	csoportonként 1-1 (székhelyen és telephelyen) 1	
7.	takarítóeszközök	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	
8.	kerti munkaeszközök, szerszámok	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1-1	pl.: ásó, kapa, gereblye, kerti locsolókanna, fűnyíró, fűszegély nyíró, sövényvágó, metszőolló, hólapát, lombvágó, locsolótömlők, seprűk
9.	hűtőgép	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1-1	
10.	porszívó	óvodánként (székhelyen és telephelyen szintenként) 1-1	pl.: lehet takarítógép

IV. A NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐ JÁTÉKOK ÉS EGYÉB ESZKÖZÖK

	A	B	C
1.	1. Játékok, játékeszközök (mennyiség eszközfajtánként)		
2.	különféle játékformák (mozgásos játékok, gyakorló, szimbolikus, szerepjátékok, építő- konstruáló játékok, szabályjátékok, dramatizálás, bábozás,	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	csoportszobai és udvari eszközök külön-külön (pl: családjáték, mesterségek játéka; közlekedési szabályjáték; boltos játékok; jelmezek, LEGO; építő kocka és építőelemek; mágneses építők, fogaskerék készletek)

	barkácsolás) eszközei		
3.	mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	csoportszobai és udvari eszközök külön-külön (pl: akadálypálya elemei; egyensúlyérzékelő játékok, eszközök; gimnasztikai eszközök; motoros képességfejlesztő eszközök)
4.	ének, zene, énekes játékok eszközei	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	az óvoda pedagógiai programja szerint (pl: hangszerkészlet; furulya; dob; triangulum; xilofon; metalofon; cintányér, csengő)
5.	az anyanyelv fejlesztésének, a kommunikációs képességek fejlesztésének eszközei	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	az óvoda pedagógiai programja szerint (pl: okoskocka; logico eszközök; beszédfejlesztés eszközei; hangképzést segítő eszközök; könyvek)
6.	értelmi képességeket (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	az óvoda pedagógiai programja szerint (pl: érzékelés-észlelés fejlesztését segítő eszközök; okoskocka; összetett fejlesztő eszközök, logico, sakkjátszótér eszközcsomag)
7.	ábrázoló tevékenységet fejlesztő eszközök	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	az óvoda pedagógiai programja szerint (pl: rajzolás, festés, mintázás, kézművesség eszközei)
8.	a természeti-emberi-tárgyi környezet megismerését elősegítő eszközök, anyagok	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	az óvoda pedagógiai programja szerint (pl: logico; okoskocka; lotto játékok; kirakó eszközök; adott témakörhöz rendelt digitális adathordozók)
9.	munka jellegű tevékenységek eszközei	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	az óvoda pedagógiai programja szerint
10.	2. A nevelőmunkát segítő egyéb eszközök		
	digitális hanglejátszásra	óvodánként	

11.	és képmegjelenítésére alkalmas eszköz	(székhelyen és telephelyen) 1	projektor, vagy interaktív kijelző
12.	hangfalak	(székhelyen és telephelyen) 1	
13.	diavetítő	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	
14.	vetítővászon	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	
15.	hangszer (pedagógusoknak)	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	az óvoda pedagógiai programja szerint
16.	hangszer (gyermeknek)	gyermekcsoportonként, a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	az óvoda pedagógiai programja szerint
17.	egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	sajátos nevelési igényű gyermeket nevelő óvodában; az óvoda pedagógiai programja szerint
Az e pont alatt felsorolt eszközök, felszerelések helyettesíthetők az adott eszköz, felszerelés funkcióját kiváltó, korszerű, környezettudatos eszközzel, felszereléssel			

V. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK NEVELÉSÉNEK TOVÁBBI SPECIÁLIS ESZKÖZEI

	A	B	C
1.	1. Beszéd fogyatékosok		
2.	tükör 120 X 180 cm	csoportonként 1	
3.	logopédiai alapkészlet	csoportonként 1	
4.	2. Hallási fogyatékosok		
5.	dallamíró	csoportonként 1	

6.	hallásvizsgáló és hallókészülék tesztelő felszerelés	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	abban az esetben, ha az óvoda a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelését a többi gyermekkel azonos óvodai csoportban látja el és a gyermekek száma nem éri el a tizenhármát, az eszköz használata megoldható másik köznevelési intézménnyel történő együttműködés keretében
7.	vezetékes vagy vezeték nélküli egyéni, illetve csoportos adó-vevő készülék	gyermeklétszám szerint 1	
8.	a különböző nyelvi kommunikációs szinteknek megfelelő kifejezések képi megjelenítésére alkalmas elektronikus információhordozó	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	abban az esetben, ha az óvoda a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelését a többi gyermekkel azonos óvodai csoportban látja el és a gyermekek száma nem éri el a tizenötöt, az eszköz használata megoldható másik köznevelési intézménnyel történő együttműködés keretében
9.	nyelvi kommunikáció vizuális, auditív megjelenítésének ellenőrzésére alkalmas eszköz	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	abban az esetben, ha az óvoda a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelését a többi gyermekkel azonos óvodai csoportban látja el és a gyermekek száma nem éri el a tizenötöt, az eszköz használata megoldható másik köznevelési intézménnyel történő együttműködés keretében
10.	szurdologopédiai eszközök	csoportonként 1	
11.	3. Látási fogyatékosok		
12.	olvasótelevízió	gyermeklétszám figyelembevételével	gyengénlátók, aliglátók számára
13.	hatrekeszes doboz, gombás tábla, szöges tábla, csörgő labda	gyermeklétszám szerint 1	

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

OM azonosító 203701	Készítette: Nagy Judit Igazgató P.h
Legitimációs záradék	
A 2011.évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről 70 § (2a) bekezdése szerint a nevelőtestület nevében véleményt nyilvánított 	
A pedagógiai program tartalmáról az alkalmazotti közösség tájékoztatást kapott. alkalmazotti közösség nevében	A pedagógiai program tartalmáról a szülők tájékoztatást kaptak. a szülői közösség képviselőjében
A Púétv. 171.§ (18), (43) bekezdése alapján a pedagógiai programot a fenntartó ahatározatszámom jóváhagyta a Fenntartó képviselőjében	
A dokumentum jellege: nyilvános Megtalálható az óvoda honlapján Belvárosi Egyesített Óvoda intézményeiben	Érvényes: 2025.
Iktatószám:	Készült:példányban